Raadsmededeling openbaar

Nummer	:	40-2026
Datum	:	25 maart 2026
B&W datum	:	7 april 2026
Beh. Ambtenaar	:	G.Sikking /B. Bouwman
Portefeuillehouder	:	mr. A.B. Stapelkamp
Onderwerp	:	Overdrachtsdocument bestuurswisseling 2026

Aanleiding:
Een nieuwe bestuursperiode staat voor de deur. Met een vernieuwde samenstelling van de Aaltense gemeenteraad en de vorming van een nieuw college van burgemeester en wethouders is dit een belangrijk moment om zorgvuldig over te dragen wat er de afgelopen jaren is gerealiseerd en welke opgaven in 2026 en daarna voor ons liggen. Deze overdracht biedt de nieuwgekozen raad een helder, actueel en gelijkwaardig inzicht in de stand van zaken binnen de prioritaire programma's, projecten en beleidsdossiers van de gemeente Aalten.

Inhoud mededeling:

Opzet overdrachtsdocument
Het bijgevoegde overdrachtsdossier bestaat uit drie onderdelen:

1. Een stand van zaken rondom de strategische uitvoeringsagenda 2022 - 2026, inclusief een actueel inzicht in de ontwikkelingen binnen de regionale netwerkverbanden.
2. Een overzicht van (nieuwe) ontwikkelingen per programma binnen het kader van de Programmabegroting 2026 – 2029.
3. De financiële kaders, met een stand van zaken van de huidige begroting (budgettair beeld), ontwikkelingen met financiële consequenties, reserves en voorzieningen, en een actueel inzicht in de investeringsruimte.

Zichtbaar zal zijn dat in sommige gevallen wel en in sommige gevallen geen concrete financiële bedragen worden genoemd. Waar dit wel het geval is, zijn deze bedragen al een keer in het college van B&W en/of de gemeenteraad aan de orde geweest. Als er geen concrete bedragen worden genoemd, dan betekent dit dat deze óf nog niet inzichtelijk zijn óf nog niet in het college van B&W aan de orde zijn geweest. Oftewel: deze bedragen zijn indicaties op basis van ambtelijke inschattingen en berekeningen, ze hebben geen bestuurlijke status en dienen verder te worden uitgewerkt.

Geen uitputtende weergave
Hoewel het overdrachtsdocument een goed beeld geeft van de projecten, opgaven, beleidsdossiers en ontwikkelingen binnen programma`s, is het echter geen uitputtende weergave van alle werkzaamheden binnen de organisatie. Het reguliere, doorlopende werk van de gemeentelijke organisatie maakt geen onderdeel uit van dit document, omdat dit structureel wordt uitgevoerd en niet afhankelijk is van de bestuurlijke wisseling. Het document richt zich daarmee bewust op die onderwerpen waarbij bestuurlijke context, gemaakte keuzes en lopende trajecten relevant zijn voor een zorgvuldige overdracht.

De volgende stukken zijn toegevoegd:

- Overdrachtsdocument inclusief bijlage

Gemeente Aalten

Beleidsmatig & financieel overdrachtsdossier

Bestuurswisseling 2026

Auteur
G. Sikking/ B. Bouwman
Datum
25 maart 2026
Versienummer
2

Inhoudsopgave

1. Inleiding 6
1.1 Waarom dit overdrachtsdossier? 6
1.2 Wat is de opbouw van dit overdrachtsdossier? 6
1.3 Bestuurlijke context? 6
1.4 Wat vraagt dit van het bestuur? 8
1.5 Wat vraagt dit van onze communicatie, dienstverlening en ambtelijke organisatie? 8
2. Uitvoeringsprogramma en regionale samenwerking 9
2.1 Uitvoeringsprogramma Daadkrachtig, Duurzaam en Dichtbij; Deurgaon! 2022-2026 9
2.1.1 Thema 1: Leefomgeving en Wonen 9
2.1.2 Thema 2: Duurzaamheid en Klimaat 10
2.1.3 Thema 3: Sociaal Domein 10
2.1.4 Thema 4: Ondernemen en Economie 12
2.1.5 Thema 5: Ontspanning en Vrije tijd 14
2.1.6 Thema 6: Burgerparticipatie, Bestuur en Veiligheid 14
2.2 (Boven)regionale samenwerking 16
2.2.1 Regionale visie 2050 16
2.2.1 Ruimtelijk perspectief Achterhoek 16
3. Actuele ontwikkelingen programma`s 18
3.1 Ruimte 18
3.1.1 Wonen 18
3.1.2 Woningbouw Singel 1 en 2 18
3.1.3 Schaersvoorde Dinxperlo 19
3.1.4 Gebiedsontwikkeling Slingeplas en `t Broock 19
3.1.5 Schaersvoorde Slingelaan 19
3.1.6 Regionaal Programma Werklocaties 19
3.1.7 Toekomstbestendige bedrijventerreinen 20
3.1.8 Uitbreiding bedrijventerrein 20
3.1.9 Biodiversiteitsplan 20
3.1.10 Circulariteit 20
3.1.11 Duurzame opwek 21
3.1.12 Isolatieopgave 21
3.1.13 Klimaatadaptatie 21
3.1.14 Warmte- en koudeprogramma 22

3.1.15 Netcongestie 22
3.1.16 PFAS 22
3.1.17 Huisvesting nieuwkomers 23
3.1.18 Drinkwaterwinning 23
3.1.18 Verduurzaming gemeentelijk vastgoed 24
3.2 Sociaal domein 25
3.2.1 Gezond leven en preventie 25
3.2.2 Mantelzorgondersteuning 25
3.2.3 Vrijwillige inzet 25
3.2.4 Sociale basis 25
3.2.5 Plan Talent 26
3.2.7 Toekomstbestendige jeugdgezondheidszorg 26
3.2.8 Veerkrachtig ouder worden 26
3.2.9 Mentaal gezond 26
3.2.10 Ontwikkelingen sport- en beweegbeleid 27
3.2.11 Visie zwembaden 27
3.2.12 Uitwerking IHP Onderwijshuisvesting 27
3.2.13 Onderwijs nieuwkomers 28
3.2.14 Van lokale omroep naar streekomroep 28
3.2.15 Meerjarenplan bibliotheekwerk 28
3.2.16 Wet van school naar duurzaam werk 28
3.2.17 Implementatie Participatiewet in Balans 29
3.2.18 Toekomstbestendigheid Laborijn 29
3.2.19 Doorontwikkeling Wet Inburgering 2021 30
3.2.20 Beëindiging RTB & tijdelijk transitiedocument voor Oekraïense ontheemden 30
3.2.21 Realisatie asielopvang vanuit de Spreidingswet 31
3.2.22 Stelselherziening kinderopvangtoeslag 31
3.2.23 Hervormingsagenda Jeugd en Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming 32
3.2.24 Sterke Lokale Teams 32
3.2.25 Herinrichten toegang 33
3.2.26 Ontwikkelingen Wmo 33
3.2.27 Tijdelijke opvang lokaal 33
3.2.28 Zorg en Veiligheid 34
3.2.29 Inclusie 34
3.2.30 Weerbaarheid en veerkracht 35
3.2.31 Stimuleren samenwerking op het gebied van veiligheid 35

3.2.32 Structurele borging regionaal interventieteam ondermijning 35
3.3 Bedrijfsvoering 37
3.3.1 Datagedreven werken 37
3.3.2 Cyberveiligheid 37
3.3.3 Procesoptimalisatie 37
3.3.4 Doorontwikkeling P&C-cyclus 37
3.3.5 Dienstverleningsvisie 37
3.3.6 Gebiedsgericht werken 38
3.3.7 Opgavegericht werken 38
3.3.8 Interne huisvesting 38
3.3.9 Arbeidsmarktstrategie 39
3.3.10 Draagvlak en participatie 39
3.3.11 Gemeentemarketing 39
3.3.12 Global Goals 39
4. Financiële kaders **40**
4.1 Stand van zaken huidige begroting 40
4.2 Budgettair beeld 40
4.3 Ontwikkelingen met financiële consequenties 41
4.5 Stand Algemene reserve Jaarstukken 2025 (voorlopig) 43
Bijlagen 44

1. Inleiding

1.1 Waarom dit overdrachtsdossier?

Een nieuwe bestuursperiode staat voor de deur. Met een vernieuwde samenstelling van de Aaltense gemeenteraad en de vorming van een nieuw college van burgemeester en wethouders is dit een belangrijk moment om zorgvuldig over te dragen wat er de afgelopen jaren is gerealiseerd en welke opgaven in 2026 en daarna voor ons liggen. Deze overdracht geeft de nieuwgekozen raad een duidelijk en actueel beeld van de voortgang binnen de belangrijkste programma's, projecten en beleidsdossiers van de gemeente Aalten.

Het doel van dit document is om raadsleden te voorzien van een feitelijke, actuele en financieel onderbouwde overzichtsrapportage, dat hen in staat stelt goed geïnformeerde afwegingen te maken en een stevige basis te leggen voor de coalitievorming en het eventuele nieuwe uitvoeringsprogramma.

Vertrekpunt voor deze overdracht is de Programmabegroting 2026 zoals vastgesteld in november 2025. In dit overdrachtsdossier zijn ook zaken opgenomen die aanvullend zijn aan deze begroting en/of om een nieuwe afweging (herijking) vragen in de komende periode. Het gaat om ontwikkelingen die beleidsmatig en/of budgettair mogelijk impact hebben op de nieuwe bestuursperiode, uiteraard alleen voor zover deze nu (al) in beeld zijn. Dit bevordert de goede, integrale en tijdige politiek-bestuurlijke afwegingen die moeten worden gemaakt.

1.2 Wat is de opbouw van dit overdrachtsdossier?

Het overdrachtsdossier bestaat uit drie onderdelen:

1. Een stand van zaken rondom de strategische uitvoeringsagenda 2022 - 2026, inclusief een actueel inzicht in de ontwikkelingen binnen de regionale netwerkverbanden.

2. Een overzicht van (nieuwe) ontwikkelingen per programma binnen het kader van de Programmabegroting 2026 – 2029.

3. De financiële kaders, met een stand van zaken van de huidige begroting (budgettair beeld), ontwikkelingen met financiële consequenties, reserves en voorzieningen, en een actueel inzicht in de investeringsruimte.

Zichtbaar zal zijn dat in sommige gevallen wel en in sommige gevallen geen concrete financiële bedragen worden genoemd. Waar dit wel het geval is, zijn deze bedragen al een keer in het college van B&W en/of de gemeenteraad aan de orde geweest. Als er geen concrete bedragen worden genoemd, dan betekent dit dat deze óf nog niet inzichtelijk zijn óf nog niet in het college van B&W aan de orde zijn geweest. Oftewel: deze bedragen zijn indicaties op basis van ambtelijke inschattingen en berekeningen, ze hebben geen bestuurlijke status en dienen verder te worden uitgewerkt.

1.3 Bestuurlijke context?

In deze inleiding schetsen we de context waarbinnen het nieuwe gemeentebestuur van Aalten opereert. We gaan in op wat de veranderende omgeving vraagt van de gemeenteraad, het college van B&W, de ambtelijke organisatie, de communicatiestrategie en de brede dienstverlening. Hierbij sluiten we aan bij de ontwikkelingen zoals beschreven in de *Programmabegroting 2026*, de *Dienstverleningsvisie 2025–2028* en het *Uitvoeringsprogramma 2022–2026* van de gemeente Aalten.

1. Een samenleving in beweging

Net als elders in Nederland beweegt Aalten zich in een moderne netwerk- en informatiesamenleving, waarin technologische, economische en sociale ontwikkelingen elkaar snel opvolgen. Digitale communicatie, sociale media en het toenemende belang van data spelen een grote rol in de verwachtingen van inwoners en ondernemers richting hun lokale overheid.

Ook binnen Aalten doen deze trends zich duidelijk gelden. De gemeente werkt actief aan de uitvoering van de nieuwe dienstverleningsvisie, waarvan het uitvoeringsplan in Q2 2026 verschijnt. Deze visie benadrukt dat de overheid wendbaar moet zijn, een goed beeld moet hebben van de klantreizen en voortdurend moet inspelen op feedback van inwoners, ondernemers en ketenpartners.

Daarnaast spelen demografische ontwikkelingen een belangrijke rol. De regio kent een vergrijzende bevolking, in combinatie met verschillen in gezondheids- en welzijnsverwachtingen tussen groepen inwoners. Dit raakt domeinen zoals zorg en wonen.

2. Een veranderende rol van de overheid: regisseur, facilitator en partner

Veel ontwikkelingen trekken zich niets aan van gemeentegrenzen. Ook in de Achterhoek is sprake van een toenemende netwerksamenleving, waarbij maatschappelijke opgaven worden uitgevoerd in nauwe samenwerking met inwoners, bedrijven, zorgpartners, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Deze werkwijze sluit aan op de uitgangspunten van het *Uitvoeringsprogramma 2022–2026*, waarin Daadkrachtig, Duurzaam en Dichtbij centraal staan.

In deze context verschuift de rol van de gemeente steeds meer naar die van:

- Regisseur: richting geven aan grote vraagstukken zoals woningbouw, energietransitie, onderwijshuisvesting en sociaal beleid.
- Facilitator: ruimte bieden aan initiatieven vanuit inwoners, dorpsraden, verenigingen en ondernemers.
- Verbinder: actief relaties leggen, vertrouwen herstellen en samenhang creëren in een samenleving met toenemende verschillen in perspectieven en verwachtingen.

Het college benadrukt daarbij het belang van benaderbaarheid en nabijheid, en van vertrouwen geven aan inwoners die zelf vormgeven aan hun leefomgeving.

3. Bestuurlijke taakverbreding en financiële impact

Net als andere gemeenten heeft ook Aalten te maken met een groeiend takenpakket, toenemende complexiteit en zwaardere financiële verantwoordelijkheden. De Programmabegroting 2026 laat een sluitend jaar 2026 zien, maar waarschuwt dat de jaren erna financieel uitdagender worden door landelijke drukpunten, zoals het verschoven ’ravijnjaar’ 2028 en oplopende kosten in het sociaal domein.

Daarbij stellen inwoners en ondernemers steeds hogere verwachtingen aan maatwerk, responsiviteit en digitale voorzieningen. Dit vraagt zowel beleidsmatig als uitvoerend om:

- Meer maatwerk en integrale benadering, vooral in domeinen zoals wmo, jeugdzorg en de fysieke leefomgeving.
- Vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid, ingegeven door de huidige geopolitieke verhoudingen en klimaatverandering.
- Professionalisering van informatievoorziening, informatieveiligheid en digitale dienstverlening, mede ingegeven door nieuwe wetgeving (NIS2) en de noodzaak van data gedreven werken.
- Organisatorische versterking, enerzijds om de uitstroom van de ‘vergrijsde’ organisatie op te vangen en anderzijds om een bijdrage te leveren aan de in dit overdrachtsdossier genoemde ontwikkelingen.

De financiële druk maakt scherpe keuzes noodzakelijk, zowel inhoudelijk als organisatorisch.

4. Digitalisering, dienstverlening en organisatieontwikkeling

Digitalisering is niet langer ondersteunend, maar een randvoorwaarde voor moderne overheidstaken. In de gemeente Aalten krijgt dit concreet vorm via:

- De *Dienstverleningsvisie 2026–2028*, waarin klantreizen, inclusieve dienstverlening en data gedreven verbeteringen centraal staan.
- De versterking van de informatiebeveiliging en gegevenshuishouding, zoals vastgelegd in de informatievisie.

- Het principe ‘Dichtbij’, onderdeel van het Achterhoekse DNA, wat betekent: benaderbaar zijn, persoonlijk contact behouden en inwoners, ondernemers en organisaties actief opzoeken.

De gemeente Aalten staat hiermee voor de uitdaging om zowel digitaal als mensgericht te zijn, met blijvende aandacht voor bereikbaarheid, toegankelijkheid en begrijpelijke communicatie.

5. Meer participatie, meer maatschappelijke initiatieven

We zien een groei van initiatieven waarbij inwoners intensiever willen meedenken en meebeslissen. De gemeente stimuleert deze vormen van participatie actief en ziet ze als essentieel om vertrouwen in de overheid te versterken en de kracht van de gemeenschap te benutten. Dit past binnen de waarden van het Uitvoeringsprogramma: daadkracht (duidelijke keuzes), duurzaamheid (lange termijn) en dichtbij (nabij bestuur).

Tegelijkertijd vraagt deze participatieve dynamiek van raad, college en ambtelijke organisatie een andere manier van werken: transparant, uitnodigend, flexibel en gericht op partnerschap.

1.4 Wat vraagt dit van het bestuur?

De gemeente Aalten beweegt zich in een snel veranderende samenleving, waarin technologische ontwikkelingen, demografische trends, financiële druk en maatschappelijke verwachtingen elkaar versterken. Dit vraagt van de raad, het college en samenwerkingspartners een adaptieve houding: anticiperen, samenwerken, leren en blijven vernieuwen.

De uitgangspunten van het huidige college — Daadkrachtig, Duurzaam en Dichtbij — vormen hierin het kompas. Zij helpen om, ondanks onzekerheden, kansen te grijpen en te blijven bouwen aan een betrokken, toekomstbestendige en leefbare gemeente.

1.5 Wat vraagt dit van onze communicatie, dienstverlening en ambtelijke organisatie?

Ontwikkelingen als toenemende digitalisering, veranderende inwonerparticipatie en groeiende complexiteit van maatschappelijke opgaven, vragen om een wendbare en toekomstgerichte organisatie. De nieuwe dienstverleningsvisie vraagt om meer focus op klantreizen, data gedreven werken en goede informatiebeveiliging. Van de organisatie vraagt dit een flexibele, samenwerkende en lerende houding. Medewerkers moeten integraal kunnen werken, zich verbinden met partners in de regio en inspelen op veranderende verwachtingen van inwoners. Het *Organisatiebesluit 2025* benadrukt daarbij het belang van professionaliteit in governance, informatieveiligheid en financieel beheer, om de gemeente ’in control’ te houden in een tijd van groeiende taken en verantwoordelijkheden.

De dienstverlening moet toegankelijk, persoonlijk en betrouwbaar blijven, terwijl digitalisering steeds centraler komt te staan. Inwoners verwachten integrale oplossingen, maatwerk en digitale processen die eenvoudig en veilig zijn. De gemeente werkt daarom aan gerichte verbeteringen in dienstverlening om zo beter aan te sluiten bij behoeften van inwoners en ondernemers. De communicatie richting inwoners moet transparant, begrijpelijk en uitnodigend zijn. Omdat participatie een steeds grotere rol krijgt, moet communicatie niet alleen informeren, maar ook activeren en verbinden. Dit sluit aan bij het uitgangspunt *Dichtbij*, waarin de gemeente actief contact zoekt met inwoners, verenigingen en ondernemers.

In deze ontwikkeling past ook de beweging van toetsend naar meedenkend en oplossingsgericht werken. De nieuwe houding is flexibel, uitnodigend, integraal en gericht op het vinden van oplossingen. De ambtenaar wordt steeds meer een partner in de leefomgeving: iemand die samenwerkt met inwoners, ondernemers en organisaties en meedenkt over mogelijkheden en ruimte zoekt binnen regels, in plaats van uitsluitend op te treden als bewaker ervan. Hierdoor sluit de organisatie beter aan bij de veranderende verwachtingen van de samenleving en wordt de dienstverlening persoonlijker, effectiever en toekomstbestendig.

2. Uitvoeringsprogramma en regionale samenwerking

In de afgelopen bestuursperiode heeft het college, samen met de ambtelijke organisatie en in nauwe samenwerking met onze ketenpartners, op veel thema's belangrijke stappen gezet. Een groot deel van de voorgenomen acties is gerealiseerd of bevindt zich in de afrondende fase. Daarmee is zichtbaar geworden dat de koers die in het uitvoeringsprogramma is uitgezet, daadwerkelijk heeft geleid tot tastbare resultaten voor onze inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties.

Tegelijkertijd constateren wij dat niet aan alle ambities binnen deze bestuursperiode volledig invulling kon worden gegeven. Sommige opgaven en onderwerpen vragen om een langere adem, aanvullende besluitvorming of verdere uitwerking. Deze opgaven en onderwerpen zullen in de volgende bestuursperiode opnieuw moeten worden opgepakt. Met deze terug- én vooruitblik willen wij de raad een helder en transparant beeld geven van waar wij staan, wat is bereikt en welke opgaven nog om aandacht vragen. Wij vertrouwen erop dat deze informatie bijdraagt aan een zorgvuldige overdracht naar de nieuwe bestuursperiode en een solide basis vormt voor de verdere ontwikkeling van onze gemeente.

2.1 Uitvoeringsprogramma Daadkrachtig, Duurzaam en Dichtbij; Deurgaon! 2022-2026

2.1.1 Thema 1: Leefomgeving en Wonen

1e Omgevingswet
Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026
Voert de Omgevingswet uit en implementeert deze naar de geest van de wet.
Stand van zaken
Voor wat betreft de transitie van het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel is de afgelopen periode gewerkt aan deze opgave voor de kern Bredevoort. Hiermee wordt een goede basis gelegd voor de verdere opbouw van het omgevingsplan. Verwachting is dat de, zoveel als mogelijk beleidsarme, wijziging van de kern Bredevoort na de zomer van 2026 ter vaststelling wordt voorgelegd aan de raad. De eerste helft van 2025 is benut om via een derde ronde gebiedsgesprekken input op te halen voor *Omgevingsvisie 2040*. In de tweede helft 2025 is het *Voorontwerp Omgevingsvisie 2040* uitgewerkt. Het voorontwerp is een tussenstap in het proces om samen te werken aan de Omgevingsvisie Aalten 2040. In het voorontwerp en de hierbij behorende bijlagen zijn vier toekomstscenario's uitgewerkt en is per scenario een onafhankelijke omgevingseffect-beoordeling uitgevoerd. Op basis hiervan heeft het college van B&W het *Voorontwerp Omgevingsvisie*, waarin een voorkeursscenario voor de nieuwe Omgevingsvisie is beredeneerd, vastgesteld en het geamendeerde voorstel is door de gemeenteraad aangenomen. Dit voorontwerp wordt uitgewerkt tot een (gebiedsgerichte) *Ontwerp Omgevingsvisie*, die voor de zomer 2026 in procedure wordt gebracht. De uiteindelijke *Omgevingsvisie 2040* die voldoet aan alle vereisten van de Omgevingswet wordt in Q4 2026 aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd.

2.1.2 Thema 2: Duurzaamheid en Klimaat

2a Energieneutraliteit
Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026
Zet zich in om in 2050 (of zoveel eerder als mogelijk) energieneutraal te zijn. Om dit te realiseren worden heldere realistische tussendoelen voor deze bestuursperiode opgesteld.
Stand van zaken
Deze doelstelling komt voort uit het herijkte *Akkoord van Groenlo 3.0*. In de uitwerking van het AvG3.0, het uitvoeringsprogramma, is voorzien in het voldoen aan het landelijk Klimaatakkoord: voor 2030 55% reductie van de uitstoot van broeikasgassen ten opzichte van het jaar 1990. Lokaal (Aalten) wordt gezien de urgentie een klimaatgas-emissie-reductie (broeikasgasreductie) van 60% in 2030 t.o.v. 1990 nagestreefd. Deze ontwikkeling zal niet lineair gaan. Verdere subdoelstellingen worden uitgewerkt in de programma's van de AvG-werkgroepen. Het opstellen van realistische tussendoelen is een onderdeel van de diverse afzonderlijke beleidsnota's (RES 2.0, transitievisie warmte en wijkuitvoeringsplannen, uitvoering nationaal isolatieprogramma, etc.). De afgelopen periode zijn er veel acties uitgevoerd die er allen aan bijdroegen om in 2050 energieneutraal te zijn. Met die acties blijven we de komende jaren doorgaan en het zal geïntensiveerd worden. Via Datalab GO zullen we de voortgang monitoren.

2.1.3 Thema 3: Sociaal Domein

3d Preventief jongerenbeleid
Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026
Zet het huidige preventieve jongerenbeleid voort en verbetert het welzijn van jongeren op het gebied van (mentale) gezondheid en middelengebruik (met name drugs- en drankgebruik).
Stand van zaken
Er is de afgelopen jaren een jongerenraad actief geweest waarbij het de bedoeling was dat de jongerenraad zelfstandig zou kunnen opereren. Dit laatste komt minder goed uit de verf door verschillende redenen. Met de jongerenraad is afgesproken dat we vanaf 2026 digitaal een groep vormen (jongerenraad, jongerenwerk en aanspreekpunt jeugdbeleid) en de jongeren kunnen bevragen op onderdelen. Indien nodig komen we bij elkaar. Het betrekken van de jongeren gebeurt dus nog steeds maar de vorm is onlangs gewijzigd.

3f Sociale basis
Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026
Zet in op preventie door het versterken van de sociale basis.
Stand van zaken
De afgelopen bestuursperiode heeft Radar Advies in opdracht van de gemeente Aalten de sociale basis onderzocht. De bevindingen zijn weergeven in het adviesrapport *Herijking sociale basis*. Eind 2024 is de visie op vrijwillige inzet *Iedereen is een naober* door de raad vastgesteld. Hiermee wordt meer ingezet op moeilijk te bereiken groepen, zoals jongeren. Om hen kennis te laten maken met vrijwilligerswerk, worden Naobercompetie (basisschoolleerlingen) en Project vrijwillige inzet (voor de derde klassers van Schaersvoorde) aangeboden. Het Vrijwilligers Service Punt (VSP) is uitgebreid om coördinatie van vraag en aanbod en daarnaast is de Academie (die vrijwilligers en mantelzorgers mogelijkheden biedt kennis en vaardigheden te vergroten) gestart. Het VSP biedt samen met de Talentverbinder met aandachtsgebied verenigingsondersteuning en de Aaltense Uitdaging structureel ondersteuning aan de verenigingen in de gemeente. Het is van belang hier de komende bestuursperiode aandacht voor te blijven behouden.

Plan Talent richt zich op het vergroten van de deelname van inwoners in een kwetsbare situatie aan bewegen/sport en kunst/cultuur en is de afgelopen bestuursperiode geëvalueerd. Het herijkte plan zal in Q2 2026 worden aangeboden aan het college.

Het Preventie Platform Jeugd heeft haar werk de afgelopen periode doorgezet.

We hebben structureel afstemming met Platform Aalten (buurthuizen en Kulturhusen) over het behouden en zo mogelijk verstevigen van de sociale basis.

In de regio Achterhoek zijn twee ontwikkelplekken die experimenteren met domeinoverstijgend samenwerken. De resultaten hieruit worden meegenomen in de verschillende thema's in het regionale *Integrale Zorg Akkoord Plan* (IZA-plan).

3g Goede prijs-/kwaliteitverhouding geïndiceerde zorg

Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026

Waarborgt (na de aanbesteding) een goede verhouding tussen prijs en kwaliteit van geïndiceerde zorg.

Stand van zaken

Binnen het Sociaal Domein Achterhoek wordt door gemeenten en aanbieders samengewerkt aan de optimalisering van de monitoring, ook wel Brede Monitoring genoemd: het meten van de effectiviteit van de ondersteuning in het sociaal domein, met behulp van beschikbare data en de invloed op de transformatiedoelstellingen. Er zijn hiervoor drie instrumenten ontwikkeld die in pilots zijn getest, gericht op samen leren en ontwikkelen. De drie instrumenten zijn:

- Data, met de ontwikkeling van een gezamenlijk regionaal dashboard als basis voor het goede gesprek en managementinformatie;
- Driehoekgesprek, een gelijkwaardig evaluatiegesprek tussen inwoner, Lokale Toegang en aanbieder volgens een vast format;
- Narratief onderzoek, waarin praktijkervaringen van inwoners en professionals worden opgehaald om te toetsen of het ‘goede’ wordt gedaan.

De opbrengsten van deze instrumenten worden samengebracht in één gezamenlijke regionale monitor, zodat de regio kan leren, verbeteren en werken volgens een uniforme en gedragen werkwijze. De instrumenten zijn een onderdeel van het contract voor Jeugdhulp en WMO per 01-01-2026. In 2026 worden de instrumenten verder doorontwikkeld en geïmplementeerd.
Ook lokaal worden stappen gezet richting een meer data-gedreven werkwijze, waarbij de benodigde data wordt verzameld en gebundeld. Daarnaast is de klantreis uitgevoerd, waarin het perspectief van inwoners centraal staat. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in de projecten Sterke Lokale Teams en Toegang, zodat lokaal beleid en uitvoering beter aansluiten bij de behoeften van inwoners.

De overgang naar een meer data-gedreven werkwijze en verbeterde monitoring is gestart en is blijft in ontwikkeling en zal daarom als doorlopend proces ook in de komende bestuursperiode worden voortgezet, zowel regionaal als lokaal.

3h Ondersteuning van mantelzorgers
Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026
Stelt een nota op ter ondersteuning van mantelzorgers, met specifieke aandacht voor jonge mantelzorgers.
Stand van zaken
In de afgelopen bestuursperiode is de formatie mantelzorgondersteuning bij Figulus Welzijn structureel uitgebreid. Hierbij is in de opdracht ook specifiek aandacht voor jonge mantelzorgers opgenomen. Dit is onderdeel van het jaarplan mantelzorgondersteuning. Er is een specifiek activiteitenaanbod voor jonge mantelzorgers (zoals jongerenkamp), maar ook gezinsactiviteiten. Om te weten waaraan jonge mantelzorgers behoefte hebben, is er een denktank die een aantal keren per jaar bij elkaar komt om aansprekende activiteiten te bedenken. Op Schaersvoorde wordt jaarlijks voorlichting gegeven. Ook wordt mantelzorg meegenomen in het project vrijwillige inzet. Er is een aanbod voor basisscholen. De scholen maken hier op dit moment geen gebruik van. Jaarlijks wordt een waardering uitgereikt tijdens de week van de jonge mantelzorger. Voor volwassen mantelzorgers is dit rondom de dag van de mantelzorg.

2.1.4 Thema 4: Ondernemen en Economie

4a Voldoende vestigingsplekken voor bedrijven en zzp`ers
Opdracht Uitvoeringprogramma 2022-2026
Het college realiseert voldoende vestigingsplekken voor bedrijven en zzp’ers en zorgt voor een goede ontsluiting.
Stand van zaken
Eind 2024 is de gemeenteraad akkoord gegaan met het uitvoeren van verdiepende onderzoeken voor de ontwikkeling van het gebied ten zuidwesten van het bestaande bedrijventerrein en ten noorden van de Keizersbeek tot nieuw bedrijventerrein bij de kern Aalten. Ook is voorkeursrecht gevestigd. Begin 2025 is een projectteam opgestart dat volop aan de gang is met de onderzoeken die nodig zijn voor de uitbreiding. In de volgende bestuursperiode wordt n.a.v. de verdiepende onderzoeken opnieuw een besluit van de raad gevraagd, waarna de ontwikkeling, exploitatie en planologische procedures kunnen worden gestart.

4d Onderzoek Aaltens Boeren Fonds
Opdracht Uitvoeringprogramma 2022-2026
Onderzoekt de mogelijkheden voor het opzetten van een Aaltens Boeren Fonds waarmee met name boeren kunnen worden beloond voor behaalde maatschappelijke doelen, waaronder natuurbeheer.
Stand van zaken
Het budget van € 12.500, - is ingezet als cofinanciering in het kader van de gecombineerde projectaanvraag voor de provinciale subsidieregeling Landschap en Biodiversiteit. Op 8 december 2025 hebben wij de beschikking hierop ontvangen. Onder leiding van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap is het project geïnitieerd om samen met boeren te werken aan duurzaam landschapsbeheer. Het project ‘Herstel Cultuurlandschap Aalten’ richt zich op structureel herstel van houtwallen, - singels, -opstanden, struweelhagen, heggen en slootranden (passend binnen de doelstellingen van de groenblauwe dooradering). Deze elementen worden gekoppeld aan langjarige beheerafspraken met agrariërs. Hiervoor worden (private) investeringsfondsen betrokken, deze gesprekken lopen nog.

4e Regionale en grensoverschrijdende samenwerking tussen ondernemers
Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026
Het college stimuleert regionale en grensoverschrijdende samenwerking tussen ondernemers.
Stand van zaken
De voortzetting van het internationaal netwerkburo is niet haalbaar gebleken. Regio Achterhoek is deelnemer van Techland geworden. Eind 2025 is besloten een programmamanager aan te trekken die hieraan meer handen en voeten moet geven. Een deel van de taken van het netwerkburo zijn hierin terug te vinden.

4g Vitale centra in grote kernen
Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026
Het college zet zich in voor vitale centra in de grote kernen met een levendige combinatie van winkels, horeca en andere bedrijvigheid.
Stand van zaken
De uitvoering van de centrumvisie Dinxperlo is voor wat betreft de herinrichting van het centrum, impulssubsidie ruimtelijke kwaliteit (gevelverbetering) en de parkeerplaats aan de Wilhelminastraat gereed. De woningbouwlocatie Wegwijzer is in aanbouw, de planologische procedure voor verplaatsing Jumbo gestart en de procedure nieuwbouw Aldi start begin 2026. Tweede helft 2026 wordt de uitvoering van de Heelweg gestart. In 2024 heeft het college nut en noodzaak van een herijking van het Centrumplan Aalten laten onderzoeken. Geconcludeerd is dat een algehele herziening niet aan de orde is; wel zijn een parkeeronderzoek en groeninrichtingsplan uitgevoerd en wordt benadering van o.a. vastgoedeigenaren georganiseerd. Het verwerken van de uitkomsten van het parkeeronderzoek en de uitvoering van het groeninrichtingsplan lopen door in de komende bestuursperiode.

4h Leegstandsbeheer kernwinkelgebied
Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026
Het college stelt beleid op in het kader van leegstandsbeheer van het kernwinkelgebied.
Stand van zaken
In het kader van de uitvoering van de centrumvisie Dinxperlo zijn, om een compact kernwinkelgebied (en daarmee voorkoming van leegstand daarbinnen) te bevorderen, met een veegplan diverse detailhandelsbestemmingen buiten het kernwinkelgebied geschrapt. Daarnaast is de inzet van de dorpsmanager o.a. gericht geweest op bemiddeling bij de invulling van leegstand. Bij het onderzoek naar de noodzaak voor herijking van het centrumplan Aalten is geconstateerd dat het centrumplan en de gebiedsopgaven geleid hebben tot vermindering van leegstand. Niettemin is er vanwege zorg om de toekomst in 2025 onderzocht wat er nodig is om tot een kwalitatieve her invulling van een aantal locaties te komen. In de begroting 2026 is een bedrag gereserveerd voor de begeleiding van een aantal brainstormtafels. Aanpak van leegstand is een continu proces en loopt door in de volgende bestuursperiode.

4n Tegengaan krapte arbeidsmarkt
Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026
Het college stimuleert regionale initiatieven om krapte op de arbeidsmarkt tegen te gaan.
Stand van zaken
Dit is een doorlopend proces. We zijn en blijven betrokken bij de regionale Thematafel O&A, het Werkgeversservicepunt Achterhoek en bij het Werkcentrum Achterhoek om zo regionale initiatieven waar mogelijk te stimuleren en te faciliteren. Via Werkgeversservicepunt kunnen ondernemers gebruikmaken van instrumenten zoals; het scholingsfonds Op IJver en de subsidieregeling

"Asielzoekers vervroegd aan het werk". De loonkostensubsidieregeling voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt wordt uitgevoerd door Laborijn.

2.1.5 Thema 5: Ontspanning en Vrije tijd

5c Visie toekomstig sportlandschap

Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026

Ontwikkelt een visie op het toekomstige sportlandschap.

Stand van zaken

Naar aanleiding van thema 5 onderdeel b: actualiseren sportbeleid is in 2023 de uitgangspuntennotitie sportbeleid vastgesteld. Deze notitie gaf als vervolgopdracht om bepaalde onderdelen verder uit te splitsen in een adviesnota, waaronder verenigingsondersteuning, sportvoorzieningen en een beweegvriendelijke buitenruimte c.q. het borgen van sporten en bewegen in de omgevingsvisie. De adviesnota *Toekomstbestendig Sportlandschap*, die in december 2024 is vastgesteld, geeft de belangrijkste uitgangspunten en contouren voor verder uit te werken beleid, namelijk het sportvoorzieningenbeleid en de beleidsvisie op een beweegvriendelijke leefomgeving. Dit zijn de laatste stappen in het actualisatieproces van het sportbeleid om tot een hernieuwde visie op een toekomstbestendig sportlandschap te komen. De verwachting is dat het sportvoorzieningenbeleid in Q2 2026 kan worden vastgesteld en de visie op een beweegvriendelijke leefomgeving in Q3 2026. Onder beide beleidsstukken hangen uitvoeringsagenda's die in de komende bestuursperiode worden uitgevoerd.

2.1.6 Thema 6: Burgerparticipatie, Bestuur en Veiligheid

6a Nota burgerparticipatie

Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026

Voert de nota *Burgerparticipatie* uit en komt waar nodig met innovatieve verbetervoorstellen.

Stand van zaken

De evaluatie heeft eind 2024 plaatsgevonden. De conclusie was dat aanpassing van de nota *Burgerparticipatie* niet nodig is.

Wel waren er enkele aandachtspunten:
- Er is basiskennis van participatiemogelijkheden beschikbaar binnen de organisatie, maar verdiepende training voor projectleiders is wenselijk. Dit is niet ingevuld.
- Taakveld communicatie neemt deel aan regionaal overleg 'participatie' om te delen met en te leren van andere gemeenten. Dit overleg vindt ca. driemaandelijks plaats en levert goede inzichten op.
- Goede en tijdige terugkoppeling van gemaakte keuzes is essentieel, net als effectief verwachtingsmanagement. Niet iedereen kan volledig worden bediend, en we moeten ontevredenheid over trajecten voorkomen. Dit is een continu punt van aandacht.

'Participatie en draagvlak' is inmiddels een vast en verplicht in te vullen onderdeel van zowel college- als raadsvoorstellen. Ook de doorontwikkeling van het projectmatig werken maken dat (verschillende vormen van) participatie consequent worden meegenomen in projecten.

Het zorgen voor draagvlak voor beleid en de te maken keuzes blijft een voortdurend punt van aandacht. Het betrekken van alle doelgroepen – zeker de moeilijker te bereiken doelgroepen zoals jongeren – is een extra aandachtspunt voor de komende bestuursperiode.

Volgens de *Wet versterking participatie* op decentraal niveau (sinds 1 januari 2025 van kracht) zijn gemeenten verplicht om een participatieverordening op te stellen. We hebben tot 1 januari 2027 de tijd om de inspraakverordening (vastgesteld 2005) te vervangen door een participatieverordening. De wet stelt ook een uitdaagrecht voor inwoners, waarmee zij de uitvoering van gemeentelijke taken kunnen overnemen als ze denken dat zij dit beter of efficiënter kunnen uitvoeren.

6c Actief inspelen op situaties bedreiging veiligheid inwoners
Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026
Speelt in op situaties die de veiligheid van inwoners (kunnen) bedreigen (naar voorbeeld van het drugs de-escalatieteam).
Stand van zaken
Er zijn weinig grote overlastsituaties bekend. De gemeente Aalten zet doorlopend in op het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel van inwoners. Het gaat daarbij zowel om het signaleren van veiligheidsproblemen als om het stimuleren van inwoners om (anoniem) melding te doen van verdachte of zorgelijke situaties. We sluiten aan bij regionale thema's en campagnes om de meldingsbereidheid te vergroten, bijvoorbeeld rondom vuurwerk en andere actuele onderwerpen. De informatie en signalen die hieruit voortkomen, gebruiken we als input voor onze plannen, zoals het *Integraal Veiligheidsplan* (IVP) en het Uitvoeringsprogramma. Daarnaast zetten we daar waar het zinvol is de veiligheidsmonitor in, zodat we beter zicht krijgen op het veiligheidsgevoel van inwoners en hier gericht op kunnen blijven sturen. Daarnaast zijn we gestart met het project Weerbaarheid. Omdat veiligheid een continu proces is, loopt dit onderwerp automatisch door in de komende bestuursperiode.

6g Brandweerkazerne Dinxperlo-Suderwick
Opdracht Uitvoeringsprogramma 2022-2026
Werkt in samenwerking met de gemeente Bocholt en de VNOG aan een plan om tijdens deze bestuursperiode te komen tot een gezamenlijke brandweerkazerne Dinxperlo-Suderwick.
Stand van zaken
Samen met de gemeente Bocholt en de VNOG wordt gewerkt aan een plan om te komen tot een gezamenlijke brandweerkazerne Dinxperlo-Suderwick. Dat is in de afgelopen bestuursperiode niet meer gelukt. Wel is er veel voorwerk verricht. Er moet nu een locatie voor de nieuwe kazerne worden geselecteerd. Pas als er een locatie in beeld is, kan er verder worden gewerkt aan uitwerking van de plannen. Realisatie wordt bemoeilijkt door het feit dat de grens er nog steeds is en de grensbelemmeringen nog steeds niet echt zijn afgenomen. Dat vertaalt zich in een ingewikkeld proces en daardoor ook in hogere kosten; overigens ook door de noodzaak om aan alle bouw- en arbeidsrechtelijke eisen van beide kanten (Nl en Dld) te voldoen. Daarvoor kijken we natuurlijk nadrukkelijk ook naar medeoverheden (regio, provincie en Rijk). Een concreet bedrag is, mede omdat de grondpositie niet duidelijk is, nog niet te geven. Qua grensoverschrijdende samenwerking is het altijd goed om de grens even weg te denken en de dan wenselijke situatie te formuleren. Als je dat in dit geval doet, dan is het natuurlijk niet meer van deze tijd dat je in een kern als Dinxperwick (Dinxperlo en Suderwick samen) twee brandweerposten hebt. Eén post is meer dan voldoende, effectief en efficiënt; Het ondersteunt daarnaast de samenwerking tussen beide brandweren en de koppeling van twee brandweersystemen. Dit vergroot ook onze weerbaarheid; van belang in (deze) onzekere tijden. Dat is dus het streefbeeld wat we willen bereiken. Met de komst van de nieuwe burgemeester van Bocholt wordt dit dossier (ook) bij hen met verve weer ter hand genomen. De verwachting is dat het nu weer in een stroomversnelling komt.

2.2 (Boven)regionale samenwerking

2.2.1 Regionale visie 2050

Regionaal werken we toe naar een nieuwe visie op een organisatie van onze Achterhoek-samenwerking. De rode draad in onze visie zal zijn dat we van de Achterhoek een voorbeeldregio maken. Een voorbeeld voor Nederland en Europa. Een kartrekker in het aangaan van demografische uitdagingen en een regio met de hoogste brede welvaart van Nederland**.**

De Achterhoek Board gaat aan de slag met de uitwerking van drie ontwikkellijnen om onze ambitie waar te maken. De basis hiervoor komt voort uit gesprekken in de thematafels, de Achterhoek Raad, experts en verschillende rapporten en achtergrondstukken:

- **Veerkrachtige samenleving**: De Achterhoek vergrijst sneller dan de rest van Nederland. Onze kracht (sterke gemeenschappen en netwerken) komt daardoor onder druk te staan. Met onze typisch Achterhoekse gemeenschapszin en aanpakkersmentaliteit kunnen we onze sterke gemeenschappen en netwerken behouden. Daarbij werken we aan vernieuwende aanpakken waarbij onze samenwerkingsmentaliteit dé sleutel is tot de maatschappelijke opgaven van nu. Denk aan slimme publieke mobiliteit of zorgcoöperaties.

- **Economie als stuwende kracht**: Een economisch sterke Achterhoek is voorwaarde om het mozaïek van voorzieningen en gemeenschappen in stand te houden. Het Achterhoekse bedrijfsleven zorgt ervoor dat de Achterhoek steevast behoort tot de top 3 van meest innovatieve regio's. Dit komt vooral door de innovatieve maakindustrie en het hoge percentage MKB- en familiebedrijven. Dit willen we behouden en versterken, bijvoorbeeld met een MKB-aanpak, innovatieprogramma’s en ruimte voor talent.

- **Ruimte in balans:** De ruimte, het coulisselandschap, de recreatiemogelijkheden, het groen en de fijnmazige structuur van steden, dorpen en buurtschappen; het is een grote kracht van onze regio. Tegelijkertijd groeit de druk op diezelfde ruimte door woningbouw, energie-infrastructuur, klimaatadaptatie, landbouwtransitie, bereikbaarheid en economische ontwikkeling. In een regio met hoge zandgronden, beekdalen en een kwetsbaar water- en bodemsysteem is ruimte geen vanzelfsprekendheid. De opgave is helder: ontwikkelen én behouden. Niet door functies te stapelen zonder samenhang, maar door keuzes te maken vanuit kwaliteit. Dat doen we door regie te nemen op onze Achterhoekse ruimtelijke ontwikkeling, waarbij we oog houden voor ontwikkeling en onze identiteit.

In mei 2026 ligt de concept visie voor ter bespreking bij de Achterhoek Raad. Deze zal vervolgens worden aangevuld indien nodig. Ook zal er worden gewerkt aan de verdere invulling van de inhoudelijke programma’s die onder de drie ontwikkellijnen komen te hangen, en een passende governance. In november 2026 zal de Achterhoek Raad besluiten over de nieuwe visie die de visie 2030 zal vervangen. Daarbij willen we 2026 als overgangsjaar gebruiken om van de huidige werkwijze alvast naar de nieuwe te bewegen.

2.2.1 Ruimtelijk perspectief Achterhoek

Het *Ruimtelijk Perspectief Achterhoek* (RPA) vormt sinds 2025 het regionale kader voor ruimtelijke keuzes richting 2050. Het toekomstverhaal Achterhoek 2100 geeft richting aan de manier waarop de regio zich wil ontwikkelen, gebaseerd op drie principes: de zonering van hoog en droog naar laag en nat, het onderscheid tussen snelle en trage natuurlijke netwerken, en de blijvende verwevenheid tussen kernen en het omliggende landschap. Vanuit deze basis werkt het perspectief richtinggevende uitgangspunten uit voor wonen, economie, landbouw, landschap, mobiliteit en ruimtelijke kwaliteit.

Voor de komende bestuursperiode ligt de nadruk op het omzetten van dit perspectief naar een uitvoerbaar programma. Dat vraagt om het maken van keuzes in welke opgaven voorrang krijgen, het verder uitwerken van combineer- en prioriteergebieden en het versterken van het landschap als regionale economische kracht. Tegelijkertijd moet de governance worden verstevigd, met de Stuurgroep als integrerende tafel voor afstemming met provincie en Rijk en met een gezamenlijke aanpak voor monitoring en toetsing. Ook de regionale en grensoverschrijdende samenwerking krijgt

meer gewicht, onder meer met Twente, de Liemers en Duitse partners, en in de afstemming met nationale en provinciale kaders. Voor gemeenten betekent dit dat het RPA moet doorwerken in de lokale Omgevingsvisies en dat een goede balans nodig is tussen lokaal maatwerk en regionale samenhang.

Het regeerakkoord biedt daarbij belangrijke kansen, zoals de mogelijkheid om de Achterhoek te positioneren als voorbeeldregio voor gebiedsgerichte transities, de aansluiting bij nationaal grondbeleid en de aanpak van netcongestie, en impulsen voor maakindustrie, energie-infrastructuur en woningbouw. Tegelijkertijd zijn er risico's die aandacht vragen, waaronder mogelijke spanning tussen rijksregie op woningbouw en de fijnmazige Achterhoekse aanpak, landelijke normen die streekeigen oplossingen kunnen beperken en het risico dat grensregio's onvoldoende worden meegenomen in landelijk beleid.

3. Actuele ontwikkelingen programma`s

3.1 Ruimte

3.1.1 Wonen

De actuele ontwikkelingen op het gebied van wonen zijn omvangrijk en divers. Een belangrijke stap is het vaststellen van het *Volkshuisvestelijk Programma* (VHP), een bevoegdheid van het college. Het proces van zienswijze gaat nu van start, waarna een adviesverzoek aan de provincie volgt. Vervolgens kan het college het VHP definitief vaststellen. Het VHP sluit aan bij de Omgevingsvisie en vice versa, waardoor beleidsmatige samenhang wordt geborgd. In het verlengde hiervan is er de *Regionale Huisvestingsverordening*, als instrument vanuit het VHP. Deze is in concept gereed en kan eind 2026 door de raad worden vastgesteld.

Daarnaast spelen de Woondeal 1.1 en de planning van de woningbouwproductie een belangrijke rol in de realisatie van de volkshuisvestelijke opgave. In dit kader is ook de *Realisatiestimulans woningbouw Rijk 2025–2029* relevant. Per gestarte bouw van een woning wordt € 7.000 subsidie verstrekt. Dit vormt naar verwachting een aanzienlijke jaarlijkse inkomstenbron voor de gemeente Aalten. Voor de besteding van deze middelen moet nog beleid worden vastgesteld; dit is in voorbereiding.

De recent vastgestelde prestatieovereenkomst met De Woonplaats (DWP) fungeert als een belangrijke monitor voor de volkshuisvestelijke opgave en vormt een leidraad voor de bestuurlijke agenda van de gemeente Aalten en DWP. De Thematafel Wonen en Vastgoed (Regio Achterhoek) volgt ontwikkelingen op het gebied van wonen en vastgoed en heeft ook een richtinggevende rol. De voorbereiding van deze Thematafel vindt plaats in het ambtelijk overleg Wonen en het accounthoudersoverleg regio Achterhoek. Over alle actuele ontwikkelingen vindt bovendien bestuurlijk, tripartiet en ambtelijk overleg plaats met DWP.

De huisvesting van statushouders vraagt blijvende aandacht en wordt gemonitord door de provincie. Onze taakstelling voor 2025 is bijna gerealiseerd. De taakstelling voor 2026 vormt echter een grote uitdaging, ook omdat we verplicht zijn nareizigers te huisvesten en er veelal grotere gezinnen aan onze gemeente zijn gekoppeld. Zie daarvoor ook de toelichting onder 3.1.17.

Verder zijn in 2026 Regiodeal I en Regiodeal II gestart. Regiodeal I richt zich op de inzet van AI als versneller voor de woningbouw in de Achterhoek en heeft een looptijd van minimaal twee jaar. Regiodeal II richt zich op data gedreven werken binnen de woningbouw in de Achterhoek en kent eveneens een looptijd van minimaal twee jaar.

Tot slot spelen de ontwikkelingen rondom Careaz Dinxperlo in de gehele wijk en de bijbehorende zorg een rol, evenals de ontwikkelingen rondom de Kattenberg in Aalten in relatie tot de ontwikkeling van de woonzorgzones.

De ambtelijke organisatie zorgt ervoor dat zij, op verschillende vakgebieden, continu ‘in control’ blijft op alle genoemde punten door structureel samen te werken met de betrokken stakeholders en het college en raad, en dit zichtbaar te borgen. Daarbij wordt periodiek vastgesteld of actuele ontwikkelingen binnen de gemeente Aalten, de Achterhoek, de provincie en het landelijke niveau tijdig zijn gesignaleerd en verwerkt in het gezamenlijke werkproces.

3.1.2 Woningbouw Singel 1 en 2

De locatie Singel 1 en 2 in Aalten biedt ruimte voor de realisatie van ongeveer 130 woningen in een parkachtige omgeving, met een mix van grondgebonden woningen en appartementen. In dit gebied staan meerdere ambities centraal, waaronder betaalbaarheid, klimaatadaptatie, behoud van biodiversiteit, netbewust ontwikkelen, toekomstbestendigheid en een participatieve aanpak. De intentie is om in 2027 met de bouw te starten. Voor die tijd moeten echter twee belangrijke knelpunten worden opgelost: de huidige netcongestie en wijziging van het omgevingsplan (met een mogelijke procedure bij de Raad van State). Dit vraagt om tijdige afstemming, zorgvuldige voorbereiding en nauwe samenwerking met betrokken partijen om het project succesvol te kunnen voortzetten.

Het stedenbouwkundig plan, inclusief de resultaten van de onderzoeken naar onder meer geluid en waterberging, de laatste planaanpassing, de grondexploitatie en de tender- en uitgiftestrategie, wordt in 2026 opgeleverd.

3.1.3 Schaersvoorde Dinxperlo

Scholengemeenschap Schaersvoorde heeft in de zomer van 2023 het gebouw aan de Europastraat in Dinxperlo verlaten. Sindsdien is het pand, dat eigendom is van de gemeente, onderwerp geweest van een uitgebreid participatietraject waarbij inwoners en betrokken organisaties (de huidige gebruikers) hebben meegedacht over een passende nieuwe bestemming. Op basis van de uitkomsten van dit traject heeft de gemeenteraad in de zomer van 2025 besloten het gebouw een nieuwe invulling te geven.
Het pand krijgt een maatschappelijke functie waarvoor inmiddels een intentieovereenkomst is gesloten met Stichting De Kiem. Daarnaast worden de voormalige leslokalen omgevormd tot betaalbare woningen, zodat het gebouw ook een bijdrage levert aan de lokale woonopgave. Bij deze keuzes heeft de gemeente nadrukkelijk gekeken naar de mogelijkheden voor circulair hergebruik. Het behouden en transformeren van het bestaande pand werd gezien als een duurzame en verantwoorde manier om zowel maatschappelijke als ruimtelijke doelen te realiseren.

3.1.4 Gebiedsontwikkeling Slingeplas en `t Broock

In Bredevoort zijn in 2022 ideeën en ambities voor de Slingeplas en sportpark ’t Broock vastgelegd in het ambitiedocument Slingeplas – ’t Broock. Belangrijkste initiatiefnemers zijn vakantiepark De Twee Bruggen, Sportvereniging Bredevoort en Bredevoorts Belang. Op hoofdlijnen bestaat het plan uit drie onderdelen: woningbouw op de locatie van het huidige sportpark, verplaatsing van het sportpark naar de Slingeplas en het vergroten van de recreatiemogelijkheden van de Slingeplas. Ook cultuurhistorie is een belangrijk element dat onder meer vorm krijgt door het terugbrengen van een deel van de gracht. Het ambitiedocument is eind 2022 aan de gemeente aangeboden. In 2023 hebben we een haalbaarheidsonderzoek uit laten voeren. De raad heeft vervolgens gekozen voor variant 1 (met kostenbesparingen bij het bouw- en woonrijp maken) en het college opdracht gegeven deze variant verder uit te werken. In juli 2025 heeft de raad het voorlopig ontwerp vastgesteld en is akkoord gegaan met het opstarten van de gebiedsontwikkeling inclusief het doorlopen van de vereiste planologische procedures.

In 2026 worden de nodige onderzoeken uitgevoerd en worden afspraken met onder meer De Twee Bruggen en het waterschap vastgelegd. De uitkomsten hiervan leggen we in Q1 2027 voor aan de raad, waarna we starten met de procedure voor het wijzigen van het omgevingsplan.

3.1.5 Schaersvoorde Slingelaan

De locatie van Schaersvoorde aan de Slingelaan is gebouwd in 1959 en sindsdien nog twee keer uitgebreid. In het *Integraal Huisvestingsplan* (IHP), dat in september 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld, is aangegeven dat het huidige pand niet meer voldoet aan de eisen die het onderwijs stelt. Daarom zijn verschillende scenario’s onderzocht: renovatie, vernieuwbouw en nieuwbouw. Wat betreft stichtingskosten verschillen de scenario’s niet veel. De tijdelijke huisvestingskosten bij renovatie en vernieuwbouw zijn echter dusdanig hoog dat deze scenario’s niet realistisch zijn om uit te voeren. De raad is in oktober 2025 akkoord gegaan met het verder onderzoeken van het scenario nieuwbouw inclusief de mogelijke toevoeging van maatschappelijke functies. Met dit scenario kan de onderwijskundige visie van Schaersvoorde optimaal worden gerealiseerd en kunnen we voor een langere periode vooruit.

Inmiddels is het onderzoek voor het scenario nieuwbouw gestart. In de tweede helft van 2026 worden de uitkomsten van dit onderzoek (advies waar nieuwbouw mogelijk is en verkenning van (on)mogelijkheden voor het toevoegen van maatschappelijke functie) aan de raad voorgelegd.

3.1.6 Regionaal Programma Werklocaties

Het *Regionaal Programma Werklocaties* (RPW) is het regionale afsprakenkader tussen acht gemeenten en provincie Gelderland met betrekking tot de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Momenteel werken we op basis van afspraken in het RPW 2024-2028.

In 2028 wordt het nieuwe RPW uitgewerkt en bestuurlijk vastgesteld, zodat het per 1 januari 2029 in werking kan treden.

3.1.7 Toekomstbestendige bedrijventerreinen
In de afgelopen bestuursperiode is door het college van B&W een speerpuntennotitie vastgesteld, als uitgangspunt voor gesprekken met het bedrijfsleven over toekomstbestendige bedrijventerreinen, bijvoorbeeld in het kader van de Omgevingsvisie, en om aan te haken op initiatieven vanuit het bedrijfsleven. Door de beperkte organisatiegraad op de bedrijventerreinen blijkt het lastig om tot concrete projecten te komen. In 2025 is wel mede door bedrijven op de twee bedrijventerreinen het initiatief genomen de mogelijke oprichting van een Smart Energy Hub (SEH) te onderzoeken. De aanvraag voor een bijdrage hiervoor vanuit de Regiodeal wordt in het tweede kwartaal van 2026 behandeld.

In de komende bestuursperiode wordt onderzocht of een SEH kan dienen als platform voor het oppakken van projecten rond verduurzaming, klimaatbestendigheid en circulariteit op bestaande bedrijventerreinen. Daarbij wordt bekeken of dit platform ook andere duurzaamheidsopgaven binnen het RPW kan ondersteunen. Het doel is om binnen deze bestuursperiode duidelijkheid te krijgen over de rol en inzet van de SEH in relatie tot deze opgaven.

3.1.8 Uitbreiding bedrijventerrein
In het raadsprogramma 2022-2026 is gevraagd om voldoende vestigingsplekken voor bedrijven te realiseren. In het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 is aangegeven dat we volgens de afspraken in het *Regionale Programma Werklocaties* de mogelijkheid tot uitbreiding van het bedrijventerrein bij de kern Aalten gaan onderzoeken. Na onder meer een locatiestudie en financiële haalbaarheidsscan is de gemeenteraad eind 2024 akkoord gegaan met het uitvoeren van verdiepende onderzoeken voor ontwikkeling van het gebied ten zuidwesten van het bestaande bedrijventerrein en ten noorden van de Keizersbeek. De benodigde onderzoeken zijn gestart en worden in de eerste helft van 2026 (grotendeels) afgerond. Op dat momentkunnen we bepalen of en hoe uitbreiding van het bedrijventerrein op de beoogde locatie mogelijk is. In de tweede helft van 2026 worden de uitkomsten met een voorstel voor het vervolgproces aan de raad voorgelegd.

3.1.9 Biodiversiteitsplan
De gemeente werkt aan het versterken van de biodiversiteit, onder meer via het biodiversiteitsplan, ecologisch bermbeheer, het bomenplan en natuur- en milieueducatie op basisscholen.
In de komende bestuursperiode wordt deze inzet verder verdiept en verbreed. Biodiversiteit wordt een vanzelfsprekend onderdeel van ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw en de herinrichting van straten. Het ecologisch beheer van bermen wordt voortgezet en intensiever gemonitord om de effecten beter inzichtelijk te maken. Daarnaast zet de gemeente in op uitbreiding van het bomenbestand, met als doel jaarlijks minimaal 250 bomen te planten. Het project rond de geboorteboom wordt verder uitgewerkt. Ook wordt verkend of natuur- en milieueducatie kan worden uitgebreid naar het voortgezet onderwijs.

3.1.10 Circulariteit
Nederland werkt toe naar een volledig circulaire economie in 2050. Omdat grondstoffen steeds schaarser worden, is het belangrijk om materialen zo lang mogelijk in de keten te houden door hergebruik of door het toepassen van duurzame biobased alternatieven. Aalten is aangesloten bij de Cirkelregio Achterhoek en neemt deel aan de regionale werkgroep circulariteit. In januari 2026 is de uitvoeringsagenda *Aalten Circulair* geëvalueerd. Uit deze evaluatie kwam naar voren dat vooral meer bewustwording, beter inzicht in circulair werken binnen de bouw en de openbare ruimte en aandacht voor afval en hergebruik van grondstoffen, belangrijke aandachtspunten zijn.
In de komende periode richten we ons op het actualiseren van beleid en het opstellen van een nieuwe uitvoeringsagenda voor circulariteit. Toekomstbestendig bouwen en circulair werken worden daarbij zoveel mogelijk geïntegreerd in woningbouwprojecten en in werkzaamheden in de openbare ruimte. Samen met de Cirkelregio wordt gewerkt aan een regionale uitvoeringsagenda voor de circulaire economie. Daarnaast wordt een huishoudelijk grondstoffenbeleidsplan opgesteld, met een uitvoeringsprogramma dat onder andere gericht is op het verbeteren van de kwaliteit van de grondstoffeninzameling. Tot slot blijft het vergroten van bewustwording een belangrijk onderdeel van het beleid, onder meer door activiteiten op scholen, aandacht in de media en initiatieven tijdens de een duurzaamheidsdag.

3.1.11 Duurzame opwek

In het landelijke Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt om de CO_2-uitstoot in Nederland sterk terug te dringen. Binnen de Regionale Energiestrategie (RES) Achterhoek werken gemeenten, het waterschap, provincie Gelderland, netbeheerder Liander en verschillende maatschappelijke partijen samen aan deze doelstelling. Voor 2030 moet de regio Achterhoek in totaal 1,35 TWh aan duurzame energie opwekken. De uitvoering hiervan wordt bemoeilijkt door netcongestie, wat de beschikbare capaciteit op het elektriciteitsnet onder druk zet. In januari 2026 is de RES 2.0 vastgesteld door de Achterhoekse colleges. Daarbij hebben alle gemeenten een iets hogere opgave voor windenergie gekregen. Voor de gemeente Aalten betekent dit een windopgave van 0,097 TWh. Daarnaast is in de RES 2.0 de focus verbreed naar het gehele energiesysteem, waarbij onder meer netcapaciteit, energieopslag, energiegemeenschappen en de samenhang met de warmtetransitie centraal staan. De komende periode richt de gemeente zich op het herijken van het uitnodigingskader voor zon en wind. Dit kader vormt de ruimtelijke basis voor duurzame energieopwekking en zal ook aandacht besteden aan energieopslagsystemen. Daarnaast wordt beleid ontwikkeld voor energiegemeenschappen. Samen met mogelijke initiatiefnemers, omwonenden en organisaties die betrokken zijn bij landschap en natuur onderzoekt de gemeente hoe de windopgave van 0,097 TWh op een passende manier kan worden gerealiseerd binnen de geldende wettelijke eisen en voorwaarden. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan een strategie waarin duurzame opwek en opslag, de uitdagingen van netcongestie en de ontwikkeling van een toekomstbestendig energiesysteem in samenhang met de warmtetransitie worden meegenomen. Hierbij blijft de gemeente nauw samenwerken met de RES Achterhoek en andere betrokken partijen

3.1.12 Isolatieopgave

In het landelijke Klimaatakkoord en in het Akkoord van Groenlo is afgesproken om zo snel als mogelijk, maar uiterlijk in 2050 energieneutraal te zijn. Isoleren is hierbij de eerste stap. De Achterhoekse gemeenten en het Energieloket Achterhoek werken samen bij de uitvoering. Voor de isolatieopgave richt de gemeente zich de komende periode op het versnellen en verbeteren van de verduurzaming van woningen, met speciale aandacht voor woningen met een laag energielabel en huishoudens met een beperkt besteedbaar inkomen. Met de middelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld via het Nationaal Isolatieprogramma moeten uiterlijk in 2030 minimaal 2.239 woningen met energielabel D tot en met G zijn geïsoleerd. Dit vormt een belangrijke stap in het terugdringen van energieverbruik en het verbeteren van het wooncomfort.

Daarnaast wordt in 2026, samen met de regio en het Energieloket Achterhoek, een programmatische aanpak opgesteld om de uitvoering en dienstverlening richting inwoners zo effectief en toegankelijk mogelijk te houden. Het Energieloket moet inwoners laagdrempelig kunnen ondersteunen en faciliteren bij vragen over isolatie en andere verduurzamingsmaatregelen. Ook wordt in samenwerking met het sociaal domein de huidige aanpak rond energiearmoede geëvalueerd. Op basis daarvan wordt een nieuwe aanpak ontwikkeld, inclusief bijbehorende subsidieregelingen, om huishoudens met een laag besteedbaar inkomen beter te kunnen helpen.

Verder wordt gewerkt aan het eenvoudiger maken van natuurvriendelijk isoleren. Voor een deel van de gemeente wordt in 2026 een soortenmanagementplan opgesteld, waarmee inwoners vooraf duidelijkheid krijgen over de aanwezigheid van beschermde diersoorten en de voorwaarden voor isolatiewerkzaamheden. Dit plan wordt jaarlijks gecontroleerd en gemonitord, zodat het zowel de biodiversiteit beschermt als de uitvoering van isolatiemaatregelen vergemakkelijkt.

3.1.13 Klimaatadaptatie

De Nederlandse gemeenten hebben zich via het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie verbonden aan het doel om in 2050 een klimaatbestendig en waterrobuust Nederland te realiseren. Voor de gemeente betekent dit dat zij inwoners en bedrijven ondersteunt bij het zich aanpassen aan een veranderend klimaat en dat zij actief werkt aan het verminderen van problemen in de openbare ruimte, zoals wateroverlast, droogte en hittestress. In dit proces wordt nauw samengewerkt met de provincie, de regio en het waterschap binnen het netwerk Samenwerking Water Achterhoek+.

De gemeente richt zich de komende jaren op het vergroenen van wijken en het creëren van extra koelteplekken, vooral in de omgeving van scholen en ouderencentra. Daarnaast wordt bij projecten structureel aandacht besteed aan water- en bodemsturend werken, zodat klimaatadaptatie een vast onderdeel vormt van de ruimtelijke inrichting. De regionale samenwerking blijft van groot belang om

droogte tegen te gaan en water beter vast te houden. Ook wordt klimaatadaptatie steeds meer geïntegreerd in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en bij de reconstructie van straten. Om inwoners te betrekken en te stimuleren, worden bewustwordingsacties georganiseerd die zich richten op het afkoppelen van hemelwater en het vergroenen van tuinen.

3.1.14 Warmte- en koudeprogramma

In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat gemeenten de regie voeren over de warmtetransitie: de overgang van aardgas naar duurzame warmtebronnen voor woningen en andere gebouwen. Om deze regierol goed te kunnen vervullen, stelde de gemeente in 2021 de Transitievisie Warmte vast. Deze visie wordt vervangen door een Warmteprogramma, zoals verplicht is onder de Omgevingswet. Dit programma geeft gemeenten de mogelijkheid om in het omgevingsplan regels op te nemen over de verduurzaming van bestaande gebouwen en het aardgasvrij maken van wijken. Omdat de vraag naar koelte door klimaatopwarming steeds belangrijker wordt, is ervoor gekozen om in Aalten – net als in andere gemeenten – een Warmte- en koudeprogramma op te stellen. Vanuit dit programma worden verschillende wijkaanpakken ontwikkeld. Ook bedrijven, verenigingen en het gemeentelijk vastgoed maken onderdeel uit van de opgave. Elektrificatie zal een belangrijke rol spelen, waarbij netcongestie een aanzienlijke uitdaging vormt.

De komende jaren werkt de gemeente samen met Achterhoekse gemeenten, organisaties en inwoners aan het opstellen van een Warmte- en koudeprogramma, dat uiterlijk in 2027 gereed moet zijn. Vanuit dit programma worden minimaal twee wijkaanpakken opgezet. Eén daarvan, binnen het Europese Interregproject FutureBEEing, bevindt zich al in de voorbereidingsfase: pilotwijk Dinxperlo-Suderwick. In de wijkaanpakken wordt gebiedsgericht en integraal gewerkt, zodat ook sociale kansen en vergroening kunnen worden meegenomen. Daarnaast blijft de gemeente inwoners, verenigingen en bedrijven laagdrempelig ondersteunen bij de warmtetransitie, onder andere via Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek en het Energieloket. Verder wordt een pilot ondersteund die zich richt op energiegemeenschappen of kleine warmtenetten, als mogelijke manier om lokale energievoorziening te versterken en de druk op het elektriciteitsnet te verminderen. Tot slot wordt een strategie ontwikkeld voor de inrichting van het energiesysteem van de toekomst, waarbij ontwikkelingen bij verenigingen, organisaties, scholen, bedrijven, wijken en de gemeentelijke organisatie worden meegenomen.

3.1.15 Netcongestie

Tennet geeft aan dat het elektriciteitsnet in de Flevopolder, Utrecht en Gelderland zijn maximale capaciteit heeft bereikt. Ondanks eerdere maatregelen zijn ingrijpende nieuwe stappen nodig om een aansluitstop te voorkomen. De Autoriteit Consument & Markt heeft een nieuw prioriteringskader vastgesteld dat bepaalt hoe netbeheerders de schaarse transportcapaciteit moeten verdelen. Hierdoor zullen wachtrijen voor nieuwe aansluitingen toenemen, met gevolgen voor opgaven, projecten en zowel groot- als kleinverbruikers in onze gemeente.

Het is duidelijk dat er een structurele coördinatie nodig is waarin de gemeente, de netbeheerder en andere betrokken partijen gezamenlijk ontwikkelingen volgen, knelpunten signaleren en tijdig besluiten voorbereiden. Dit vraagt bestuurlijke aandacht voor samenhang, prioritering en het maken van keuzes wanneer capaciteit of ruimte op het net beperkt is. Daarnaast vraagt de situatie om een systematische analyse van de gevolgen van netcongestie voor lokale opgaven zoals woningbouw, energietransitie en bedrijfsontwikkeling. De komende periode worden de effecten en risico`s inzichtelijk gemaakt om vervolgens alternatieve scenario’s te kunnen voorbereiden.

3.1.16 PFAS

De PFAS-problematiek staat inmiddels nadrukkelijk op de Europese en landelijke agenda. Door het brede gebruik van PFAS en de hoge verspreidingsgraad wordt gewerkt aan een Europees verbod op de toepassing van deze stoffen. Ondanks tijdelijke vrijstellingen zou dit verbod naar verwachting leiden tot een emissiereductie van ongeveer 83 procent. De landelijke aandacht is de afgelopen jaren toegenomen, mede door grote casussen die veel media-aandacht kregen. PFAS kent een grote variëteit aan stoffen en daarmee ook verschillen in schadelijkheid, wat de aanpak complex maakt.

In deze bredere context werd in het voorjaar van 2024 bij de jaarlijkse keuring van het zwemwater in het Blauwe Meer in Dinxperlo een PFAS-vervuiling vastgesteld. Naar aanleiding daarvan is een zwemverbod ingesteld en is vissers afgeraden om gevangen vis te consumeren. Hiermee zijn de

directe gezondheidsrisico's voldoende ingeperkt. In de periode daarna zijn meerdere bodem- en wateronderzoeken uitgevoerd, waardoor het mogelijke brongebied steeds verder is afgebakend. Begin 2026 zijn in het onderzoeksgebied overschrijdingen van grenswaarden aangetroffen. Om de bron definitief vast te stellen wordt aanvullend onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek moet de komende periode uitwijzen welke vervolgstappen er noodzakelijk zijn om de vervuiling te saneren. De verwachting is dat de landelijke en Europese ontwikkelingen rond PFAS de komende jaren doorwerken in lokale opgaven en vervolgonderzoeken.

3.1.17 Huisvesting nieuwkomers

De gemeente Aalten staat voor een omvangrijke opgave op het gebied van de fysieke huisvesting van nieuwkomers. De verschillende groepen die gehuisvest moeten worden zijn asielzoekers, statushouders, nareizigers van statushouders, meerderjarig wordende alleenstaande minderjarige vluchtelingen en Oekraïense ontheemden. Hoewel elke groep om wellicht een andere vorm van huisvesting vraagt, hebben ze gezamenlijk een aanzienlijke ruimtelijke impact. Deze opgave vraagt in de komende bestuursperiode om duidelijke keuzes binnen de fysieke leefomgeving.
Voor de opvang van asielzoekers geldt op dit moment de wettelijke verplichting om minimaal 200 opvangplaatsen te realiseren. De gemeenteraad heeft hiervoor begin 2026 kaders vastgesteld, waaronder onder meer een duur van vijf jaar en de mogelijkheid om de opvang op één of twee locaties te organiseren. Op het moment van schrijven heeft de minister van Asiel en Migratie de landelijke capaciteitsraming voor de tweede wetcyclus vastgesteld (periode 2027 en 2028). Voor de gemeente Aalten is de indicatieve opgave vastgesteld op 143 opvangplekken, waarvan 9 voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers). Ook heeft de gemeente een brief ontvangen waarin de minister een klemmend beroep doet om zo snel als mogelijk plekken voor acuut inzetbare spoednoodopvang te realiseren. De huidige ontwikkelingen rondom de huisvesting van nieuwkomers worden intensief gemonitord. In de komende bestuursperiode is nader ruimtelijk onderzoek nodig, gevolgd door besluitvorming over de definitieve locatie(s) en realisatie van de opvangcapaciteit.

Daarnaast krijgt de gemeente vanaf 2026 mogelijk te maken met een toenemende druk op de voorraad sociale huurwoningen. Een belangrijk deel van deze vraag komt van nieuwkomers, waaronder statushouders en hun nareizigers, alleenstaande minderjarige vluchtelingen die meerderjarig worden en zelfstandig willen wonen en Oekraïense ontheemden van wie de RTB-status op 4 maart 2027 afloopt en die mogelijk in de gemeente willen blijven. Deze ontwikkelingen leiden tot een structurele toename van de vraag naar passende woonruimte. De bestaande woningvoorraad biedt hiervoor onvoldoende capaciteit, waardoor aanvullende en mogelijk flexibele woonvormen noodzakelijk worden. In de komende bestuursperiode is nader onderzoek nodig naar de wijze waarop dergelijke woonvormen kunnen bijdragen aan het opvangen van deze opgave en hoe deze binnen de ruimtelijke kaders van de gemeente kunnen worden ingepast.

3.1.18 Drinkwaterwinning

De drinkwaterwinning in de regio ligt primair bij Vitens en de provincie, maar de ruimtelijke voorwaarden waarbinnen deze winning plaatsvindt raken direct aan de verantwoordelijkheid van de gemeente Aalten. Activiteiten in de bovengrond moeten passen binnen de beschermingszones rond bestaande en nieuwe winputten, waardoor ruimtelijke keuzes van de gemeente invloed hebben op de continuïteit van de drinkwatervoorziening. Vitens is binnen de gemeente inmiddels gestart met het realiseren van nieuwe winputten, wat vraagt om blijvende afstemming over de ruimtelijke inpassing en de gevolgen voor de omgeving.
Tegelijkertijd geven de waterbedrijven aan dat er op termijn knelpunten worden verwacht bij het zekerstellen van voldoende drinkwater. Zij hebben een leveringsplicht aan particulieren, maar niet aan bedrijven, waardoor de beschikbaarheid van drinkwater voor economische activiteiten onder druk kan komen te staan. Binnen de Samenwerking Water Achterhoek+ is daarom aangesloten bij de landelijke koers uit de Kamerbrief *Water en Bodem Sturend* van 25 november 2022, waarin wordt toegewerkt naar een lager drinkwatergebruik per inwoner en een beperking van laagwaardig gebruik van drinkwater. Ook worden grootverbruikers gevraagd hun drinkwatergebruik substantieel te reduceren. Voor de gemeente Aalten betekent dit dat zij samen met de regionale partners moet blijven werken aan het zekerstellen van voldoende drinkwater voor de toekomst. De inzet richt zich op het stimuleren van zuinig drinkwatergebruik, het vergroten van het gebruik van regenwater, het onderzoeken van mogelijkheden om drinkwaterbesparing en regenwatergebruik bij nieuwbouw toe te passen en het versterken van communicatie en educatie om de waardering voor water te vergroten.

3.1.19 Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

In januari 2026 heeft de gemeenteraad de Nota Vastgoedbeleid 2026–2029 vastgesteld. In deze nota is het beleidskader vastgelegd voor het beheer, de ontwikkeling en de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. De gemeente Aalten heeft daarbij de ambitie uitgesproken om haar vastgoedportefeuille stapsgewijs te verduurzamen en toekomstbestendig te maken.
Om invulling te geven aan deze ambitie is de Uitvoeringsagenda Verduurzamen Gemeentelijk Vastgoed 2026–2029 opgesteld. In deze uitvoeringsagenda zijn de voorgenomen maatregelen, prioriteiten en planning voor de komende jaren opgenomen. De uitvoeringsagenda geeft richting aan een planmatige aanpak voor het verbeteren van de energieprestatie van gemeentelijke gebouwen en het verminderen van de CO_2-uitstoot. De komende bestuursperiode wordt gewerkt aan de uitvoering van deze agenda en in 2026 zal een start gemaakt worden aan het verduurzamen van het eerste pand uit de uitvoeringsagenda conform planning.

3.2 Sociaal domein

3.2.1 Gezond leven en preventie
De afgelopen jaren is met het *Integraal Zorg Akkoord* (IZA) en het *Gezond en Actief Leven Akkoord* (GALA) de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag ingezet. Deze plannen worden op dit moment vertaald in het *Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord* (AZWA).

Het regionaal IZA-plan bevat onder andere het thema gezond leven en preventie.
De ambitie van dit thema is dat Achterhoekers (langer) gezond leven, en de jeugd gezond en kansrijk opgroeit. We willen ervoor zorgen dat gezonde keuzes gemakkelijker worden. We willen dat het meer vanzelfsprekend wordt om bijvoorbeeld gezond te eten, genoeg te bewegen en verslavende verleidingen te weerstaan. Dan hoeven mensen minder snel medicijnen te nemen of een beroep te doen op zorg. We hebben hierin extra aandacht voor inwoners in een kwetsbare positie en patiënten, zodat ze volwaardig kunnen meedoen en een betere gezondheid hebben. Hierin staan de volgende opgaven centraal:
• Terugdringen gezondheidsachterstanden
• Stimuleren eigen regie en gezondheidsvaardigheden
• Informele zorg
• Stimuleren leefstijl in de zorg
• Inrichting van de ketenaanpakken

De afgelopen jaren lag de focus op het terugdringen van gezondheidsachterstanden door inzet op basisvaardigheden en het stimuleren van deelname aan sport/bewegen en kunst/cultuur door kwetsbare doelgroepen. We zijn gestart met de ketenaanpakken de ketenaanpakken Welzijn op Recept, Kansrijke Start, Valpreventie, GLI's volwassenen en Overgewicht kinderen. Deze willen we waar nodig doorontwikkelen en borgen. Het lokale gezondheidsbeleid is onderdeel van de (herijkte) nota sociaal domein.
Ook is eind 2025 het landelijk preventiebeleid vastgesteld. Binnen twee jaar moet hiervoor op lokaal niveau gezondheidsbeleid worden opgesteld.

3.2.2 Mantelzorgondersteuning
Maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing en tekorten in de zorg, maken dat er een steeds groter beroep wordt gedaan op mantelzorgers. Mantelzorgers zijn zich er niet altijd van bewust dat zij mantelzorger zijn. Overbelasting van mantelzorgers komt vaak voor. We willen mantelzorg onderdeel maken van de brede intake door professionals. Mantelzorgondersteuners kunnen hierbij helpen. Daarnaast willen we het gebruik van respijtmogelijkheden stimuleren. We werken regionaal samen om op maat ondersteuning te kunnen bieden aan specifieke doelgroepen. Ook werken we samen om werkgevers voor te lichten over mantelzorg(ondersteuning).
De komende jaren willen we de jaarlijkse mantelzorgwaardering evalueren en vernieuwen.

3.2.3 Vrijwillige inzet
Maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing, tekorten in de zorg, maar ook demografische ontwikkelingen maken dat het stimuleren van vrijwillige inzet nodig is. Eind 2024 heeft de raad hiervoor de visie *Iedereen is een Naober* vastgesteld. Daar geven we verder uitvoering aan door gerichte ondersteuning te bieden aan verenigingen, nieuwe doelgroepen kennis te laten maken met vrijwillige inzet en het vergroten van kennis en vaardigheden van vrijwilligers. Daarnaast willen we vraag en aanbod van vrijwilligers beter zichtbaar maken.

3.2.4 Sociale basis
De sociale basis is een steeds belangrijker onderdeel in het sociaal domein. Echter, families worden kleiner, cohesie in de buurt is niet (meer) vanzelfsprekend en ook verenigingen staan onder druk. Om nu en in de toekomst inwoners goed met elkaar samen te laten leven en samenredzaamheid te bevorderen en te stimuleren en ondersteunen we informele zorg door middel van mantelzorgondersteuning, het Vrijwilligers Servicepunt (VSP) en aanbod via De Academie.

We blijven inzetten op verenigingsondersteuning in samenwerking met de talentverbinder, het VSP en de Aaltense Uitdaging.

In het kader van het IZA-plan Veerkrachtig ouder worden gaan we aan de slag in drie buurten waar veel ouderen wonen. We werken hierin samen met Figulus Welzijn, De Woonplaats en zorgorganisaties. Voor de jeugd werken we integraal samen aan gezonde jeugd, gezonde toekomst (JOGG). In het kader van leefbaarheid werken we samen met De Woonplaats. Professionals in de sociale basis in de gemeente Aalten werken samen in het Vraag- en Adviesteam (VAT) Aalten. De komende jaren wordt de samenhang en samenwerking verder versterkt en vormt dit onderdeel van Sterke Lokale Teams.

3.2.5 Plan Talent
Vanaf 2019 kennen we in de gemeente het Plan Talent. Het doel is (kwetsbare) inwonersgroepen mee te laten doen in bewegen/sport en kunst/cultuur. In 2025 is het huidige plan geëvalueerd en begin 2026 herijkt. De nadruk van Plan Talent ligt op de rol van talentverbinders in het signaleren van trends en innovaties om meer mensen mee te laten doen. Daarnaast heeft een van de talentverbinders de rol van verenigingsondersteuner. Plan Talent wordt gecontinueerd en activiteiten die effectief zijn gebleken borgen we structureel in sport- en cultuurbeleid. Daarnaast werken we toe naar een structurele subsidierelatie voor de uitvoering.

3.2.7 Toekomstbestendige jeugdgezondheidszorg
De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) wordt momenteel uitgevoerd door twee organisaties: Yunio (0–4 jaar) en GGD Noord- en Oost-Gelderland (5–18 jaar). De GGD-NOG heeft aangegeven dat deze verdeling op termijn niet houdbaar is. Daarom wordt een onderzoek uitgevoerd naar de toekomstige organisatie van de JGZ.

Op basis van dit onderzoek wordt bepaald of de huidige structuur wordt voortgezet met eventuele aanpassingen, of dat de JGZ volledig wordt ondergebracht bij Yunio of bij de GGD-NOG. Hiervoor is een afwegingskader opgesteld.

Als wordt gekozen voor behoud van de huidige verdeling, zullen bestaande knelpunten moeten worden opgelost. Bij een eventuele centralisatie bij één van beide organisaties zijn organisatorische veranderingen en implementatie-inspanningen noodzakelijk.

3.2.8 Veerkrachtig ouder worden
De afgelopen jaren is met het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag ingezet. Het regionaal IZA-plan bevat onder andere het plan Veerkrachtig ouder worden. In de gemeente Aalten zetten we al een aantal jaren in op het veerkrachtig ouder worden door bewustwording (Mooie Toekomst), ontmoeting (inloop en activiteiten), stimuleren vernieuwende woonvormen (hofje, (pre)mantelzorg, zorgzame buurten), bevorderen vitaliteit (valpreventie), zingeving (Op-je-plekgesprekken). Daarnaast zijn we een dementievriendelijke gemeente.

We willen hetgeen we hebben ontwikkeld, behouden. Daarnaast willen we lokaal uitvoering geven aan het regionale IZA-plan op de thema's:
- Zelfredzaamheid en samenredzaamheid (inzet zorgzame buurten en buurtverbinders)
- Integrale wijkteams (domeinoverstijgend samenwerken in samenhang met Sterke lokale teams)
- Bewustwording (regionale campagne en individuele gesprekken met ouderen).

3.2.9 Mentaal gezond
Het regionale IZA-plan bevat onder andere het thema mentaal gezond. Steeds meer mensen ervaren mentale klachten, terwijl de druk op de zorg blijft toenemen. Daarom willen we met deze beweging échte impact maken, door eerder te signaleren, sneller passende hulp te bieden en dichter bij het dagelijks leven van inwoners te blijven.
We werken focussen daarin op de thema's:
- Welzijn en herstel
- Mentaal gezondheidsnetwerk
- Digitalisering en technologie

Vanuit het transformatieplan maken we een lokale doorvertaling voor het thema mentaal gezond. We versterken de inloopvoorzieningen, werken samen met ervaringsdeskundigen, zetten ervaringskennis

in en doen gezamenlijk het verkennend gesprek waarbij mogelijkheden in de sociale basis vertrekpunt zijn.

3.2.10 Ontwikkelingen sport- en beweegbeleid

Momenteel is de uitvoering van het gemeentelijk beleid voor sport, bewegen en een gezonde leefstijl versnipperd in meerdere opdrachten, subsidies en over meerdere uitvoeringspartners. De afspraken over monitoring en evaluatie zijn telkens anders. Het wordt op deze manier lastig om de impact en het effect van de uitvoering goed te meten en waar nodig bij te sturen. In de afgelopen bestuursperiode is de visie op het sportbeleid geactualiseerd. Momenteel heeft de gemeente dan ook goed in beeld wat haar doelen zijn op het gebied van bewegen en een gezonde leefstijl voor alle inwoners en wat ervoor nodig is om gezondheidsverschillen te verkleinen.

Daarnaast is naar aanleiding van het uitvoeringsprogramma, in 2023 de uitgangspuntennotitie sportbeleid vastgesteld. Deze notitie gaf als vervolgopdracht om enkele onderdelen verder uit te splitsen in een adviesnota, waaronder verenigingsondersteuning, sportvoorzieningen en een beweegvriendelijke buitenruimte c.q. het borgen van sporten en bewegen in de omgevingsvisie.
De adviesnota *Toekomstbestendig Sportlandschap*, die in december 2024 is vastgesteld, geeft de belangrijkste uitgangspunten en contouren voor verder uit te werken beleid, namelijk het sportvoorzieningenbeleid en de beleidsvisie op een beweegvriendelijke leefomgeving. Dit zijn de laatste stappen in het actualisatieproces van het sportbeleid om tot een hernieuwde visie op een toekomstbestendig sportlandschap te komen. De verwachting is dat het sportvoorzieningenbeleid in Q2 2026 kan worden vastgesteld en de visie op een beweegvriendelijke leefomgeving in Q3 2026. Onder beide beleidsstukken liggen uitvoeringsagenda's voor de komende bestuursperiode.

In beide visies is integraliteit belangrijk. Er worden verbindingen gelegd met andere beleidsterreinen: vastgoed, mobiliteit, omgevingsvisie, inclusie en natuurlijk gezondheid.
De beleidsvisie op een beweegvriendelijke leefomgeving hangt ook samen met de JOGG-doelen van de gemeente Aalten. Sinds april 2025 is de gemeente Aalten, samen met alle andere Achterhoekse gemeenten, JOGG-gemeente. JOGG staat voor Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst. De JOGG-aanpak richt zich op het creëren van een omgeving waarin het voor kinderen en jongeren normaal en makkelijk is om gezond te leven. De openbare ruimte speelt hierin een sleutelrol: speelplekken, sportveldjes en veilige beweegroutes helpen kinderen om volop te bewegen, te ontdekken en samen te spelen. Vandaar dat de herijking van het speelvoorzieningenbeleid breder getrokken wordt naar een beleidsvisie op een beweegvriendelijke leefomgeving.

Om verder uitvoering te geven aan de JOGG-doelen zijn samenwerkingsafspraken gemaakt: zo pakken we het thema 'voeding' op regionaal niveau op en rollen we Achterhoekbreed campagnes en actielijnen uit. Op lokaal niveau zoeken we vooral samenwerking met het jongerenwerk en de basisscholen om in te zetten op sport- en beweegaanbod tijdens en na schooltijd.
Tot slot willen we uitvoering blijven geven aan het Beweeg- Sport- en Leefstijlakkoord. De ambitie is om de pijler 'verenigingsondersteuning' binnen dit akkoord steviger neer te zetten omdat de andere pijler, 'verkleinen gezondheidsverschillen', al grotendeels gedekt wordt binnen de reguliere beleidsdoelen van het gemeentelijk sport- en beweegbeleid. Om verenigingen te blijven ondersteunen is continuering van de laagdrempelige en effectieve micro-impulsenregeling een voorwaarde.

3.2.11 Visie zwembaden

De huidige exploitatieovereenkomst voor de zwembaden 't Walfort en Het Blauwe Meer eindigt per 1 januari 2032. In die wetenschap heeft de raad op 30 januari 2024 de startnotitie *Toekomst zwembaden* vastgesteld. Daarin staat hoe het nu gaat met beide zwembaden en wat belangrijk is voor de toekomst.
In vervolg op deze startnotitie zijn voor zwembaden in onze gemeente verschillende scenario's onderzocht. In november 2025 heeft het college de raad een uitgewerkt scenariovoorstel voorgelegd. Vanuit de raad waren er vragen over dit voorstel. De beantwoording daarvan, inclusief het scenariovoorstel, ontvangt de raad naar verwachting in de Q3 of Q4 2026.

3.2.12 Uitwerking IHP Onderwijshuisvesting

Op 26 september 2023 is het *Integraal Huisvestingsplan Onderwijs* (IHP), door de gemeenteraad vastgesteld. Dit beleidskader geeft richting aan de aanpak van de meest urgente huisvestings-vraagstukken voor de komende bestuursperiode. In de komende bestuursperiode is de realisatie van

de plannen voor IKC Triangel op locatie Dalweg in Aalten gepland en zal de planvorming voor de vervangende nieuwbouw voor Chr. College Schaersvoorde in Aalten verder vorm krijgen.

Daarnaast wordt in 2026 gestart met actualisatie van het IHP2023. In samenspraak met de schoolbesturen zal aandacht besteed worden aan de verduurzaming van de schoolgebouwen en de financiële kaders. Samen met actuele data en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting zal dit leiden tot een geactualiseerd IHP2027 dat in 2027 voorgelegd wordt aan de gemeenteraad.

We willen zijn voorbereid op een toestroom van kinderen en op tijdelijke opvanglocaties waar kinderen worden opgevangen en onderwijs volgen. Dit betekent dat we afspraken moeten maken met het onderwijs en dat er budget beschikbaar moet komen om onderwijs te organiseren.

3.2.13 Onderwijs nieuwkomers

Het onderwijs voor nieuwkomers staat onder druk. De scholen zitten vol en de doorstroom stagneert. Kinderen van nieuwkomers hebben vaak trauma's opgelopen en dit uit zich ook op school. De komende jaren verwachten we een heel aantal nareizigers waarbij het overgrote deel kinderen. Om dit op te kunnen vangen is goed onderwijs nodig en willen we in de regio Oost-Achterhoek ook voor het primair onderwijs tot afspraken komen. Ook willen we voorbereid zijn op opvanglocaties die via particuliere ondernemers worden gefaciliteerd. Ook dan hebben kinderen recht op onderwijs en moeten we dit zo spoedig mogelijk organiseren, binnen het reguliere nieuwkomersonderwijs of via een Tijdelijke Nieuwkomers Voorziening.

3.2.14 Van lokale omroep naar streekomroep

Elke gemeente in Nederland heeft een lokale publieke omroep. Deze zijn op advies van de gemeente aangewezen door het Commissariaat voor de Media. De gemeente heeft een bekostigingsplicht voor de lokale omroep en ontvangt hiervoor een bijdrage in het gemeentefonds. Er komt binnenkort een stelselwijziging voor de lokale publieke omroep. Het wetsvoorstel voor wijziging van de Mediawet (verwachte ingangsdatum 1 januari 2028) wijzigt de financiering van de lokale publieke omroep; de Rijksoverheid neemt de bekostiging over. Dan wordt er in plaats van een lokale omroep een streekomroep voor de streek ’De Achterhoek’ aangewezen. De geoormerkte bijdrage die de gemeente in het gemeentefonds ontvangt voor de lokale omroep vervalt in de toekomst. De verantwoordelijke portefeuillehouders hebben afgesproken om na wijziging van de Mediawet (waarschijnlijk per 1 juli 2026) met de negen betrokken gemeenten af te stemmen op welke onderdelen we in onze streek al dan niet gezamenlijk in actie (moeten) komen om straks tot een advies voor aanwijzing van de streekomroep te komen en binnen deze streekomroep een lokaal toereikend media-aanbod te borgen. Gevolg van deze stelselwijziging is dat bekostigingsplicht voor de lokale omroep eindigt en de structurele en tijdelijke extra subsidie voor de lokale omroep eindigt. Met de huidige lokale omroep zijn er gesprekken gevoerd over de gevolgen van de wetswijziging en de mogelijkheid om in te schrijven als nieuwe streekomroep. De lokale omroep heeft aangegeven na te denken over de scenario's om hun activiteiten voort te kunnen zetten. In de gesprekken is ook aandacht voor de positie van vrijwilligers die bij de lokale omroep betrokken zijn.

3.2.15 Meerjarenplan bibliotheekwerk

Op basis van wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), die vermoedelijk op 1 januari 2027 ingaat, heeft de gemeente een zorgplicht voor het in stand houden van een bibliotheekvoorziening voor inwoners.
Volgens deze wet moeten we binnen één jaar na publicatie (van deze wet) samen met onze lokale bibliotheek (Bibliotheek Poort van Gelre) een meerjarenplan opstellen. Dit plan beschrijft hoe wij als gemeente invulling geven aan onze zorgplicht en wat onze beleidskeuzes zijn ten aanzien van het bibliotheekwerk. Het plan beschrijft daarnaast hoe de bibliotheek past binnen de maatschappelijke opgaven waar we als gemeente voor staan en op welke wijze de bibliotheek deze ondersteunt.

3.2.16 Wet van school naar duurzaam werk

Het doel van de wet *Van school naar duurzaam werk* is om jongeren tot 27 jaar met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te geven richting economische zelfstandigheid. Dit om jongeren aan het werk te krijgen en te houden en de kansengelijkheid onder jongeren te vergroten.

De wet stimuleert de regionale samenwerking tussen onderwijs, doorstroompunten en de gemeente. Dit gebeurt via een aantal samenhangende maatregelen:

- Scholen moeten aanvullende loopbaanbegeleiding bieden tot een jaar na diplomering of het verlaten van de school in het beroepsonderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.
- Doorstroompunten gaan jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar begeleiden (nu tot 23 jaar) terug naar school of werk.
- Gemeenten worden verplicht om vanuit de Participatiewet jongeren preventief te helpen, zodat zij met passende ondersteuning terug kunnen naar school, naar werk of een combinatie van beiden.

De ingangsdatum van de wet is 1 januari 2026 en richt zich op een meer regionale aanpak, borging en aansturing, met als doel de dienstverlening aan de doelgroep beter aan te laten sluiten. In de Achterhoek werken organisaties in het onderwijs, gemeenten, werkgevers en het Doorstroompunt al jaren samen aan de toekomst van jongeren die hier wonen, leren of werken. De nieuwe wet *Van school naar duurzaam werk* bouwt hierop voort. In 2025 is er in de arbeidsmarktregio Achterhoek gewerkt aan een regionale aanpak die aansluit op de decentrale manier van werken in de Achterhoek en vanzelfsprekend is – in lokale teams, dichtbij jongeren en hun leefwereld.

Centrumgemeente Doetinchem vraagt namens de arbeidsmarktregio Achterhoek in het eerste kwartaal van 2027 subsidie aan bij het ministerie van OCW voor de uitvoering van het regionale programma. Wanneer het ministerie akkoord is kan er gestart worden met de uitvoering en implementatie van het regionale programma. Laborijn maakt in 2026 een plan van aanpak om, aansluitend op de regionale aanpak, de (preventieve) dienstverlening aan jongeren te verbeteren.

3.2.17 Implementatie Participatiewet in Balans

In 2021 is het toenmalige kabinet een traject gestart om de huidige Participatiewet aan te passen. De toepassing van de huidige Participatiewet wordt door inwoners en professionals als te complex en te 'hard' ervaren, met te veel focus op regels en te weinig op de menselijke maat. Op 30 september 2025 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel *Participatiewet in Balans*. Doel van de wet is om de regels en ondersteuning op grond van de Participatiewet beter af te stemmen op de mogelijkheden en behoeften van inwoners die afhankelijk zijn van bijstand. Kernbegrippen hierbij: vereenvoudiging, vertrouwen en menselijke maat. Om het doel van de wet te bereiken, is wijziging van regels nodig en ook een cultuurverandering en andere manier van kijken naar mensen: van denken in systemen naar denken in wat mensen nodig hebben.

Laborijn voert de Participatiewet uit voor de gemeente Aalten. Laborijn werkt al een aantal jaren volgens de bedoeling van *Participatiewet in Balans*. Ook de eerste technische wetswijzigingen zijn per 1 januari 2026 ingevoerd en geïmplementeerd door Laborijn. Nieuwe wijzigingen worden in de tweede fase per 1 januari 2027 verwacht, waarmee de wet dan volledig in werking zal zijn.

Als gevolg van de wetswijziging moet uiterlijk op 1 januari 2027 de gemeentelijke re-integratieverordening zijn aangepast. Naast re-integratie naar werk wordt maatschappelijke participatie expliciet als doel geïntroduceerd, wat moet worden vastgelegd in de verordening. In 2026 gaan we samen met Laborijn en andere partners in de sociale basis in kaart brengen wat er al is op het gebied van maatschappelijke participatie voor inwoners en hoe we dit verder vorm gaan geven.

3.2.18 Toekomstbestendigheid Laborijn

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wsw, Participatiewet en Wet inburgering. Aalten heeft dit, samen met Doetinchem en Montferland, bij Laborijn gelegd.

Met de invoering van de Participatiewet in 2015 is de instroom in de Wsw gestopt en is de Wajong alleen nog beschikbaar voor mensen die duurzaam en volledig arbeidsongeschikt zijn. Het gevolg hiervan is dat er een steeds grotere, nieuwe doelgroep met een arbeidsbeperking een beroep doet op Laborijn voor ondersteuning. De middelen die voor de nieuwe doelgroep vanuit de Rijksoverheid beschikbaar zijn, zijn een stuk lager dan voorheen onder de Wsw. De middelen die gemeenten van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de Participatiewet en de Wet Inburgering zijn onvoldoende om de huidige infrastructuur van Laborijn in de toekomst overeind te houden.

Dit maakt dat we voor strategische vraagstukken staan. Hoe zorgen we ervoor dat ook in de toekomst inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt gebruik kunnen maken van de dienstverlening van Laborijn? En hoe houden we dit betaalbaar? De komende jaren zijn er vanuit de Rijksoverheid middelen beschikbaar gesteld om aan dit te onderzoeken. In 2026 onderzoeken de gemeenten die samenwerken binnen Laborijn in samenwerking met experts vanuit het landelijk adviesteam van het ministerie van SZW in hoeverre de huidige koers van Laborijn toekomstbestendig is.

In Q1 2026 vindt er een spiegelsessie plaats met het landelijk adviesteam van het ministerie van SZW, waarbij de vraag centraal staat in hoeverre de huidige koers van Laborijn toekomstbestendig is. Dit expertteam levert een rapport op met een financiële doorrekening. Dan zijn de GR-gemeenten aan zet. Wat is de visie van de gemeente Aalten op het begeleiden van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt in het brede sociale domein? En wat is de plek van het sociaal ontwikkelbedrijf Laborijn in deze toekomstvisie? Om dit te onderzoeken kan gebruik worden gemaakt van de impulsmiddelen die we hiervoor ontvangen van het Rijk.

3.2.19 Doorontwikkeling Wet Inburgering 2021

Door de Wet Inburgering 2021 is het inburgeringsstelsel ingrijpend veranderd. Gemeenten hebben hierdoor sinds 2022 een belangrijke rol bij de begeleiding van nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn. Deze taak is door Aalten belegd in bij Laborijn. Het doel van de Wet inburgering 2021 is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland. En dat ze daarnaast zo snel mogelijk werk vinden. In 2025 vond de eerste uitstroom uit de wet plaats, en worden de eerste resultaten zichtbaar. Samen met Laborijn en in samenwerking met de regio wordt in 2026 de huidige werking van de Wet Inburgering geëvalueerd en doorontwikkeld. Zo wordt er gewerkt aan beter passende trajecten voor jongeren en wordt het taalonderwijs voor inburgeraars verbeterd. Daarnaast blijft het faciliteren van duale trajecten en vooral de combinatie van werk en inburgering van groot belang.

Voor de uitvoering van deze wet ontvangt de gemeente uitvoeringsgelden en de Specifieke Uitkering (SPUK) om de inburgering te betalen, deze worden één op één overgeheveld naar Laborijn. In 2026 zijn er een aantal praktische wijzigingen in de SPUK's, zoals invoering van een prestatiebekostiging en aanpassing van de SPUK-onderwijsroute en het betaalritme. De doorontwikkeling van dit beleid vindt binnen deze context plaats.

3.2.20 Beëindiging RTB & tijdelijk transitiedocument voor Oekraïense ontheemden

Vluchtelingen uit Oekraïne hebben verblijfsrecht in Nederland onder de *Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming* (RTB) tot en met 4 maart 2027. Na beëindiging van de RTB komen vluchtelingen (ontheemden) uit Oekraïne in aanmerking voor een tijdelijk transitiedocument dat drie jaar geldig is. Bij het transitiedocument horen op termijn rechten, plichten en voorzieningen die vergelijkbaar zijn met andere inwoners van Nederland. Zo kunnen ontheemden uit Oekraïne zoveel mogelijk voor zichzelf zorgen en actief bijdragen aan de Nederlandse samenleving.
Door het rijk wordt er gewerkt aan een samenhangend pakket van rechten, plichten en voorzieningen voor Oekraïense ontheemden. Bijvoorbeeld op het gebied van het verblijfsrecht, onderwijs, zorg, participeren & inkomen en wonen.
Deze verschuivingen zullen impact hebben op het sociaal domein, maar nog niet alle details en risico's zijn door het rijk in beeld gebracht. Dit is deels ontstaan door de recente publicatie van de contouren (november 2025), de verschuivingen in de nationale politiek en de keuze om de allocatie van middelen en financiële besluitvorming mee te laten lopen in het reguliere proces van de voorjaarsbesluitvorming.

Eén ontwikkeling waar al enige zekerheid over is, is de gefaseerde instroom in de Participatiewet voor bijstandsgerechtigde Oekraïners. De gemeente anticipeert hierop door middel van het project casemanagement waarin voor alle Oekraïners een zo hoog mogelijke vorm van participatie (waar mogelijk betaald werk) wordt nagestreefd om zo de instroom in de Participatiewet te verkleinen. Hiermee anticiperen we ook op het uitblijven van een inburgeringsplicht voor de doelgroep, en zetten we in op andere trajecten voor de doelgroep om de taal te leren. Aanvullende maatregelen (zoals een vangnet tijdens de transitieperiode en aanvullende financiële middelen voor arbeidstoeleiding) zijn nog in ontwikkeling.

Veel ontheemden verblijven nu in een gemeentelijke opvang, waarvoor zij afhankelijk van hun inkomen een eigen bijdrage betalen. Volgens het kabinet hoort bij het normaliseren van de rechtspositie ook, dat zo snel mogelijk een einde komt aan deze overheidsopvang. Het kabinet werkt

aan een aanpak voor de overgang van opvang naar huisvesting. Deze aanpak zal in samenwerking met gemeenten en woningcorporaties worden uitgewerkt. De uitvoerbaarheid van deze taak blijft een groot risico in de verdere uitwerking van dit beleid, en zal grote impact hebben op de gemeente.

Door deze wijziging verandert ook de financieringsstructuur van de opvang van Oekraïense ontheemden. Er wordt gewerkt aan een doelgroepflexibele opvangregeling om lokale overheden langjarig (vijf jaar) beter in staat te stellen opvang voor de diverse doelgroepen te realiseren. Deze regeling vervangt onder andere de *Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne*. Hierbij worden de gemeentelijke locaties onafhankelijk van de daarin verblijvende doelgroepen gefinancierd (te weten ontheemden, statushouders in doorstroomlocaties en/of asielzoekers). De beoogde inwerkingtreding van de regeling is 1 mei 2026, aansluitend aan en onder voorbehoud van de definitieve financiële besluitvorming over de regeling bij de Voorjaarsnota 2026. Tot de inwerkingtreding lopen de huidige regelingen door.

3.2.21 Realisatie asielopvang vanuit de Spreidingswet

Gemeenten hebben met de *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen* (Spreidingswet) een wettelijke taak in de opvang van asielzoekers. Afhankelijk van de uiteindelijke uitvoering van de door de gemeenteraad vastgestelde kaders (voorjaar 2026) kan hier op verschillende manieren invulling aan worden gegeven. Per uitwerking verschilt de impact op het sociaal domein en ander beleidsterreinen van de gemeente. De nationale implementatie van het Europees migratiepact (medio 2026) kan hier invloed op hebben. Gemeenten krijgen te maken met strengere opvangnormen, snellere asielprocedures en verplichtingen op het gebied van crisisvoorbereiding en integratie (bijvoorbeeld snellere arbeidstoeleiding voor kansrijke asielzoekers en wijzigingen in de periode van leerplicht). Afhankelijk van het gekozen model van asielopvang zal de naleving van deze eisen bij het COA of bij de gemeenten belegd worden.

3.2.22 Stelselherziening kinderopvangtoeslag

Het Ministerie van SZW werkt aan het wetsvoorstel *Financiering kinderopvang*. Dit is de basis voor een nieuw financieringsstelsel, waarmee de kinderopvangtoeslag wordt vervangen door een hoge, inkomensonafhankelijke vergoeding voor kinderopvang. Deze vergoeding zal als subsidie direct aan de houders van kindercentra en gastouderbureaus worden uitgekeerd. Gemeenten hebben verschillende rollen met betrekking tot de kinderopvang, waarop dit wetsvoorstel mogelijk impact heeft, waaronder:

- De ontwikkeling van het kind: De gemeente is verantwoordelijk voor het aanbieden van peuteropvang aan kinderen van niet-werkende ouders en voor- en vroegschoolse educatie (VVE), waardoor de ontwikkeling van het kind bevorderd wordt. Daarnaast kunnen gemeenten sociaal-medische indicaties (SMI) afgeven.
- Bestaanszekerheid en kansengelijkheid: Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vergroten van de bestaanszekerheid van inwoners, onder andere door ervoor te zorgen dat zij via (betaald) werk kunnen participeren in de samenleving. Toegankelijke en betaalbare kinderopvang kan bijdragen aan de arbeidsparticipatie van ouders. Ook hebben gemeenten (en kinderopvangorganisaties) de maatschappelijke opdracht om te werken aan inclusieve kinderopvang.
- Kwaliteit en veiligheid: De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving op kwaliteit en veiligheid van de kinderopvang. GGD-NOG voert in opdracht van de gemeente het toezicht uit.
- Huisvesting: De gemeente heeft geen wettelijke taak in de huisvesting van kinderopvang. Wel heeft de gemeente een wettelijke taak in onderwijshuisvesting. In de praktijk worden schoolgebouwen vaak gebruikt als huisvesting voor kinderopvang. Voor het openen van nieuwe locaties is bovendien soms ook aanpassing van het bestemmingsplan nodig.

Op dit moment is onduidelijk wat de gevolgen zijn van de stelselherziening. Het is onduidelijk of de vraag van ouders naar kinderopvang in onze gemeente hierdoor toe gaat nemen. Ook is niet duidelijk of de bestaande kinderopvanglocaties in onze gemeente de eventuele extra vraag op kunnen vangen of dat er aanvragen voor nieuwe locaties zullen komen en of dat al dan niet binnen de huidige onderwijshuisvesting is. Het is nog niet duidelijk of de kosten voor kinderopvang gaan stijgen en wat de eventuele gevolgen zijn voor de bijdrage die de gemeente betaalt voor ouders die geen kinderopvangtoeslag ontvangen. Ook is het nog niet duidelijk wat dit voor gevolgen heeft voor VVE-aanvragen en -plaatsingen en voor SMI. De gevolgen worden in de periode na de stelselherziening duidelijk.

3.2.23 Hervormingsagenda Jeugd en Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

In de komende bestuursperiode moeten we verder uitvoering geven aan de *Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming*. Dit is belangrijk omdat het bijdraagt aan betere, tijdige en samenhangende ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen, waardoor problemen eerder worden aangepakt en passende hulp duurzamer en effectiever wordt ingezet.

Onder deze twee actuele ontwikkelingen vallen verschillende opgaven. Een deel van deze opgaven wordt geborgd in het project Sterke Lokale Teams, zoals: normaliseren, meer integraal en domein-overstijgend werken, één gezin één plan één regisseur, meer datagedreven werken en monitoren, het versterken van de pedagogische en sociale basis en beter vindbare en toegankelijke lokale teams. Zie voor deze opgaven 3.2.24 Sterke Lokale Teams

Het andere deel van de opgaven is specifiek gericht op jeugd, zoals het wetsvoorstel Reikwijdte, waarbij de focus ligt op een duidelijkere afbakening van jeugdhulp, om zo de beschikbare hulp te richten op jeugdigen en gezinnen die deze het meest nodig hebben en om het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar te houden. Daarnaast wordt ingezet op het voorkomen van residentiële zorg, met als doel jeugdigen zoveel mogelijk in een zo thuis mogelijke omgeving te laten opgroeien. Ook betreft dit de af- en ombouw van Jeugdzorg+, in het kader van de beweging naar nul gesloten plaatsingen in 2030, waarbij het tijdig ontwikkelen en versterken van passende alternatieven essentieel is, zodat deze jeugdigen een geschikte plek krijgen. Verder is er aandacht voor regionale samenwerking, onder andere naar aanleiding van de *Wet Verbetering Beschikbaarheid Jeugdzorg*, ten behoeve van kennisuitwisseling, het bundelen van expertise, samen leren en verbeteren en de gezamenlijke inkoop van specialistische jeugdhulp. Tot slot wordt ingezet op standaardisatie van processen, om administratieve lasten te verminderen.

In de komende tijd moeten we verder uitvoering geven aan de *Hervormingsagenda Jeugd* (2023-2028) en het *Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming* (2023-2026+, na 2026 volgt doorontwikkeling en verdere borging in de praktijk). Dit doen we onder andere via het project Sterke Lokale Teams en de opgaven die hierboven genoemd zijn.

3.2.24 Sterke Lokale Teams

Landelijk wordt gezien dat gezinnen en huishoudens nu te vaak vastlopen in regels, doorverwijzingen en versnipperde hulp. Problemen binnen een huishouden hangen meestal met elkaar samen en vragen daarmee om een team dat dichtbij is, vroegtijdig signalen oppakt, passende ondersteuning inzet en waar nodig deskundigheid bijschakelt. Normaliseren is hierbij leidend: uitgaan van de eigen kracht van inwoners en hun netwerk, en vragen zoveel mogelijk oplossen in het gewone leven.

We ontwikkelen een sterk lokaal team omdat we als gemeente een wettelijke én maatschappelijke opdracht hebben om inwoners passende, toegankelijke en samenhangende ondersteuning te bieden. Deze opdracht komt voort uit de wetgeving binnen het sociaal domein (o.a. Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Participatiewet, Wet Inburgering en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening) en vraagt van gemeenten om ondersteuning integraal en dichtbij inwoners te organiseren. Een sterk lokaal team maakt het mogelijk om breed te kijken, eenvoudiger te handelen en sneller passende ondersteuning te bieden, in nauwe samenwerking met de sociale basis en het informele netwerk. Op deze manier versterken we eigen regie, zorgen we voor de meest passende oplossing en dragen we bij aan een toekomstbestendig, betaalbaar en inwonersgericht sociaal domein. De *Hervormingsagenda Jeugd* en het *Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming* (0–100 jaar) versterken deze opdracht. Zij vragen onder andere van gemeenten dat we uiterlijk in 2028 de schotten tussen jeugd, volwassenen en participatie doorbreken, en ook de schotten tussen de sociale basis en geïndiceerde zorg opheffen. Dit betekent dat we integraal naar huishoudens moeten kijken en de ondersteuning samen met het huishouden moeten organiseren via één herkenbaar, toegankelijk en sterk lokaal team, ook als er sprake is van een onveilige situatie. Omvang en expertise moeten worden afgestemd op onze lokale situatie. Het lokale team krijgt een spilfunctie en moet zorgen voor een samenhangende aanpak met minder loketten, minder overdrachtsmomenten en minder complexiteit voor inwoners.

Ook de regiovisie Samen Veilig versterkt de opdracht om een Sterk Lokaal Team te ontwikkelen. In de herijkte regiovisie Samen Veilig 2024-2028 van de regio Arnhem-Achterhoek worden vijf speerpunten

benoemd die ook richting geven aan hoe het lokale team in de ideale situatie functioneert. Gemeente Aalten heeft twee speerpunten geprioriteerd;

1. het sterke lokale team biedt één vast gezicht dat langdurig betrokken blijft en waar nodig optrekt met het regionaal veiligheidsteam of een andere specialistische expertise
2. het sterke lokale team hanteert een brede blik, biedt maatwerk en heeft tijd voor het gezin.

Deze speerpunten worden nadrukkelijk meegenomen bij de ontwikkeling naar een Sterk Lokaal Team.

Na afronding van de startnotitie, waarin in kaart is gebracht waar de gemeente op dit moment staat en welke ontwikkelstappen noodzakelijk zijn, werken we aan een onderbouwde blauwdruk voor een sterk lokaal team binnen de gemeente Aalten. Deze blauwdruk wordt opgesteld op basis van data-analyse en bewezen werkwijzen, en wordt zorgvuldig afgestemd op de lokale context. Zowel interne als externe partners worden hierbij betrokken, onder begeleiding van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De inzichten die tijdens dit proces worden opgedaan, worden vertaald naar een voorstel dat eind 2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

3.2.25 Herinrichten toegang

De afgelopen periode zijn stappen gezet op het gebied van de herinrichting van de toegang tot het sociaal domein, in lijn met de ambities uit de *Kadernota Sociaal Domein 2021* en het Uitvoeringsprogramma 2022–2026. Doel is een minder versnipperde, duidelijk gepositioneerde en voor inwoners vindbare, zichtbare en laagdrempelige toegang tot hulp en ondersteuning, waarbij de menselijke maat en persoonlijke ondersteuning centraal staan.

De druk op gemeenten binnen het sociaal domein is de afgelopen jaren toegenomen. Gemeenten hebben de wettelijke verantwoordelijkheid om inwoners een begrijpelijke, toegankelijke en samenhangende toegang tot zorg en ondersteuning te bieden. Tegelijkertijd spelen nieuwe ontwikkelingen, zoals de verplichting tot een Sterk Lokaal Team, de doorontwikkeling van thema's als veerkrachtig ouder worden en mentale gezondheid, het beleidskader Welzijn, Wonen en Zorg en de wijkgerichte aanpak binnen het IZA. Deze ontwikkelingen bevestigen de noodzaak van één integraal toegangsmodel voor alle inwoners en alle onderdelen van het sociaal domein.

Het afgelopen jaar is gewerkt aan een onderbouwd voorstel voor de herinrichting van de toegang. Dit voorstel is gebaseerd op eerdere projectfases, participatief onderzoek (U Spreekt en klantreizen), interne consultatie en afstemming met onder meer het project Sterk Lokaal Team en de nieuwe dienstverleningsvisie. Dit heeft geleid tot één voorkeurscenario waarvan de denkrichting door het college is vastgesteld. Na vaststelling van deze denkrichting is nu gestart met de nadere concretisering en financiële doorvertaling van de uiteindelijke herinrichting. Deze uitwerking wordt opgenomen in een integraal voorstel dat in Q2 2026 ter besluitvorming voorligt. Bij positieve besluitvorming worden het nieuwe toegangsmodel en de versterkte digitale toegang ingevoerd.

3.2.26 Ontwikkelingen Wmo

Het kabinet werkt aan ingrijpende wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In het coalitieakkoord is afgesproken dat huishoudelijke hulp per 1 januari 2029 uit de Wmo wordt gehaald voor inwoners die zelfstandig hulp kunnen betalen. Alleen inwoners die zelf geen hulp kunnen organiseren, zouden dan nog via de gemeente ondersteuning krijgen. De politieke haalbaarheid hiervan is onzeker. Daarnaast heeft het kabinet aangekondigd het huidige abonnementstarief van €21,80 per maand te willen vervangen door een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor alle Wmo-maatwerkvoorzieningen. Dit moet de financiële houdbaarheid van de Wmo verbeteren. De invoering wordt verwacht op 1 januari 2028, maar vraagt aanzienlijke voorbereiding van gemeenten vanwege de impact op inwoners, processen en uitvoering.

3.2.27 Tijdelijke opvang lokaal

De gemeenteraad heeft recent middelen beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van drie tijdelijke opvangplekken voor inwoners die te maken hebben met tijdelijke dakloosheid in combinatie met lichte problematiek. Deze inzet sluit aan bij de gezamenlijke Achterhoekse visie binnen het *Nationaal Actieplan Dak- en Thuislozen*, waarin regionale ambities en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd. Alle gemeenten in de regio hebben hierin afgesproken een bijdrage te leveren aan het realiseren van passende tijdelijke opvangvoorzieningen. Hoewel de financiële ruimte is gecreëerd, zijn de middelen op dit moment nog niet structureel. De middelen voor Maatschappelijke Opvang worden door het Rijk uitgekeerd aan de centrumgemeente (Doetinchem). De komende periode is het daarom noodzakelijk

om in regionaal verband aanvullende afspraken te maken over structurele samenwerking, financiering en taakverdeling. Dit wordt vastgelegd in een regionaal convenant, zodat zowel uitvoering als continuïteit van de opvang duurzaam geborgd worden.

3.2.28 Zorg en Veiligheid

Het domein Zorg en Veiligheid vraagt de komende jaren om een samenhangende, stevig geregisseerde aanpak. Met het herijken van de governance structuren, verplichten gemeenten zich ook tot het expliciet invullen van hun regierol en tot eenduidige besluitvorming en gegevensuitwisseling binnen de wettelijke kaders. Deze ontwikkeling sluit aan op de landelijke agenda en het vernieuwde *Landelijk Kader voor Zorg- en Veiligheidshuizen*, waarin uniforme procesregie en versterkte samenwerking bij complexe casuïstiek centraal staan. Tegelijkertijd neemt de urgentie rond femicide en andere vormen van ernstig geweld toe. Het landelijke plan *Stop Femicide!* benadrukt vroegtijdige signalering, tijdig ingrijpen en een versterkte samenwerking tussen de relevante ketenpartners, terwijl de Tweede Kamer heeft aangedrongen op meer samenhang in de landelijke aansturing. Dit stelt hogere eisen aan de lokale uitvoering, waarin preventie, monitoring en multidisciplinaire samenwerking verder moeten worden versterkt.

Daarnaast wordt het veiligheidsdomein complexer door polarisatie en digitale kwetsbaarheden. Landelijke beleidskaders en prognoses tonen aan dat een integrale aanpak noodzakelijk is, waarbij zorg en veiligheid beleidsmatig en operationeel nauw met elkaar verweven zijn. De gemeente speelt hierin een kaderstellende en verbindende rol, gericht op het vergroten van de weerbaarheid van inwoners en professionals.

De doorontwikkeling van Veilig Thuis vraagt daarbij blijvende aandacht. Het geactualiseerde Handelingsprotocol 2025 voorziet in een uniforme en juridisch geborgde werkwijze, terwijl de sterke stijging van het aantal meldingen en adviesvragen de noodzaak benadrukt van voldoende capaciteit en toegankelijkheid van hulp. Landelijke monitoring bevestigt dat structurele datagedreven sturing essentieel is voor het verbeteren van kwaliteit en resultaten binnen de gehele keten van huiselijk geweld en kindermishandeling.

De gemeente ontwikkelt en implementeert een integrale visie op Zorg en Veiligheid, waarmee risico's eerder worden gesignaleerd, domeinoverstijgende samenwerking structureel wordt versterkt en ernstige veiligheidsincidenten, waaronder huiselijk geweld, aantoonbaar worden teruggedrongen en meer bewustzijn ontstaat op het herkennen en signaleren van huiselijk geweld en mishandeling.

3.2.29 Inclusie

De gemeenteraad heeft in 2022 de Startnota Inclusie vastgesteld, met als doel te bouwen aan een inclusieve organisatie en samenleving waarin iedere inwoner volwaardig kan deelnemen. In de praktijk blijkt dat de in de startnota geformuleerde uitgangspunten nog niet overal zijn verankerd in beleid, processen en uitvoering.

Aandacht voor inclusie is niet alleen een bestuurlijke ambitie, maar ook verankerd in wet- en regelgeving. Artikel 1 van de Grondwet vormt het fundament voor gelijke behandeling en verbiedt discriminatie op welke grond dan ook. Met de aanpassing in 2023 is expliciet vastgelegd dat ook discriminatie op grond van handicap en seksuele gerichtheid verboden is. Daarnaast verplicht het VN-Verdrag Handicap gemeenten om te werken aan een samenleving waarin mensen met een beperking of chronische ziekte volwaardig kunnen meedoen. Gemeenten moeten periodiek vastleggen hoe zij uitvoering geven aan dit verdrag binnen de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet. Het Besluit Toegankelijkheid verplicht overheden bovendien om een actieplan op te stellen voor de geleidelijke verwezenlijking van algemene toegankelijkheid, zowel fysiek als digitaal. De gemeente Aalten heeft daarnaast de Global Goals omarmd als richtinggevend kader voor duurzaam en inclusief beleid. In de Startnota Inclusie is een begin gemaakt met de vertaling van deze doelen naar de lokale context en de betekenis ervan voor inclusie.

De huidige stand van zaken is in 2025 vastgelegd in het rapport "Inclusief beleid, meer dan een vinkje". Op basis hiervan is een uitvoeringsplan opgesteld dat de bevindingen vertaalt naar concrete acties. Belangrijke onderdelen hiervan zijn het opstellen van de verplichte *Lokale Inclusie Agenda* (LIA) in samenwerking met ervaringsdeskundigen en het aanstellen van een aanjager om de uitvoering te versterken en te bewaken.

De komende bestuursperiode vraagt om verdere uitwerking en borging, zodat inclusie een vanzelfsprekend onderdeel wordt van het gemeentelijk handelen en dienstverlening aan inwoners.

3.2.30 Weerbaarheid en veerkracht

De internationale spanningen, de gevolgen van klimaatverandering en de toenemende digitalisering vergroten de kans op grootschalige crises. Hierdoor moeten gemeenten beter voorbereid zijn op situaties waarin communicatie, energievoorziening of hulpdiensten tijdelijk uitvallen. In dergelijke omstandigheden, zoals bij een stroomstoring, overstroming of cyberaanval, kan het enige tijd duren voordat hulpdiensten volledig operationeel zijn. Daarom is het belangrijk dat inwoners zichzelf en samen minimaal 72 uur kunnen redden. Niet elke crisis is te voorkomen of direct op te lossen, maar een goede voorbereiding zorgt ervoor dat de samenleving sterker staat. Denk aan het beschikbaar hebben van drinkwater, voedsel, medicijnen en een manier om informatie te ontvangen. Zelfredzaamheid is daarbij geen luxe, maar een noodzaak. Sommige crises kunnen langer duren dan 72 uur; juist in die eerste periode is zelfredzaamheid cruciaal, omdat het de overheid tijd en ruimte geeft om hulp te bieden waar die het hardst nodig is. Inwoners moeten weten wat zij zelf kunnen doen en wat zij wel of niet direct van de overheid mogen verwachten.

De komende jaren wordt daarnaast van gemeenten een grotere weerbaarheid verwacht op het gebied van incidenten, crises en verstoringen, bijvoorbeeld op het gebied van ICT, personeel, leveranciers en vitale processen. De ontwikkeling gaat richting een integrale benadering van business continuity, waarin risico's organisatiebreed worden geïnventariseerd en kritieke processen beter worden geborgd. Tegelijkertijd nemen afhankelijkheden van digitale systemen en externe partners toe, waardoor verstoringen sneller maatschappelijke impact hebben. Dit maakt het cruciaal om te kijken naar de eigen planvorming en de mate waarin deze aansluit bij de risico's en kwetsbaarheden van de organisatie. De gemeente wil de weerbaarheid van de organisatie versterken door kritieke processen expliciet in beeld te brengen, maatregelen te treffen en deze periodiek te toetsen en te oefenen. Planvorming speelt hierin een belangrijke rol.

De gemeente wil inwoners bewust maken van hun eigen verantwoordelijkheid tijdens een crisis, zonder angst aan te wakkeren. Paniek is niet nodig, maar het is wel realistisch dat de overheid bij een grote crisis tijdelijk minder bereikbaar of beschikbaar kan zijn. Daarom is het van belang dat inwoners niet afwachtend zijn, maar voorbereid. Dit vraagt om duidelijke communicatie en om een beroep op de onderlinge saamhorigheid die de Aaltense gemeenschap kenmerkt. Vanuit deze gedachte werkt de gemeente Aalten aan het project Weerbaarheid & Veerkracht, dat erop gericht is zowel inwoners als de gemeentelijke organisatie sterker te maken in de eerste 72 uur van een crisis en te zorgen voor goed georganiseerde noodsteunpunten.
Aalten is door de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland geselecteerd als een van de vier pilotgemeenten voor het ontwikkelen en testen van een noodsteunpunt. De ervaringen uit deze pilot worden gebruikt voor regionale en landelijke kaders, waarna in Aalten meer noodsteunpunten worden ingericht. De doelstellingen van het project zijn het vergroten van het bewustzijn van inwoners over hun rol tijdens crisissituaties, het voorbereiden van inwoners op dergelijke situaties, het versterken van de gemeentelijke organisatie en het beschikken over goed georganiseerde noodsteunpunten.

3.2.31 Stimuleren samenwerking op het gebied van veiligheid

Veiligheidsvraagstukken worden de komende jaren steeds complexer en grensoverschrijdender, bijvoorbeeld op het gebied van digitale criminaliteit, mobiliteit en grensregio-problematiek. De ontwikkeling gaat naar meer gezamenlijke analyses, risico-inschattingen en integrale programma's op schaal van Achterhoek (Oost) en de grensregio. Dit betekent dat lokale prioriteiten vaker in regionaal verband worden afgestemd en uitgevoerd, met heldere rolverdeling tussen partners. Zo groeit de behoefte aan flexibele samenwerkingsverbanden die snel kunnen inspelen op nieuwe dreigingen en trends.

3.2.32 Structurele borging regionaal interventieteam ondermijning

Ondermijnende criminaliteit vormt een ernstige bedreiging voor de rechtsstaat, het vertrouwen in de overheid en de veiligheid binnen onze samenleving. Criminelen maken misbruik van legale structuren en proberen invloed uit te oefenen op bewoners, ondernemers en organisaties. Als gemeente hebben we hierin een belangrijke signalerende, coördinerende en uitvoerende rol. Criminaliteit stopt echter niet bij de gemeentegrens. We zetten daarom in op een integrale aanpak in samenwerking met onze veiligheidspartners, waarbij bestuurlijke maatregelen, datagedreven werken en repressie hand in hand gaan met preventie. Goede communicatie is de basis voor resultaten en succesvolle samenwerking.

Hulp van burgers en ondernemers is hierbij onontbeerlijk. Verbinding en voorlichting zijn hier sleutelwoorden.

De samenwerking binnen de regio Achterhoek wordt steeds meer geïntensiveerd. Dit mede door de komst van een Regisseur Ondermijning in de Achterhoek. Er is een gezamenlijk plan van aanpak. Recent ook op het gebied van mensenhandel en uitbuiting. Eind 2025 is binnen het werkgebied van het basisteam Achterhoek Oost gestart met het zogenaamde interventieteam. Het betreft hier een pilotproject, waarin de politie en de gemeenten Aalten, Berkelland, Oost-Gelre en Winterswijk en de Regisseur Ondermijning Achterhoek intensief samenwerken, met als doel het zicht op het nalevingsgedrag van wet- en regelgeving en ondermijning in de betreffende gemeenten te verbeteren. We maken gebruik van elkaars netwerk, ervaring en expertise. Politie en gemeentelijke boa's/toezichthouders voeren in dit verband ook gezamenlijk en integraal controles en toezicht met een vaste regelmaat uit. Een goede samenwerking met partners is van groot belang, maar ook structuur en continuïteit. In dit verband wordt de pilot Interventieteam Achterhoek-Oost in 2026 geëvalueerd. Binnen de regio Achterhoek wordt de campagne Hej't al 'eheurd? – Samen sterk tegen ondermijning gelanceerd. Het thema mensenhandel en uitbuiting krijgt extra aandacht.
De aanpak tegen ondermijning blijft een continu proces.

3.3 Bedrijfsvoering

3.3.1 Datagedreven werken

De toegenomen complexiteit van maatschappelijke opgaven, de groeiende afhankelijkheid van data en de daaraan gekoppelde besluitvorming op basis van deze data maken datagedreven werken tot een noodzakelijke randvoorwaarde voor overheden. Deze ontwikkeling sluit naadloos aan bij de Nederlandse Digitaliseringsstrategie, waaraan Rijk, medeoverheden en publieke dienstverleners zich gezamenlijk hebben gecommitteerd. In het kader daarvan hebben we in 2025 deelgenomen aan een regionale datavolwassenheidsscan georganiseerd vanuit Datalab Go. De resultaten van de datascan laten zien dat onze score op de huidige datavolwassenheid niet in balans is met onze ambitie. Het doel is om de komende vijf jaar te ontwikkelen naar een robuust en samenhangend fundament voor datagedreven werken (en naar een datavolwassenheid van drie op een vijfpuntsschaal te groeien). Dit voor verschillende onderdelen, zoals datageletterdheid, proces en prioritering datavraagstukken, beantwoording van gebruikersvragen via data, datakwaliteit en -techniek.

3.3.2 Cyberveiligheid

In 2026 treedt de Cyberbeveiligingswet in werking. Deze wet verplicht organisaties zoals gemeenten om structureel te werken aan hun digitale weerbaarheid. De wet is een nationale uitwerking van de Europese NIS2-richtlijn, die bedoeld is om de cyberveiligheid in alle EU-lidstaten te versterken en te harmoniseren. Voor gemeenten betekent dit dat zij aantoonbaar moeten voldoen aan strengere eisen op het gebied van beveiliging, risicobeheer, incidentrespons en toezicht. Gemeente Aalten wil in 2026 beschikken over een uitvoeringsplan waarmee stapsgewijs kan worden voldaan aan de verplichtingen uit de Cyberbeveiligingswet. Dit plan moet richting geven aan de maatregelen die nodig zijn om de digitale weerbaarheid te verhogen en moet binnen twee jaar volledig gerealiseerd zijn. Daarmee ontstaat een duidelijke route om te voldoen aan de wettelijke eisen en om de continuïteit van gemeentelijke dienstverlening te beschermen tegen digitale dreigingen.

3.3.3 Procesoptimalisatie

Gemeente Aalten versterkt haar dienstverlening door procesoptimalisatie te combineren met process mining en het in kaart brengen van klantreizen. Process mining biedt feitelijke inzichten in het verloop van processen en maakt zichtbaar waar knelpunten ontstaan, terwijl klantreizen laten zien hoe inwoners de dienstverlening daadwerkelijk ervaren. Door deze twee invalshoeken te verbinden en te werken vanuit de uitgangspunten van de dienstverleningsvisie, worden gerichte en datagedreven verbeteringen doorgevoerd. Dit leidt tot eenvoudiger, sneller en meer klantgericht werken binnen de organisatie. De ambitie is om proces mining binnen vier jaar als standaard stuurinstrument te gebruiken. Daarmee wil de gemeente aantoonbare verbeteringen realiseren op het gebied van dienstverlening, rechtmatigheid en efficiëntie. Dit gebeurt door processen te optimaliseren, doorlooptijden en fouten te verminderen, de interne controle te versterken en een cultuur te ontwikkelen waarin datagedreven werken vanzelfsprekend is. Zo ontstaat een organisatie die continu leert, verbetert en beter aansluit op de behoeften van inwoners, bedrijven en instellingen.

3.3.4 Doorontwikkeling P&C-cyclus

De doorontwikkeling van de P&C-cyclus is gericht op het vergroten van de grip op beleid, financiën en prestaties door rapportages efficiënter en inzichtelijker te maken. Daarbij wordt samen met de gemeenteraad verkend hoe de bestaande instrumenten binnen de P&C-cyclus beter kunnen aansluiten op de manier van rapporteren die in het sociaal domein al wordt toegepast. Centraal staan daarbij vragen als: welke impact willen we bereiken, welke activiteiten zijn daarvoor nodig en welke middelen mogen deze kosten? Ook wordt bekeken in hoeverre de huidige drie programma's nog aansluiten bij de informatiebehoefte van de raad. Het uiteindelijke doel is te komen tot duidelijke en eenduidige P&C-instrumenten die de raad ondersteunen in haar kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol. Door betere aansluiting tussen inhoud, financiën en uitvoering kan de raad gerichter kaders stellen en waar nodig tijdig bijsturen.

3.3.5 Dienstverleningsvisie

In december 2025 is de vernieuwde Dienstverleningsvisie vastgesteld. Met deze visie sluit de gemeente beter aan bij de huidige leefwereld van zowel de organisatie als de samenleving. De huidige missie – *"We dragen zorg voor een goede dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en instellingen. We willen hen zo goed mogelijk van dienst zijn."* – blijft onverminderd het uitgangspunt en

vormt ook in de vernieuwde dienstverleningsvisie het fundament voor het handelen van de organisatie.

De komende periode staat in het teken van het vertalen van deze visie naar een concreet en uitvoerbaar plan. In dit plan worden de benodigde acties voor de korte, middellange en lange termijn helder uitgewerkt, zodat duidelijk is welke stappen wanneer worden gezet. Door deze acties gestructureerd uit te voeren, voortdurend te monitoren en waar nodig bij te sturen, werkt de gemeente stap voor stap aan het verder versterken van de dienstverlening. Heldere en consistente communicatie speelt hierbij een belangrijke rol. Het zorgt voor draagvlak binnen de organisatie, ondersteunt medewerkers in hun werk en helpt misverstanden te voorkomen, zodat inwoners, ondernemers en instellingen kunnen rekenen op betrouwbare en toegankelijke dienstverlening.

3.3.6 Gebiedsgericht werken
De gemeente wil structureel werken vanuit de leefwereld van inwoners en beter aansluiten op wat er in de kernen, wijken en buurtschappen speelt. De Omgevingswet vraagt om een integrale, participatieve en gebiedsgerichte aanpak, maar in de praktijk is er nog sprake van versnippering en onvoldoende samenhang tussen beleid en uitvoering. Om te ontdekken hoe dit anders kan, is een pilot gestart in Bredevoort. Deze pilot richt zich op het ontwikkelen van een duurzame werkwijze die uitgaat van nabijheid, vertrouwen en een voortdurende dialoog tussen gemeente en gemeenschap. Daarbij wordt onderzocht wat er nodig is om deze manier van werken breed in de organisatie te verankeren en welke rollen, competenties en randvoorwaarden daarbij horen.

Het doel is om een duurzame relatie met inwoners op te bouwen door zichtbaar aanwezig te zijn in het gebied en continu met hen in gesprek te blijven. Participatie vindt plaats via een doorlopende dialoog op plekken waar inwoners al samenkomen. Door samen kleine, snel zichtbare acties op te pakken, wordt gewerkt aan vertrouwen en wordt zichtbaar dat samenwerking daadwerkelijk resultaat oplevert. Tegelijkertijd wordt de interne samenwerking versterkt doordat teams beter afstemmen wat er in het gebied speelt en hoe zij inwoners benaderen. De pilot is opgezet als een lerend proces waarin ervaringen worden vastgelegd en gereflecteerd, met als doel toe te werken naar een toetsingskader voor gebiedsgericht werken

3.3.7 Opgavegericht werken
Opgavegericht werken wordt bij veel overheden gezien als een mogelijke manier om maatschappelijke vraagstukken meer samenhangend en doelgericht aan te pakken. Een onderzoek naar deze werkwijze kan duidelijk maken wat opgavegericht werken in de praktijk zou betekenen, welke voorwaarden gelden en welke effecten het heeft op samenwerking, besluitvorming en uitvoering.

Omdat veel vraagstukken zich in een concreet gebied manifesteren, sluit dit onderzoek logisch aan op gebiedsgericht werken (3.3.6). Die werkwijze biedt inzicht in wat er in kernen en buitengebied speelt en hoe partners en inwoners betrokken zijn. Door te verkennen hoe gebiedsgericht werken en opgavegericht werken elkaar kunnen versterken, ontstaat een beter beeld van de mogelijke meerwaarde én de praktische haalbaarheid van een opgavegerichte aanpak.

3.3.8 Interne huisvesting
In het Uitvoeringsprogramma 2022–2026 is onder punt 3c het voornemen opgenomen om te onderzoeken hoe centrale toegang-, informatie- en inlooppunten kunnen worden ingericht in samenhang met de sociale basis. Parallel hieraan is in 2023 het project hybride werken gestart. Uit dit traject kwam naar voren dat er behoefte bestaat aan één centrale ontmoetingsplek waar inwoners terechtkunnen met uiteenlopende vragen over gemeentelijke dienstverlening. Het gaat om een plek waar ketenpartners uit onder meer het sociaal domein, milieu, handhaving en vergunningverlening gezamenlijk kunnen werken en inwoners kunnen ontvangen. Daarnaast wordt Q2 2026 de politie aan de Hofstraat gehuisvest en komt daar een innovatief politieloket.

Op basis van deze inzichten is het doel om de ontvangsthal (+ voormalig deel Rabobank) aan de Hofstraat te verbouwen tot een centrale, toegankelijke plek waar dienstverlening en samenwerking samenkomen. De realisatie van deze verbouwing staat gepland voor de eerste helft van 2027, zodat inwoners, partners en medewerkers vanaf dat moment gebruik kunnen maken van een geïntegreerde en laagdrempelige voorziening.

3.3.9 Arbeidsmarktstrategie

Recente onderzoeken van het A&O-fonds laten zien dat gemeenten de komende jaren met drie structurele ontwikkelingen te maken krijgen:

1. De arbeidsmarktkrapte houdt aan, waardoor het aantrekken en behouden van voldoende gekwalificeerd personeel een blijvende uitdaging vormt.
2. De vergrijzing zet door: naar verwachting bereikt binnen tien jaar ongeveer 30% van de gemeenteambtenaren de pensioenleeftijd, wat betekent dat een aanzienlijk deel van het huidige personeelsbestand uitstroomt.
3. De druk op medewerkers neemt toe door de combinatie van krapte en groeiende maatschappelijke opgaven, met gevolgen voor duurzame inzetbaarheid en vitaliteit.

Voor de gemeente Aalten benadrukken deze ontwikkelingen de noodzaak om te werken aan een toekomstbestendige arbeidsmarktstrategie. Deze strategie moet ervoor zorgen dat de organisatie ook in de komende tien jaar voldoende goed en gekwalificeerd personeel kan aantrekken, ontwikkelen en behouden, zodat de dienstverlening aan inwoners op peil blijft. Het opstellen van een dergelijke strategie is een belangrijke voorwaarde om duurzaam te kunnen blijven voldoen aan de verwachtingen en behoeften van de samenleving.

3.3.10 Draagvlak en participatie

Het zorgen voor draagvlak voor beleid en de te maken keuzes blijft een voortdurend punt van aandacht. Het betrekken van alle doelgroepen – zeker de moeilijker te bereiken doelgroepen zoals jongeren – is een extra aandachtspunt voor de komende bestuursperiode. Volgens de Wet versterking participatie op decentraal niveau (sinds 1 januari 2025 van kracht) zijn gemeenten verplicht om een participatieverordening op te stellen. We hebben tot 1 januari 2027 de tijd om de inspraakverordening (vastgesteld 2005) te vervangen door een participatieverordening. De wet stelt ook een uitdaagrecht voor inwoners, waarmee zij de uitvoering van gemeentelijke taken kunnen overnemen als ze denken dat zij dit beter of efficiënter kunnen uitvoeren.
De gemeente wil de participatie verder versterken door zowel de gebruikte communicatiekanalen als de inzet van participatiemethodieken te verbreden. In de periode 2026–2027 worden de bestaande kanalen heroverwogen en wordt gekeken welke aanvullende vormen van participatie nodig zijn om ook minder vanzelfsprekende doelgroepen te bereiken en hen daadwerkelijk een stem te geven. In de jaren 2026–2030 wordt deze verbreding verder uitgewerkt, zodat participatie inclusiever en toegankelijker wordt voor de volle breedte van de samenleving.

3.3.11 Gemeentemarketing

Gemeentemarketing heeft als doel het imago van Aalten te versterken, de zichtbaarheid van inwoners, ondernemers en initiatieven te vergroten en Aalten aantrekkelijk te positioneren als woon-, werk- en recreatiegemeente. De aanpak richt zich momenteel op het ondersteunen van bestaande lokale initiatieven binnen het beschikbare budget, met een gebiedsgerichte inzet in de drie kernen. Gemeentemarketing wordt stap voor stap meer geborgd binnen het taakveld Communicatie, wat als een passende en realistische vorm wordt gezien met de huidige middelen. Tegelijkertijd biedt gemeentemarketing ruimere kansen en mogelijkheden, maar dit vraagt om verdere keuzes: wil de raad de huidige koers voortzetten met de huidige beperkte middelen, of kiest zij voor een meer ambitieuze, bredere inzet met extra budget, duidelijke prioriteiten in thema’s en doelgroepen, en mogelijk externe expertise? Voor de komende bestuursperiode ligt er een richtinggevende keuze voor over het gewenste ambitieniveau en de bijbehorende inzet van middelen.

3.3.12 Global Goals

De gemeente Aalten is een Global Goals-gemeente. Deze Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals, SDG’s, ook wel Global Goals), zijn 17 wereldwijd erkende doelen voor een duurzame en inclusieve samenleving. Ze gaan bijvoorbeeld over gezondheid en welzijn, onderwijs, schoon water, betaalbare en duurzame energie, eerlijk werk en economische groei, industrie, innovatie en infrastructuur, duurzame gemeenschappen, klimaatactie en partnerschap. Deze doelen hebben sterk te maken met de dagelijkse taken en verantwoordelijkheden van de gemeente en helpen om beleid integraal vorm te geven. In de gemeentelijke bedrijfsvoering maken we een praktische koppeling tussen de SDG’s en de gemeentelijke kerntaken. Hiervoor is het noodzakelijk om per team meetbare doelen (KPI’s) op te stellen en zichtbaar te maken welke impact ons werk heeft op de SDG’s.

4. Financiële kaders

4.1 Stand van zaken huidige begroting

Hieronder volgt de weergave van het budgettair beeld voor de jaarschijven 2026 t/m 2029.

Financieel overzicht na vaststelling najaarsnota 2025				
(- teken houdt een voordeel in)	2026	2027	2028	2029
Begroting 2026	-484.000	848.000	2.607.000	2.220.000
Ontwikkelingen vastgesteld begroting 2026	312.000	832.000	1.322.000	1.322.000
	-172.000	1.680.000	3.929.000	3.542.000
Bijstellingen najaarsnota 2025	-182.000	-112.000	-80.000	-48.000
Stand na najaarsnota	-354.000	1.568.000	3.849.000	3.494.000
	overschot	tekort	tekort	tekort

4.2 Budgettair beeld

De jaarlijkse tekorten lopen vanaf 2026 op naar afgerond structureel 3,5 miljoen. Ook de begroting 2027 laat momenteel een tekort zien van ruim 1,5 miljoen. Voor een goed en realistisch beeld van onze meerjarenbegroting zijn we grotendeels afhankelijk van de uitkomsten van de meicirculaire 2026 met daarin hopelijk meer duidelijkheid over de ontwikkeling van het gemeentefonds.

Voor wat betreft het gemeentefonds lopen er nog onderzoeken naar diverse onderwerpen die van belang kunnen zijn. De belangrijkste zijn:
- Ravijnjaar 2028
- Hervormingsagenda Jeugd
- Herijking gemeentefonds

Ravijnjaar 2028
Voor 2028 en de meerjarenraming wordt een sterke daling van de rijksinkomsten voorzien. Dit komt onder meer door de gewijzigde normeringssystematiek. Het gaat landelijk om ongeveer € 2,5 miljard. Inmiddels is de Voorjaarsnota van het Rijk uitgebracht. We hopen bij de meicirculaire meer duidelijkheid te krijgen over de effecten van de Voorjaarsnota van het Rijk voor de begroting van de gemeente Aalten.

Hervormingsagenda Jeugd
De tekorten in de Jeugdzorg zijn de afgelopen jaren fors gestegen, van € 628 miljoen in 2023 tot € 828 miljoen in 2024. De deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd (Commissie Van Ark) adviseert het Rijk om de gemeenten voor de helft van deze tekorten te compenseren. Bij de miljoenennota september 2025 worden gemeenten in 2026 gecompenseerd voor deze tekorten. Vanaf 2026 geldt dat het niet wenselijk en niet haalbaar is om de beoogde besparingen vanaf 2026 te handhaven. Het advies is dat het volume van het budget voor de jeugdzorg moet gaan meegroeien met het landelijke zorgbudget. Let wel, dit zijn allemaal adviezen. Bij de Voorjaarsnota 2025 heeft het Rijk gemeenten incidenteel gecompenseerd. Voor de structurele effecten hopen we meer duidelijkheid te krijgen in de meicirculaire.

Herijking gemeentefonds
Het nieuwe verdeelmodel van het gemeentefonds is per 1 januari 2023 ingevoerd. Een dergelijk ingrijpende wijziging kan een behoorlijke financiële impact hebben op een afzonderlijke gemeente. Daarom is er een ingroeipad ingesteld van drie jaar (2023, 2024, 2025). Aalten is een voordeelgemeente, waarbij destijds in 2022 een bedrag van € 85 per inwoner is berekend. Dit model

is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen. De afgelopen periode is er in dit kader dan ook al nader onderzoek gedaan naar een aantal onderwerpen. Zoals:
- Regionale centrumfunctie
- OEM (Overige Eigen Middelen)
- Grootstedelijkheid

De conclusie is dat de onderzoeksresultaten naar deze onderwerpen geen aanleiding geven tot concrete aanpassing van het verdeelmodel. Tegelijkertijd is er behoefte voor nader onderzoek. Dit vindt plaats in 2025. Pas per 1 januari 2027 (en dus niet 1 januari 2026) zal een volgende stap worden gezet met betrekking tot het ingroeipad voor de actualisatie van een mogelijke nieuwe verdeling. Uiterlijk voorjaar 2026 volgt uitsluitsel.

De gemeente Aalten is sterk afhankelijk van de uitkomsten van de meicirculaire om voor 2027 een sluitende begroting te krijgen. Na uitwerking van de meicirculaire zal medio juni/juli een keuze gemaakt worden om te starten met een ombuigingsoperatie als het niet realistisch geacht wordt om de begroting 2027 sluitend te krijgen. Vooralsnog is er op dit moment geen financiële ruimte om verplichtingen met structurele financiële consequenties aan te gaan.

4.3 Ontwikkelingen met financiële consequenties

In onderstaand overzicht zijn de ontwikkelingen met financiële consequenties en mogelijke ombuigingen, zoals ook opgenomen bij de begroting 2026, geactualiseerd.

Voor alle in het overzicht genoemde ontwikkelingen en ombuigingen geldt dat besluitvorming door college en de gemeenteraad nog moet plaatsvinden. Ze komen voort uit lopende ontwikkelingen en vastgestelde kaders uit het uitvoeringsprogramma 2022 – 2026, eerder vastgestelde begrotingen of tussentijdse rapportages. De financiële uitwerkingen zijn geen zekerheid maar gebaseerd op de kennis van nu (peildatum 1 maart 2026).

Nr.	Omschrijving	I/S	2026	2027	2028	2029
	Stand na najaarsnota 2025	**(A)**	**-354 overschot**	**1.568 tekort**	**3.849 tekort**	**3.494 tekort**
	Mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027 en verder					
	Structureel					
P1.3	Herontwikkeling Schaersvoorde Dinxperlo maatschappelijk deel investeringen buitenruimte	S	0	PM	PM	PM
P1.3	Herontwikkeling Schaersvoorde Dinxperlo wonen	S	0	PM	PM	PM
P1.4	Meerjarenonderhoudsplan wegen	S	0	PM	PM	PM
P1.5	Programma duurzaamheid uitvoering	S	0	PM	PM	PM
P1.6	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, stichtingskosten sport-/clubgebouw	S	0	0	80	80
P1.6	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, mogelijke dekking huur sportvereniging	S	0	0	PM	PM
P1.10	Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)	S	114	333	333	333
P2.10	Project weerbaarheid en veerkracht	S	0	PM	PM	PM
P3.5	Verduurzaming gebouwen (DMJOP)	S	0	PM	PM	PM
P3.6	Datagedreven werken	S	0	PM	PM	PM
	Totaal structurele mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027 en verder	**(B)**	**114**	**333**	**413**	**413**
	Incidenteel					
P1.6	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock grondexploitatie	I	0	1.864	0	0

P1.6	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, grondexploitatie, dekking Reserve Grondexploitatie	I	0	-567	0	0
P1.6	Gebiedsontwikkeling Slingeplas – 't Broock, grondexploitatie, dekking Algemene Reserve	I	0	-1.297	0	0
P1.7	Uitbreiding bedrijventerrein Aalten	I	0	PM	PM	PM
P1.8	Uitleglocatie woningbouw Kern Aalten	I	0	PM	PM	PM
P1.9	Woningbouw Singel 1	I	0	PM	PM	PM
P1.9	Woningbouw Singel 2	I	0	PM	PM	PM
P2.5	Crossfire	I en/of S	0	PM	PM	PM
P2.6	Beleidsvisie beweegvriendelijke leefomgeving	I en/of S	0	PM	PM	PM
P2.7	Sportvoorzieningenbeleid	I en/of S	0	PM	PM	PM
P2.8	Uitvoeringsplan inclusie	I en/of S	26	66	66	PM
P2.9	Uitvoeringsplan Herinrichten Toegang	I en/of S	0	PM	PM	PM
P2.9	Uitvoeringsplan Sterk Lokaal Team	I en/of S	PM	PM	PM	PM
	Totaal incidentele mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027 en verder	**(C)**	**26**	**66**	**66**	**0**
	Mogelijke opties ombuigingsplan					
	Toeristenbelasting verhogen van € 1,55 naar € 2,00 p.p.p.n. = € 45.000	S	0	PM	PM	PM
	Subsidies verenigingen (totale subsidies € 100.000)	S	0	PM	PM	PM
	OZB verhogen 1% = € 55.000	S	0	PM	PM	PM
	Geen indexering toepassen (1% is € 100.000)	S	0	PM	PM	PM
	Ombuigingsplan 2026	S	0	PM	PM	PM
	Leges verhogen (100% kostendekkenheid waar mogelijk)	S	0	PM	PM	PM
	Totaal mogelijke opties ombuigingen	**(D)**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties en opties ombuigingen	**(A+B+C+D)**	**140**	**399**	**479**	**413**
	Saldo na mogelijke toekomstige ontwikkelingen met financiële consequenties en opties ombuigingen		**-214 overschot**	**1.967 tekort**	**4.328 tekort**	**3.907 tekort**
	Mogelijke ontwikkelingen met financiële voordelen					
	Besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugdzorg (indexatie na 2019)	S	0	0	-762	-762
	Gemeentefonds, herverdelingseffect invoering nieuw verdeelmodel (erg onzeker)	S	0	-1.285	-1.285	-1.285
	Totaal mogelijke ontwikkelingen met financiële voordelen		**0**	**-1.285**	**-2.047**	**-2.047**
	Saldo na mogelijke ontwikkelingen met financiële voordelen		**-214 overschot**	**682 tekort**	**2.281 tekort**	**1.860 tekort**

Bedragen x 1.000

4.5 Stand Algemene reserve Jaarstukken 2025 (voorlopig)

Stand per 1 januari 2025	**Werkelijk**	**12.173**
Rekeningsaldo 2024, raadsbesluit 8 juli 2025		2.665
Mutaties 2025		
Logistiek Makelaar	-2	
Regiodeal HtH	-25	
Leader	-28	
Oekraïne	-295	
Naoberfonds	-4	
Versterken algemene reserve	750	
Leader storting	59	
Vrijval reserve risico	1.550	
		2.005
Stand per 31 december 2025		**16.843**

Bedragen x 1.000

Bijlagen

- Eindoverzicht Uitvoeringsprogramma 2022-2026

Thema 1: Leefomgeving en Wonen

		Planning					
Onderwerp	**Opdracht**	**'23**	**'24**	**'25**	**'26**	**Stand van zaken**	**Pf houder**
a)	Geeft uitvoering aan de lokale woonvisie en lokale woningbouwstrategie en zorgt voor een periodieke, cijfermatige en inhoudelijke terugkoppeling.					Dit is een continu proces en op verschillende momenten rapporteren we over de definitieve aantallen. In 2023 zijn er 51 woningen netto toegevoegd. In 2024 zijn er 108 woningen opgeleverd. In 2025 zijn er 80 woningen opgeleverd. Op dit moment hebben wij 1010 woningbouwplannen tot 2035.	TK
b)	Houdt bij de bouw van woningen rekening met betaalbaarheid voor verschillende doelgroepen, circulariteit, duurzaamheid, landschap, ontsluiting en verkeersveiligheid.					Is structureel geborgd in vigerend beleid. Continue proces en monitoring via woon- en vastgoedrapportage evenals presetatieovereenkomst met de Woonplaats .Bij bouwplannen wordt vanuit verschillende beleidsnota`s getoetst op onderwerpen als landschap, verkeersveiligheid en duurzaamheid.	TK, EG
c)	Faciliteert inwoners en initiatieven bij woning(bouw)vraagstukken.					Afhankelijk van het type project en omvang zetten wij participatie zodanig in dat bewoners zich herkennen in het proces van totstandkoming van de woningbouw. Het faciliteren van inwoners en initiatieven is een doorlopend proces en verschilt per vraagstuk.	TK
d)	Verzoekt de 8RHK-thematafel Wonen & Vastgoed een gezamenlijke aanpak van Achterhoekse woon- corporaties voor de gezamenlijke regionale opgave op woningbouw en verduurzaming te agenderen.					Heeft recent plaatsgevonden en is hiermee afgerond.	TK
e)	Voert de Omgevingswet uit en implementeert deze naar de geest van de wet.					Voor wat betreft de transitie van het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel is de afgelopen periode gewerkt aan deze opgave voor de kern Bredevoort. Hiermee wordt een goede basis gelegt voor de verdere opbouw van het omgevingsplan. Verwachting is dat de, zoveel als mogelijk beleidsarme, wijziging van de kern Bredevoort na de zomer van 2026 ter vaststelling wordt voorgelegd aan de raad. De eerste helft van 2025 is benut om via een derde ronde gebiedsgesprekken input op te halen voor *Omgevingsvisie 2040*. In de tweede helft 2025 is het *Voorontwerp Omgevingsvisie 2040* uitgewerkt. Het voorontwerp is een tussenstap in het proces om samen te werken aan de Omgevingsvisie Aalten 2040. In het voorontwerp en de hierbij behorende bijlagen zijn vier toekomstscenario's uitgewerkt en is per scenario een onafhankelijke omgevingseffect-beoordeling uitgevoerd. Op basis hiervan heeft het college van B&W het *Voorontwerp Omgevingsvisie*, waarin een voorkeursscenario voor de nieuwe Omgevingsvisie is beredeneerd, vastgesteld en het geamendeerde voorstel is door de gemeenteraad aangenomen.	EG

						Dit voorontwerp wordt uitgewerkt tot een (gebiedsgerichte) *Ontwerp Omgevingsvisie*, die voor de zomer 2026 in procedure wordt gebracht. De uiteindelijke *Omgevingsvisie 2040* die voldoet aan alle vereisten van de Omgevingswet wordt in Q4 2026 aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd.	
f)	Stelt een startnotitie omgevingsvisie op.					Startnotitie is opgesteld. Medio 2024 starten gebiedsgericht de gesprekken over de gewenste inrichting van de leefomgeving. Streven is de omgevingsvisie in 2025 te kunnen vaststellen, waarbij die visie dan vervolgens gebiedsgericht wordt vertaald naar programma's respectievelijk uitvoering (inclusief monitoring, evaluatie et cetera).	EG
g)	Stimuleert inwoners van buurtschappen en kernen te komen met een dorps-/kernvisie (naar voorbeeld van de dorpsvisie Lintelo).					Op 7 maart 2023 is de nieuwe 'Subsidieregeling opstellen dorpsplan, dorpshuisplan en vitaliteitsscan gemeente Aalten 2023' door het college vastgesteld. Op deze regeling heeft bij collegebesluit van 24 oktober 2023 nog een beperkte wijziging plaatsgevonden. Op basis van deze vernieuwde regeling is vervolgens tot nu toe voor het opstellen van twee vitaliteitsscannen (Aktiviteitencentrum De Pol en 't Romienendal) en twee dorpsplannen (De Heurne en Bredevoort) subsidie verstrekt.	RvL
h)	Stelt een Integraal Huisvestingplan Onderwijs (IHP) op waarin de verduurzaming van onderwijsgebouwen wordt meegenomen.					Op 26 september 2023 is het integraal huisvestingsplan Onderwijs (IHP), dat is opgesteld in samenspraak met de schoolbesturen, door de gemeenteraad vastgesteld. Hiermee is deze opdracht feitelijk afgerond. Momenteel wordt uitvoering gegeven aan de uitwerking van de meest urgente huisvestingsvraagstukken, die in fase 1 van het IHP zijn aangegeven.	RvL
i)	Stelt een startnotitie mobiliteit en infrastructuur op.					De startnotitie is vastgesteld. In 2024 is het mobiliteitsplan opgesteld. Er hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met belanghebbenden en bewoners.	EG
j)	Stelt in afstemming met verbonden partijen een lokaal vervolg op de regionale kerkenvisie op.					Voor het lokale vervolg op de regionale kerkenvisie wordt geen apart document opgesteld. Hoe wordt omgegaan met de lokale kerken, wordt meegenomen in de Omgevingsvisie.	TK

Thema 2: Duurzaamheid en Klimaat

		Planning					
Onderwerp	**Opdracht**	**'23**	**'24**	**'25**	**'26**	**Stand van zaken**	**Pf houder**

a)	Zet zich in om in 2050 (of zoveel eerder als mogelijk) energieneutraal te zijn. Om dit te realiseren worden heldere realistische tussendoelen voor deze bestuursperiode opgesteld.					Deze doelstelling komt voort uit het herijkte *Akkoord van Groenlo 3.0*. In de uitwerking van het AvG3.0, het uitvoeringsprogramma, is voorzien in het voldoen aan het landelijk Klimaatakkoord: voor 2030 55% reductie van de uitstoot van broeikasgassen ten opzichte van het jaar 1990. Lokaal (Aalten) wordt gezien de urgentie een klimaatgas-emissie-reductie (broeikasgasreductie) van 60% in 2030 t.o.v. 1990 nagestreefd. Deze ontwikkeling zal niet lineair gaan. Verdere subdoelstellingen worden uitgewerkt in de programma's van de AvG-werkgroepen. Het opstellen van realistische tussendoelen is een onderdeel van de diverse afzonderlijke beleidsnota's (RES 2.0, transitievisie warmte en wijkuitvoeringsplannen, uitvoering nationaal isolatieprogramma, etc.). De afgelopen periode zijn er veel acties uitgevoerd die er allen aan bijdroegen om in 2050 energieneutraal te zijn. Met die acties blijven we de komende jaren doorgaan en het zal geïntensiveerd worden. Via Datalab GO zullen we de voortgang monitoren.	EG
b)	Past het Plan van aanpak Duurzaamheid aan met als doel te komen tot een themagericht monitorings-instrument met periodieke actualisatie en verwerkt hierin de uitkomsten van het rekenkameronderzoek energietransitie.					Eind 2023 is hierover met de raad van gedachten gewisseld. Het Plan van Aanpak Duurzaamheid 'nieuwe stijl', heeft een nieuwe naam gekregen en is besproken in de gemeenteraad. Voor 2024, 2025 en 2026 is iedere keer een jaarplan Duurzaamheid opgesteld met een evaluatie van de afgelopen periode en de planning voor het komende jaar. Datalab GO ondersteunt de Achterhoekse gemeenten om de monitoring van de verschillende thema's (oa klimaatbestendige groene leefomgeving, energietransitie) in kaart te brengen.	EG
c)	Zorgt dat de organisatie de vereiste slagkracht heeft om de duurzaamheidsopgave uit het Plan van Aanpak Duurzaamheid te realiseren in samenwerking met lokale en regionale partners.					Er is in de afgelopen jaren invulling gegeven aan de benodigde formatie. Daarnaast zijn er taken onder gebracht bij het Energieloket Achterhoek die ons ondersteunen o.a. bij het uitvoeren van het nationaal isolatieprogramma. Voor projecten met een korte looptijd wordt ingehuurd.	EG

d)	Creëert kansen voor inwoners, bedrijven, organisaties en verenigingen om energieneutraler te worden door het energieverbruik te verminderen.					Voor inwoners is er in 2023 een subsidie beschikbaar gesteld om de woning te verduurzamen. Deze is met succes afgerond. In 2024 is de Isolatie Subsidie Achterhoek (ISA) opgesteld voor woningeigenaren met slecht geïsoleerde woningen (energielabel D of lager). In 2025 is de ISA herijkt waardoor meer inwoners er gebruik van kunnen maken. Verder zijn er stimuleringsregelingen: duurzaamheidsleningen voor zakelijk vastgoed en voor non-profit organisaties waarbij de afsluitingskosten worden gesubsidieerd door de gemeente. Ook de toekomstbestendig wonen lening en duurzaamheidsleningen voor woningeigenaren zijn allen nog lopende. Voor bedrijven in de gemeente Aalten heeft de gemeente in 2024 de kosten voor een inventarisatie, nulmeting en workshops op zich genomen voor een energiepotentieel onderzoek. Twee aangestelde partijen hebben de ondernemers geholpen met de inventarisatie van het energie potentieel op de bedrijventerreinen. Hieruit voortkomend wordt samen met de bedrijven de mogelijkheden verkend voor het opzetten van een Energie-Hub.	EG
e)	Stimuleert circulariteit en korte ketens bij inwoners, agrariërs en bedrijven, neemt hierbij een voorbeeldfunctie in en stimuleert kennisdeling.					Via onder andere duurzaamheidspagina's in de krant, ondernemersnieuwsbrief, collegebezoeken, de duurzaamheidsdag e.d. wordt aan deze onderwerpen structureel aandacht besteedt. Daarnaast is de gemeente Aalten aangesloten bij Platform Achterhoek Food en is gewerkt aan het Aalten Food Netwerk. Hier is met lokale initiatieven een succesvolle bijeenkomst voor georganiseerd. Samen met Achterhoek Toerisme is in 2025 een Foodnetwerkkaart gemaakt met daarop 21 plekken in de gemeente waar je lokaal geproduceerd voedsel kunt kopen. De gemeente draagt bij aan de Cirkelregio Achterhoek waar ook onderwijs en ondernemers bij zijn aangesloten.	EG
f)	Geeft uitvoering aan de regionale Aanpak droogte’.					Via het project 'Aanpak Droogte en Wateroverlast Achterhoek en Liemers' werkt de gemeente aan dit probleem. Met de voortzetting van de bestuurlijke overeenkomst uit 2022 spreken de partners in de Achterhoek en Liemers hun commitment naar elkaar uit om de aanpak van 'Droogte en Wateroverlast' de komende jaren actief samen op te pakken, uit te dragen en verder te ontwikkelen. Aalten faciliteert het sleutelproject structuurverbetering landbouw en drinkwater samen met LTO, Vitens, WRIJ, Regio Achterhoek en provincie.	EG
g)	Onderzoekt stimuleringsmaatregelen voor duurzaamheid en klimaat voor verschillende doelgroepen: Inwoners, MKB, Agrariers, Verenigingen					In 2023 is een subsidieregeling voor woningeigenaren van start gegaan en het budget is volledig aangevraagd. Ook is er een duurzaamheidslening voor bedrijven vormgegeven, die loopt nog. In 2024 is de uitvoering van het Nationaal Isolatie Programma als Isolatie Subsidie Achterhoek gestart. Deze regeling is in 2025 herijkt waardoor meer inwoners er gebruik van konden maken. Dit is een subsidieregeling naast de bestaande rijkssubsidieregelingen (ISDE).	EG

h)	Houdt rekening met circulariteit, biodiversiteit en klimaatadaptatie bij elk ruimtelijk plan.					Vanuit verschillende beleidsnota`s zijn uitgangspunten en ambities vastgelegd. Op basis van deze nota`s worden ruimtelijke plannen getoetst en maatregelen uitgevoerd. Dit is een continu proces. Ook wordt er rekening gehouden met ontwikkelingen in de regio en provincie op het gebied van Toekomstbestendig bouwen.	*EG,TK*
i)	Zorgt actief voor een breed gedragen aanpak voor de energietransitie (betrekken van inwoners, ondernemers en energiecoöperatie) door onder andere gerichte maatregelen om energiearmoede te voorkomen.					In samenwerking met het Energieloket Achterhoek voeren we de 'Bespaarhulp aan Huis' en de 'Witgoedregeling' uit. Dit houdt in dat inwoners gebruik kunnen maken van sociale energie coaching en in aanmerking komen voor het vervangen van energie onzuinig witgoed. Daarnaast communiceren we richting inwoners over bestaande subsidieregelingen voor het verduurzamen van de woning. Ook ondernemers worden gestimuleerd om te verduurzamen met het Duurzaam Ondernemercentrum Achterhoek. Daarnaast hebben we met CCS en Energieke Regio de bedrijventerreinen van Aalten en Dinxperlo ondersteunt in de energietransitie, hierdoor zijn eind 2024 ondernemers bij elkaar gekomen om te kijken of een "energy hub" haalbaar is, wat in 2025 is onderzocht en waar de gemeente aangehaakt blijft. Begin 2026 komt er een nieuwe subsidieregeling voor woningeigenaren met een laag besteedbaar inkomen. Verder is de Isolatie Subsidie Achterhoek als uitvoering van het Nationaal Isolatieprogramma beschikbaar voor inwoners om isolatie maatregelen te helpen bekostigen.	EG

Thema 3: Sociaal Domein

		Planning					
Onderwerp	**Opdracht**	**'23**	**'24**	**'25**	**'26**	**Stand van zaken**	**Pf houder**
a)	Geeft uitvoering aan de nota Sociaal Domein, zorgt voor een periodieke, cijfermatige en inhoudelijke terugkoppeling en betrekt inwoners en maatschappelijke partners actief en op maat bij de uitvoeringsagenda Sociaal Domein.					Er wordt momenteel uitvoering gegeven aan de Nota Sociaal Domein. Op 24 september 2024 is met de gemeenteraad gesproken over het verder verkrijgen van inzicht in de voortgang op het Sociaal Domein. Aan de hand van een presentatie is van gedachten gewisseld over de denkrichting om gezamenlijk onderbouwd het gesprek aan te gaan over inspanningen, resultaten en impact in het Sociaal Domein. Met als doel om de raad te informeren over impact en concrete resultaten. Vanuit alle fracties bleek een brede steun te bestaan voor de gepresenteerde denkrichting. Met deze steun in het achterhoofd wordt de gepresenteerde denkrichting verder uitgewerkt, als een ingroeimodel.	RvL, JW
b)	Geeft uitvoering aan de nota Inclusie.					Aandacht voor inclusie is een continue proces. In 2024 is onder andere extra aandacht besteed aan laaggeletterdheid. Rapport met evaluatie van de nota uit 2022 en een uitvoeringsplan, zijn opgeleverd. Er wordt een aanjager aangesteld om te kunnen starten met het opstellen van de Lokale Inclusie Agenda en de realisatie van andere doelstellingen uit het uitvoeringsplan. Met deze uitvoering voldoet gemeente Aalten aan de wettelijke verplichtingen uit het VN-verdrag Handicap en het besluit Toegankelijkheid en wordt tegelijkertijd een stevige basis gelegd voor een	JW

						duurzame, inclusieve, organisatie en samenleving, waarin iedereen kan deelnemen en betrokken wordt bij beleid en praktijk.	
c)	Zorgt voor een vindbare, zichtbare en laag-drempelige toegang tot hulp en ondersteuning in afstemming met maatschappelijke partners.					Er is de afgelopen jaren een jongerenraad actief geweest waarbij het de bedoeling was dat de jongerenraad zelfstandig zou kunnen opereren. Dit laatste komt minder goed uit de verf door verschillende redenen. Met de jongerenraad is afgesproken dat we vanaf 2026 digitaal een groep vormen (jongerenraad, jongerenwerk en aanspreekpunt jeugdbeleid) en de jongeren kunnen bevragen op onderdelen. Indien nodig komen we bij elkaar. Het betrekken van de jongeren gebeurt dus nog steeds maar de vorm is onlangs gewijzigd.	JW
d)	Zet het huidige preventieve jongerenbeleid voort en verbetert het welzijn van jongeren op het gebied van (mentale) gezondheid en middelen-gebruik (met name drugs- en drankgebruik).					Er is de afgelopen jaren een jongerenraad actief geweest waarbij het de bedoeling was dat de jongerenraad zelfstandig zou kunnen opereren. Dit laatste komt minder goed uit de verf door verschillende redenen. Met de jongerenraad is afgesproken dat we vanaf 2026 digitaal een groep vormen (jongerenraad, jongerenwerk en aanspreekpunt jeugdbeleid) en de jongeren kunnen bevragen op onderdelen. Indien nodig komen we bij elkaar. Het betrekken van de jongeren gebeurt dus nog steeds maar de vorm is onlangs gewijzigd.	RvL
e)	Stelt een plan op hoe jongeren betrokken worden bij het opstellen en uitvoeren van beleid.					Er is de afgelopen jaren een jongerenraad actief geweest waarbij het de bedoeling was dat de jongerenraad zelfstandig zou kunnen opereren. Dit laatste komt minder goed uit de verf door verschillende redenen. Met de jongerenraad is afgesproken dat we vanaf 2026 digitaal een groep vormen (jongerenraad, jongerenwerk en aanspreekpunt jeugdbeleid) en de jongeren kunnen bevragen op onderdelen. Indien nodig komen we bij elkaar. Het betrekken van de jongeren gebeurt dus nog steeds maar de vorm is onlangs gewijzigd.	RvL, EG
f)	Zet in op preventie door het versterken van de sociale basis.					De afgelopen bestuursperiode heeft Radar Advies in opdracht van de gemeente Aalten de sociale basis onderzocht. De bevindingen zijn weergeven in het adviesrapport *Herijking sociale basis*. Eind 2024 is de visie op vrijwillige inzet *Iedereen is een naober* door de raad vastgesteld. Hiermee wordt meer ingezet op moeilijk te bereiken groepen, zoals jongeren. Om hen kennis te laten maken met vrijwilligerswerk, worden Naobercompetie (basisschoolleerlingen) en Project vrijwillige inzet (voor de derde klassers van Schaersvoorde) aangeboden. Het Vrijwilligers Service Punt (VSP) is uitgebreid om coördinatie van vraag en aanbod en daarnaast is de Academie (die vrijwilligers en mantelzorgers mogelijkheden biedt kennis en vaardigheden te vergroten) gestart. Het VSP biedt samen met de Talentverbinder met aandachtsgebied verenigingsondersteuning en de Aaltense Uitdaging structureel ondersteuning aan de verenigingen in de gemeente.	RvL, JW

						Het is van belang hier de komende bestuursperiode aandacht voor te blijven behouden. Plan Talent richt zich op het vergroten van de deelname van inwoners in een kwetsbare situatie aan bewegen/sport en kunst/cultuur en is de afgelopen bestuursperiode geëvalueerd. Het herijkte plan zal in Q2 2026 worden aangeboden aan het college. Het Preventie Platform Jeugd heeft haar werk de afgelopen periode doorgezet. We hebben structureel afstemming met Platform Aalten (buurthuizen en Kulturhusen) over het behouden en zo mogelijk verstevigen van de sociale basis. In de regio Achterhoek zijn twee ontwikkelplekken die experimenteren met domeinoverstijgend samenwerken. De resultaten hieruit worden meegenomen in de verschillende thema's in het regionale *Integrale Zorg Akkoord Plan* (IZA-plan).	
g)	Waarborgt (na de aanbesteding) een goede verhouding tussen prijs en kwaliteit van geïndiceerde zorg.					Binnen het Sociaal Domein Achterhoek wordt door gemeenten en aanbieders samengewerkt aan de optimalisering van de monitoring, ook wel **Brede Monitoring** genoemd: het meten van de effectiviteit van de ondersteuning in het sociaal domein, met behulp van beschikbare data en de invloed op de transformatiedoelstellingen. Er zijn hiervoor drie instrumenten ontwikkeld die in pilots zijn getest, gericht op samen leren en ontwikkelen. De drie instrumenten zijn: **Data**, met de ontwikkeling van een gezamenlijk regionaal dashboard als basis voor het goede gesprek en managementinformatie; **Driehoekgesprek**, een gelijkwaardig evaluatiegesprek tussen inwoner, Lokale Toegang en aanbieder volgens een vast format; en **Narratief onderzoek**, waarin praktijkervaringen van inwoners en professionals worden opgehaald om te toetsen of het ‘goede’ wordt gedaan. De opbrengsten van deze instrumenten worden samengebracht in één **gezamenlijke regionale monitor**, zodat de regio kan leren, verbeteren en werken volgens een uniforme en gedragen werkwijze. De instrumenten zijn een onderdeel van het contract voor Jeugdhulp en WMO per 01-01-2026. In 2026 worden de instrumenten **verder doorontwikkeld en geïmplementeerd**. Ook lokaal worden stappen gezet richting een **meer data-gedreven werkwijze**, waarbij de benodigde data wordt verzameld en gebundeld. Daarnaast is de **klantreis** uitgevoerd, waarin het perspectief van inwoners centraal staat. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in de projecten **Sterke Lokale Teams** en **Toegang**, zodat lokaal beleid en uitvoering beter aansluiten bij de behoeften van inwoners.	RvL, JW

						De overgang naar een meer data-gedreven werkwijze en verbeterde monitoring is gestart en is blijft in ontwikkeling en zal daarom als **doorlopend proces** ook in de komende bestuursperiode worden voortgezet, zowel regionaal als lokaal.	
h)	Stelt een nota op ter ondersteuning van mantel-zorgers, met specifieke aandacht voor jonge mantelzorgers.					In de afgelopen bestuursperiode is de formatie mantelzorgondersteuning bij Figulus Welzijn structureel uitgebreid. Hierbij is in de opdracht ook specifiek aandacht voor jonge mantelzorgers opgenomen. Dit is onderdeel van het jaarplan mantelzorgondersteuning. Er is een specifiek activiteitenaanbod voor jonge mantelzorgers (zoals jongerenkamp), maar ook gezinsactiviteiten. Om te weten waaraan jonge mantelzorgers behoefte hebben, is er een denktank die een aantal keren per jaar bij elkaar komt om aansprekende activiteiten te bedenken. Op Schaersvoorde wordt jaarlijks voorlichting gegeven. Ook wordt mantelzorg meegenomen in het project vrijwillige inzet. Er is een aanbod voor basisscholen. De scholen maken hier op dit moment geen gebruik van. Jaarlijks wordt een waardering uitgereikt tijdens de week van de jonge mantelzorger. Voor volwassen mantelzorgers is dit rondom de dag van de mantelzorg.	JW
i)	Zet zich in om iedereen die geen werk heeft, (zo mogelijk) betaald werk of een zinvolle dag-invulling te bieden.					Om de beoogde impact te maken hebben we de afgelopen periode gestuurd op het volgende resultaat: er is een laagdrempelige ondersteuning voor iedere inwoner die op zoek is naar een passende daginvulling. De inwoners die vallen onder het wettelijk kader van de Participatiewet, de Wet Inburgering, de Wsw, de Jeugdwet of de Wmo zijn in beeld bij consulenten van de gemeente Aalten of Laborijn. Deze inwoners krijgen ondersteuning om mee te doen naar eigen vermogen. Dit betreft een uitvoering van wettelijke taken en is zodoende een doorlopend proces. Ook Oekraïense ontheemden worden door Laborijn en Figulus begeleid naar een zinvolle daginvulling. Daarnaast zijn er veel ontwikkelingen en acties om de lokale toegang te verbeteren, waarmee alle inwoners worden bereikt. Zo kunnen alle inwoners en werkgevers terecht bij het Werkcentrum Achterhoek met vragen over scholing, werk of personeel. Het Werkcentrum is sinds de zomer van 2025 digitaal en telefonisch te bereiken. Vanaf april 2026 organiseert het Werkcentrum ook twee dagdelen per week een fysieke inloop voor inwoners in de gemeente Aalten. Daarnaast kunnen alle inwoners die behoefte hebben aan sociaal contact of een daginvulling, terecht bij Figulus voor activiteiten, vrijwilligerswerk en de open inloop. Digitaal kunnen inwoners ook terecht op platform Vitaalbad. Daar staat een overzicht van alle sportieve, maatschappelijke en culturele activiteiten van de gemeente Aalten. Ook de aanpak Simpel Switchen is de afgelopen bestuursperiode gecontinueerd. Het Simpel switchen-team ondersteunt inwoners bij het	JW

						makkelijk en veilig switchen naar een betaalde baan of een andere passende plek, zoals dagbesteding. Het doel van deze aanpak is om drempels weg te nemen, zodat mensen makkelijker kunnen doorstromen naar werk of terugvallen op een uitkering zonder inkomensonzekerheid.	
j)	Zorgt dat mensen die het nodig hebben, opgezocht en actief geïnformeerd worden over regelingen en geholpen worden daar een beroep op te doen. Daarbij wordt er rekening mee gehouden dat sommige groepen inwoners het moeilijk vinden om zelf om hulp te vragen.					Uit de onderzoeken die voor project Herinrichten Toegang zijn uitgevoerd blijkt dat het verbeteren van de fysieke en digitale toegankelijkheid een belangrijk aandachtspunt is. In het voorstel voor de herinrichting van de toegang zijn hiervoor aanbevelingen opgesteld. Daarnaast wordt binnen de verschillende beleidsterreinen in het sociaal domein gewerkt aan de fysieke en digitale toegankelijkheid van gemeentelijke communicatie en wordt gebruik gemaakt van verschillende methodes om inwoners proactief te informeren over gemeentelijke regelingen. Het doel is om alle inwoners te bereiken. Daarbij houden we rekening met onder andere fysieke en visuele beperkingen, laaggeletterdheid, anderstaligen, verschillen in digitale vaardigheden en de drempel om hulp te vragen. Ook zijn de inzet van het ondersteuningsteam op school, het Vraag- en Advies Team en de praktijkondersteuner jeugd bij de huisarts initiatieven die al geruime tijd bestaan en bijdragen aan het vergroten van de toegankelijkheid. Waar mogelijk worden deze initiatieven uitgebreid.	RvL, JW
k)	Organiseert schuldhulpverlening dichter bij de inwoners waarbij kwaliteit gewaarborgd blijft.					Op 1 januari 2023 zijn wij formeel uitgetreden uit de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland (SON). Per 1 januari 2023 is de curatieve schuldhulpverlening via een dienstverleningsovereenkomst belegd bij het bureau voor financiële ondersteuning van de gemeente Doetinchem. De schuldhulpverlening wordt integraal (sociaal domein breed) en ook bij ons op locatie uitgevoerd. Daarmee is de schuldhulpverlening dichtbij georganiseerd en wij zijn heel tevreden over de kwaliteit van de dienstverlening en de samenwerking met ons als gemeente maar zeker ook met onze netwerkpartners. Het monitoren van de kwaliteit van dienstverlening is een continu proces.	JW

l)	Actualiseert het armoedebeleid en houdt daarbij rekening met potentieel kwetsbare groepen en neemt hierin een structurele aanpak van energiearmoede op.					In september 2024 is de visie op financiële bestaanszekerheid (gericht op armoedebestrijding en schuldhulpverlening) vastgesteld. Op 26 november 2024 heeft de gemeenteraad de uitvoeringsnota ‘van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid’ vastgesteld. Dit was een participatief proces. Met betrekking tot de monitoring (0-meting) is in 2025 een effectmeting uitgevoerd door onderzoeksbureau KWIZ. Er is onder andere een integraal rapport effectmeting armoedebeleid 2025 opgeleverd. Het rapport richt zich op verbetering van de dienstverlening aan inwoners, versterking van de samenwerking met ketenpartners en een evaluatie van de doeltreffendheid van de huidige regelingen. De uitkomsten van dit onderzoek worden besproken met de commissie sociaal domein, de Sociale Raad, de klankbordgroep armoede en onze netwerkpartners. De bevindingen worden, mede in relatie tot de landelijke en lokale ontwikkelingen, meegenomen in de doorontwikkeling van financiële bestaanszekerheid met bijzondere aandacht voor de doelgroepen ‘werkende armen', (éénouder-)gezinnen en alleenstaanden. Dit is een doorlopend proces. Eind 2022 is het plan van aanpak energiearmoede gemeente Aalten 2023 – 2026 vastgesteld (vanuit duurzaamheid en armoedebestrijding). Dit plan wordt nu geëvalueerd mede in relatie tot de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen. In 2026 wordt een nieuw plan van aanpak Energiearmoede opgesteld voor 2027 - 2031. Doel is om de ondersteuning van inwoners met energiearmoede te optimaliseren en de doelgroep beter te bereiken. Per 1 januari 2027 komt er naar alle waarschijnlijkheid een publiek energiefonds, wat de precieze invulling gaat zijn is nog onbekend maar een deel van de uitvoering zal bij de gemeente Aalten liggen. De aanpak van energiearmoede is een integraal en doorlopend proces.	JW
m)	Stelt een plan op hoe de ondersteuning van mensen in een psychisch kwetsbare situatie lokaal vormgegeven kan worden.					De inloop voorziening voldoet aan een behoefte, inwoners weten de inloop steeds meer te vinden, en er worden samen met Figulus nieuwe activiteiten ontwikkeld. Er zijn inloop momenten in Aalten, Dinxperlo en per januari ook in Bredevoort.In Aalten is de inloop op de dinsdag uitgebreid met lunch lokaal, in samenwerking met Estinea. Waar de cliënten van Estinea soep en een broodje verzorgen. Voor nu nog een pilot voor 1 jaar t/m mei 2026. Aandachtspunt is dat de inloop gerealiseerd wordt met de tijdelijke overschot gelden van Beschermd Wonen. Dit is bekend bij de aanbieder.	JW
n)	Stimuleert een gezonde leefstijl en houdt hiermee rekening bij de inrichting van de openbare ruimte en een gezonde leefomgeving.					In 2023 is het lokale beweeg, sport en leefstijlakkoord herijkt. Hoofddoelen zijn: - Er samen voor zorgen dat bewegen- sport en een gezonde leefstijl voor alle inwoners de makkelijke keuze is (door het fundament op orde te houden); - Inwoners met een afstand tot bewegen-, sport en een gezonde leefstijl bereiken en in staat stellen om te bewegen, sporten en een gezond leven te leiden (door extra te investeren in het bereiken van inwoners met een lage sociaal economische status);	RvL, JW

						- Samen bespreken en zichtbaar maken welke meerwaarde de sociale basis heeft voor de gezondheid en inwoners en welke uitdagingen er liggen om het fundament op orde te houden. Deze doelstellingen sluiten aan bij de aanpak in het gezond en actief leven akkoord. Voor de volgende bestuursperiode wordt geadviseerd het huidige lokale beweeg, sport en leefstijlakkoord te behouden. De gemeente Aalten sluit aan bij de campagnes van de GGD ter bevordering van gezondheid. Daarnaast is op lokaal niveau uitvoering gegeven aan de Mooie Toekomst met als doel ouderen eerder te laten nadenken over laten. Deze lokale campagne sluit aan op de regionale beweging 'praat vandaag over morgen'. De gezonde leefomgeving is bovendien onderdeel van de omgevingsvisie. Hierbij worden de adviezen van de milieukundige dienst van de GGD meegenomen. In 2024 en 2025 is in twee buurten het project 'omzien naar elkaar' uitgevoerd. Basisidee van het project is dat inwoners prettiger wonen, elkaar gaan ontmoeten en inspraak hebben over hoe de openbare ruimte aangepast moet worden. Zo kunnen ze zelfstandig, vitaal en zo lang mogelijk thuis wonen en leven en zich veilig verplaatsen van hun woning naar voorzieningen. Bewoners en buurtvertegenwoordigers zijn aan de slag gegaan met het opstellen van buurtplannen met daarin de nodige acties. Dit is een mooi begin van een langdurig proces dat samen met onder meer Figulus Welzijn verder wordt vormgegeven.	

Thema 4: Ondernemen en Economie

		Planning					
Onderwerp	**Opdracht**	**'23**	**'24**	**'25**	**'26**	**Stand van zaken**	**Pf houder**
a)	Realiseert voldoende vestigingsplekken voor bedrijven en zzp'ers en zorgt voor een goede ontsluiting.					Eind 2024 is de gemeenteraad akkoord gegaan met het uitvoeren van verdiepende onderzoeken voor de ontwikkeling van het gebied ten zuidwesten van het bestaande bedrijventerrein en ten noorden van de Keizersbeek tot nieuw bedrijventerrein bij de kern Aalten. Ook is voorkeursrecht gevestigd. Begin 2025 is een projectteam opgestart dat volop aan de gang is met de onderzoeken die nodig zijn voor de uitbreiding. In de volgende bestuursperiode wordt n.a.v. de verdiepende onderzoeken opnieuw een besluit van de raad gevraagd, waarna de ontwikkeling, exploitatie en planologische procedures kunnen worden gestart.	TK

b)	Vermindert in de overgang naar het omgevingsplan waar mogelijk de administratieve lastendruk voor bedrijven, verenigingen en ondernemers bij vergunningen en ruimtelijke procedures.					De overgang naar het gemeentebrede omgevingsplan vindt zo veel als mogelijk beleidsneutraal plaats. Bij de samenvoeging van meerdere bestemmingsplannen naar één gemeentedekkend omgevingsplan worden de regels zo veel als mogelijk geüniformeerd en veralgemeniseerd, zodat de systematiek van de regels voor de hele gemeente hetzelfde is. In dit proces wordt onderzocht of er meer flexibiliteit in de ruimtelijke plannen ingepast kan worden, waarbij voortdurend het spanningsveld tussen flexibiliteit en rechtszekerheid in acht wordt genomen.	EG
c)	Stelt een notitie op hoe de gemeente Aalten ondernemers kan ondersteunen bij diverse vraagstukken.					De Economische Agenda is begin 2024 herijkt en aangevuld en via raadsmededeling aangeboden.	TK, JW
d)	Onderzoekt de mogelijkheden voor het opzetten van een Aaltens Boeren Fonds waarmee met name boeren kunnen worden beloond voor behaalde maatschappelijke doelen, waaronder natuurbeheer.					Het budget van € 12.500,- is ingezet als cofinanciering in het kader van de gecombineerde projectaanvraag voor de provinciale subsidieregeling Landschap en Biodiversiteit. Op 8 december 2025 hebben wij de beschikking hierop ontvangen. Onder leiding van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap is het project geïnitieerd om samen met boeren te werken aan duurzaam landschapsbeheer. Het project 'Herstel Cultuurlandschap Aalten' richt zich op structureel herstel van houtwallen, - singels, - opstanden, struweelhagen, heggen en slootranden (passend binnen de doelstellingen van de groenblauwe dooradering). Deze elementen worden gekoppeld aan langjarige beheerafspraken met agrariërs. Hiervoor worden (private) investeringsfondsen betrokken, deze gesprekken lopen nog.	TK, EG
e)	Stimuleert regionale en grensoverschrijdende samenwerking tussen ondernemers.					De voortzetting van het internationaal netwerkburo is niet haalbaar gebleken. Regio Achterhoek is deelnemer van Techland geworden. Eind 2025 is besloten een programmamanager aan te trekken die hieraan meer handen en voeten moet geven. Een deel van de taken van het netwerkburo zijn hierin terug te vinden.	TK, AS
f)	Onderhoudt contacten met ondernemers om op de hoogte te blijven van lokale ontwikkelingen.					De contacten met ondernemers zijn in diverse processen/overleggen geborgd. Het college legt regelmatig bedrijfsbezoeken af en besteedt jaarlijks aandacht aan de Dag van de Ondernemer.	TK, JW
g)	Zet zich in voor vitale centra in de grote kernen met een levendige combinatie van winkels, horeca en andere bedrijvigheid.					De uitvoering van de centrumvisie Dinxperlo is voor wat betreft de herinrichting van het centrum, impulssubsidie ruimtelijke kwaliteit (gevelverbetering) en de parkeerplaats aan de Wilhelminastraat gereed. De woningbouwlocatie Wegwijzer is in aanbouw, de planologische procedure voor verplaatsing Jumbo gestart en de procedure nieuwbouw Aldi start begin 2026. Tweede helft 2026 wordt de uitvoering van de Heelweg gestart. In 2024 heeft het college nut en noodzaak van een herijking van het Centrumplan Aalten laten onderzoeken. Geconcludeerd is dat een algehele herziening niet aan de orde is; wel zijn een parkeeronderzoek en groeninrichtingsplan uitgevoerd en wordt benadering van o.a. vastgoedeigenaren georganiseerd.	TK

						Het verwerken van de uitkomsten van het parkeeronderzoek en de uitvoering van het groeninrichtingsplan lopen door in de komende bestuursperiode.	
h)	Stelt beleid op in het kader van leegstandsbeheer van het kernwinkelgebied.					In het kader van de uitvoering van de centrumvisie Dinxperlo zijn, om een compact kernwinkelgebied (en daarmee voorkoming van leegstand daarbinnen) te bevorderen, met een veegplan diverse detailhandelsbestemmingen buiten het kernwinkelgebied geschrapt. Daarnaast is de inzet van de dorpsmanager o.a. gericht geweest op bemiddeling bij de invulling van leegstand. Bij het onderzoek naar de noodzaak voor herijking van het centrumplan Aalten is geconstateerd dat het centrumplan en de gebiedsopgaven geleid hebben tot vermindering van leegstand. Niettemin is er vanwege zorg om de toekomst in 2025 onderzocht wat er nodig is om tot een kwalitatieve herinvulling van een aantal locaties te komen. In de begroting 2026 is een bedrag gereserveerd voor de begeleiding van een aantal brainstormtafels. Aanpak van leegstand is een continu proces en loopt door in de volgende bestuursperiode.	TK
i)	Voert de nota 'Vrijetijdseconomie' uit en zorgt voor een periodieke inhoudelijke terugkoppeling.					De jaarlijkse terugkoppeling 2024 is in januari 2025 via raadsmededeling (8-2025) aangeboden.	AS
j)	Stelt een horecavisie op in samenspraak met in ieder geval de horecaondernemers.					In juni 2024 is de horecavisie door de raad vastgesteld. Begin 2025 heeft de raad een voorbereidingsbesluit genomen en heeft het college een ontwikkelkader vastgesteld. In de volgende bestuursperiode dient de nieuwe categorie-indeling in het omgevingsplan te worden verwerkt. Bij al deze besluiten is de lokale afdeling van KHN nauw betrokken.	TK
k)	Stimuleert de toeristische sector door middel van actieve gemeentemarketing.					In Q1 2024 een verkennende notitie aangeboden, in Q1 2025 is er een imago-onderzoek via U spreekt uitgezet, resultaten worden op korte termijn gedeeld. De gemeenteraad is in november 2025 bijgepraat over gemeentemarketing en de resultaten van het imago- en communicatieonderzoek 'U spreekt' (raadsmededeling 133-2025).	AS
l)	Verbindt de toeristische trekpleisters in de gemeente en maakt deze (nog meer) zichtbaar.					Op 18 april 2024 is de raad, door middel van een raadsmededeling, geïnformeerd over de startnotitie 'verbinden toeristische trekpleisters'. Hieraan is vervolgens uitvoering gegeven en is de raad via raadsmededeling 40-2025. Tenslotte is via raadsmededeling 8-2026 geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van deze notitie.	AS
m)	Faciliteert ondernemers bij het begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.					Het faciliteren van ondernemers bij het begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt maakt onderdeel uit van de algehele dienstverlening van Laborijn. Door actief aan te sluiten bij het ondernemersnetwerk van de gemeente Aalten is de dienstverlening van	JW

						Laborijn toegankelijk voor lokale ondernemers. Laborijn neemt ook deel aan het werkgeversservicepunt Achterhoek. In 2025 is de werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio Achterhoek ondergebracht bij het regionale Werkcentrum. Naast een digitaal platform is het Werkcentrum vanaf 2026 ook fysiek bereikbaar voor ondernemers en inwoners door in elke Achterhoekse gemeente vaste inloopmomenten te organiseren.	
n)	Stimuleert regionale initiatieven om krapte op de arbeidsmarkt tegen te gaan.					Dit is een doorlopend proces. We zijn en blijven betrokken bij de regionale Thematafel O&A, het Werkgeversservicepunt Achterhoek en bij het Werkcentrum Achterhoek om zo regionale initiatieven waar mogelijk te stimuleren en te faciliteren. Via Werkgeversservicepunt kunnen ondernemers gebruikmaken van instrumenten zoals; het scholingsfonds Op IJver en de subsidieregeling "Asielzoekers vervroegd aan het werk". De loonkostensubsidieregeling voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt wordt uitgevoerd door Laborijn.	JW

Thema 5: Ontspanning en Vrije tijd

		Planning					
Onderwerp	**Opdracht**	**'23**	**'24**	**'25**	**'26**	**Stand van zaken**	**Pf houder**
a)	Voert de nota ‘Een warm BAD voor cultuur’ uit en zorgt voor een periodieke inhoudelijke terugkoppeling.					De uitvoering van de beleidsnota *Een warm bad voor cultuur* bevindt zich in een doorlopend ontwikkelproces. De afgelopen periode is intensief gewerkt aan het versterken van cultuureducatie in de gemeente Aalten, waarbij de ontwikkeling van Cultuurpunt Aalten een belangrijke stap vormt. Per 1 augustus 2025 heeft Cultuurpunt Aalten de opdracht van SCEDA overgenomen, met als kerntaak het ontwikkelen en aanbieden van een volledig cultuurmenu voor alle kinderen in het primair onderwijs. In deze fase ligt de nadruk op het structureel en kwalitatief verankeren van cultuureducatie in het onderwijs en het stevig positioneren van Cultuurpunt Aalten, zodat deze basisrol met visie en zorg kan worden uitgevoerd. De koers wordt daarbij gedragen door vier uitgangspunten: cultuureducatie voor iedereen, aansluiting bij de belevingswereld van leerlingen, doorgaande leerlijnen tussen primair en voortgezet onderwijs en een sterke samenwerking met lokale culturele organisaties. Deze uitgangspunten vormen de basis voor een toekomstbestendig cultuureducatiebeleid dat kinderen inspireert, verbindt en ontwikkelingskansen biedt. Tegelijkertijd groeit de rol van cultuur binnen het domein van positieve gezondheid, waar kunst en cultuur steeds vaker worden ingezet als middel om welzijn te versterken, preventie te ondersteunen en sociale cohesie te bevorderen. De komende periode richt zich op het verder uitrollen van het cultuurmenu en het intensiveren van de samenwerking met het onderwijsveld, terwijl kunst en cultuur steeds meer worden benut als verbindende factor binnen	AS

						gezondheid en welzijn. Vanuit deze ontwikkelingen wordt voor de volgende bestuursperiode gestreefd naar het verder versterken van een inclusieve en toekomstbestendige culturele infrastructuur, waarin kwalitatieve cultuureducatie voor alle kinderen wordt geborgd en kunst en cultuur een vanzelfsprekende plek innemen in het gemeentelijke beleid op het gebied van onderwijs, welzijn, preventie en sociale samenhang.	
b)	Actualiseert het Sportbeleid.					In mei 2023 heeft de raad de startnotitie Actualisatie sportbeleid vastgesteld, hier worden een tiental uitgangspunten benoemd waarop het sportbeleid van de gemeente Aalten gestoeld dient te worden. Enkele van deze uitgangspunten behoefde verdere verdieping, dit is uitgewerkt in de Adviesnota Toekomstbestendig Sportlandschap.	RvL
c)	Ontwikkelt een visie op het toekomstige sportlandschap van de gemeente Aalten.					Naar aanleiding van thema 5 onderdeel b: actualiseren sportbeleid is in 2023 de uitgangspuntennotitie sportbeleid vastgesteld. Deze notitie gaf als vervolgopdracht om bepaalde onderdelen verder uit te splitsen in een adviesnota, waaronder verenigingsondersteuning, sportvoorzieningen en een beweegvriendelijke buitenruimte c.q. het borgen van sporten en bewegen in de omgevingsvisie. De adviesnota *Toekomstbestendig Sportlandschap*, die in december 2024 is vastgesteld, geeft de belangrijkste uitgangspunten en contouren voor verder uit te werken beleid, namelijk het sportvoorzieningenbeleid en de beleidsvisie op een beweegvriendelijke leefomgeving. Dit zijn de laatste stappen in het actualisatieproces van het sportbeleid om tot een hernieuwde visie op een toekomstbestendig sportlandschap te komen. De verwachting is dat het sportvoorzieningenbeleid in Q2 2026 kan worden vastgesteld en de visie op een beweegvriendelijke leefomgeving in Q3 2026. Onder beide beleidsstukken hangen uitvoeringsagenda's die in de komende bestuursperiode worden uitgevoerd.	RvL
d)	Stelt een startnotitie op over de toekomst van de zwembaden in de gemeente Aalten.					In december 2023 is de startnotitie over de toekomst van de zwembaden opgeleverd. Op 30 januari jl. heeft de raad deze startnotitie vastgesteld.	RvL
e)	Biedt ondersteuning bij de uitvoering van het lokale sport- en leefstijlakkoord en pakt een actieve rol bij het versterken van open sportclubs.					De vaststelling/herijking van het sport-, beweeg-, en leefstijlakkoord heeft in juni plaatsgevonden. Het Plan van Aanpak GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) is in het derde kwartaal van 2023 in alle Achterhoekse gemeenten door de colleges van B&W vastgesteld Samen met de stuurgroep Beweeg-Sport- en Leefstijlakkoord wordt uitvoering gegeven aan dit akkoord. De verenigingsondersteuner en de gemeente ondersteuning verenigingen bij hun vraagstukken. Ter vermindering van gezondheidsachterstanden en bevorderen van gezondheid worden specifieke beweegprogramma's ingezet. Daarnaast speelt de beweegmakelaar een belangrijke rol in de ondersteuning van inwoners naar regulier sport- en beweegaanbod.	RvL, JW

f)	Stelt een plan op om te komen tot een vaste locatie voor kunst, cultuur en muziek(verenigingen) in Dinxperlo.					In principe is ons beleid er op gericht om in elke kern en buurtschap een gemeenschapshuis in stand te houden. Alle verenigingen en bewonersinitiatieven zouden voor accommodatiewensen in principe een beroep moeten kunnen doen op deze gemeenschapshuizen. Voor met name de grote muziekvereniging Psalm 150 blijkt de grote zaal in het Kulturhus Dinxperlo echter te klein. Structurele oplossing van hun accommodatieprobleem wordt nu gezocht binnen de herbestemming van het oude Schaersvoorde-gebouw in Dinxperlo. In het voormalige schoolgebouw wordt daarnaast ruimte gemaakt voor structurele oplossing voor de baptistengemeente en het Technieklokaal. Deze drie partijen vormen gezamenlijk een stichting die een gedeelte van het gebouw gezamenlijk gaan verbouwen, beheren en exploiteren. Daarmee komt een einde aan de jarenlange zoektocht en onzekerheid voor deze partijen.	RvL, TK
g)	Zorgt voor adequate, inhoudelijk ondersteuning van verenigingen door middel van een gemeentelijk aanspreekpunt.					De verenigingsondersteuning als onderdeel van de functie van talentverbinder is ingevuld zoals hierboven beschreven. De Talentverbinder met aandachtsgebied verenigingsondersteuning biedt samen met het Vrijwilligers Service Punt en de Aaltense Uitdaging structureel ondersteuning aan de verenigingen in de gemeente.	RvL
h)	Zet zich samen met betrokken partijen in voor meer laagdrempelige (culturele) activiteiten in onze dorpskernen.					Wij werken continu samen met verschillende betrokken partijen om het aanbod van laagdrempelige (culturele) activiteiten in onze dorpskernen te vergroten. Dankzij de inzet van talentverbinders worden nieuwe, toegankelijke initiatieven ontwikkeld die aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van inwoners. Daarnaast stimuleren onze gemeentelijke subsidieregelingen het ontstaan van vernieuwende activiteiten, waardoor het culturele aanbod zich voortdurend blijft ontwikkelen. Het is van belang om deze inzet ook in de volgende bestuursperiode voort te zetten. Toegankelijke culturele activiteiten versterken de leefbaarheid van onze dorpskernen, bevorderen ontmoeting en sociale samenhang, en dragen bij aan het welzijn van inwoners van alle leeftijden. Door structureel te blijven investeren in samenwerking, talentontwikkeling en stimulerende regelingen, zorgen we ervoor dat onze dorpskernen vitaal, aantrekkelijk en verbonden blijven.	AS

Thema 6: Burgerparticipatie, Bestuur en Veiligheid

		Planning					
Onderwerp	**Opdracht**	**'23**	**'24**	**'25**	**'26**	**Stand van zaken**	**Pf houder**
a)	Voert de nota Burgerparticipatie uit en komt waar nodig met innovatieve verbetervoorstellen.					De evaluatie heeft eind 2024 plaatsgevonden. De conclusie was dat aanpassing van de nota *Burgerparticipatie* niet nodig is.	EG

						Wel waren er enkele aandachtspunten: - Er is basiskennis van participatiemogelijkheden beschikbaar binnen de organisatie, maar verdiepende training voor projectleiders is wenselijk. Dit is niet ingevuld. - Taakveld communicatie neemt deel aan regionaal overleg 'participatie' om te delen met en te leren van andere gemeenten. Dit overleg vindt ca. driemaandelijks plaats en levert goede inzichten op. - Goede en tijdige terugkoppeling van gemaakte keuzes is essentieel, net als effectief verwachtingsmanagement. Niet iedereen kan volledig worden bediend, en we moeten ontevredenheid over trajecten voorkomen. Dit is een continu punt van aandacht. 'Participatie en draagvlak' is inmiddels een vast en verplicht in te vullen onderdeel van zowel college- als raadsvoorstellen. Ook de doorontwikkeling van het projectmatig werken maken dat (verschillende vormen van) participatie consequent worden meegenomen in projecten. Het zorgen voor draagvlak voor beleid en de te maken keuzes blijft een voortdurend punt van aandacht. Het betrekken van alle doelgroepen – zeker de moeilijker te bereiken doelgroepen zoals jongeren – is een extra aandachtspunt voor de komende bestuursperiode. Volgens de *Wet versterking participatie* op decentraal niveau (sinds 1 januari 2025 van kracht) zijn gemeenten verplicht om een participatieverordening op te stellen. We hebben tot 1 januari 2027 de tijd om de inspraakverordening (vastgesteld 2005) te vervangen door een participatieverordening. De wet stelt ook een uitdaagrecht voor inwoners, waarmee zij de uitvoering van gemeentelijke taken kunnen overnemen als ze denken dat zij dit beter of efficiënter kunnen uitvoeren.	
b)	Informeert (groepen) inwoners gevraagd en ongevraagd over de gevaren van ondermijning met aandacht voor signalering, bewustwording en melding.					Om een groter publiek te bereiken wordt voor het geven van voorlichting over ondermijning aansluiting gezocht bij de grotere evenementen, zoals de zeepkistenrace en de Farm & Country Fair. Politie en gemeentelijke boa's	AS

						gaan ook letterlijk ‘de boer op’. Niet om te controleren, maar om verbinding met de bewoners van het buitengebied te zoeken en hen te waarschuwen voor de gevaren van criminele activiteiten. We spelen in op de actualiteit. Over bepaalde casuïstiek treden we steeds meer naar buiten. Dit om de burger meer bij dit thema te betrekken. De samenwerking tussen de gemeenten Aalten, Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk, samen met het basisteam van de politie Achterhoek-Oost, is geïntensiveerd. Dat is nodig, omdat er steeds meer sprake is van grens overstijgende casuïstiek. De ondermijningstafel in Achterhoek Oost is hierop inmiddels ook op basisteamniveau ingericht. Ook is op aangeven van de Driehoek Achterhoek-Oost het Interventieteam Achterhoek-Oost (ITA-O) opgericht om gezamenlijk en integraal toezicht te houden en handhavingstaken uit te voeren, gericht op het tegengaan van ondermijnende criminaliteit. Het betreft hier vooralsnog een pilotproject. Er is een regionale aanpak tegen mensenhandel en uitbuiting. De organisatie heeft hiervoor twee aandachtfunctionarissen Mensenhandel aangewezen vanuit taakveld Veiligheid en taakveld Zorg. Binnen de regio Achterhoek wordt de campagne *Hej’t al ‘eheurd?* – Samen sterk tegen ondermijning gelanceerd. Op www.heuralles.nl zijn informatie en tips te vinden om signalen van ondermijning te herkennen. De aanpak tegen ondermijning is een continu proces dat doorloopt in de komende bestuursperiode.	
c)	Speelt in op situaties die de veiligheid van inwoners (kunnen) bedreigen (naar voorbeeld van het drugs de-escalatieteam).					Er zijn weinig grote overlast situaties bekend. De gemeente Aalten zet doorlopend in op het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel van inwoners. Het gaat daarbij zowel om het signaleren van veiligheidsproblemen als om het stimuleren van inwoners om (anoniem) melding te doen van verdachte of zorgelijke situaties. We sluiten aan bij regionale thema’s en campagnes om de meldingsbereidheid te vergroten, bijvoorbeeld rondom vuurwerk en andere actuele onderwerpen. De informatie en signalen die hieruit voortkomen, gebruiken we als input voor onze plannen, zoals het Integraal Veiligheidsplan (IVP) en het Uitvoeringsprogramma (UP). Daarnaast zetten we daar waar het zinvol is de veiligheidsmonitor in, zodat we beter zicht krijgen op het veiligheidsgevoel van inwoners en hier gericht op kunnen blijven sturen. Daarnaast zijn we gestart met het project Weerbaarheid. Omdat veiligheid een continu proces is, loopt dit onderwerp automatisch door in de komende bestuursperiode.	AS

d)	Stimuleert de regionale en internationale samenwerking op het gebied van veiligheid.					Voor 2026 is het Uitvoeringsplan, behorend bij het IVP 2023–2026, in concept gereed en in afstemming met Achterhoek Oost opgesteld. Hiermee borgen we dat regionale prioriteiten en lokale behoeften goed op elkaar aansluiten. In 2027 moet er een nieuw Integraal Veiligheidsplan worden vastgesteld, waardoor de samenwerking en afstemming in de komende periode onverminderd belangrijk blijven. Er vinden diverse regionale overleggen plaats: van brede bijeenkomsten binnen de veiligheidsregio tot specifieke afstemming in de Achterhoek en Achterhoek Oost. Daarbij komen uiteenlopende thema's aan bod, zoals digitale veiligheid, ondermijning, weerbaarheid en andere actuele veiligheidsvraagstukken. De regionale ondermijningsaanpak krijgt hierin extra aandacht, met een stevigere inzet van het interventieteam dat snel en doelgericht optreedt bij signalen van georganiseerde criminaliteit. Ook binnen de brandweer wordt regionale én internationale samenwerking versterkt, onder meer via gezamenlijke oefeningen en kennisuitwisseling met onze Duitse partners, waarbij rekening wordt gehouden met verschillen in wet- en regelgeving. Naast de formele overlegstructuren is er laagdrempelig contact mogelijk voor ad hoc en hulpvragen, waarbij gemeenten elkaar als sparringpartner ondersteunen. Bovendien vieren we het 25-jarig bestaan van de politieposten in onze regio, een belangrijk moment om stil te staan bij hun rol in de lokale veiligheid en de nauwe samenwerking met inwoners en partners. Deze intensieve en flexibele samenwerking is noodzakelijk om de veiligheid van inwoners goed te blijven borgen en zal daarom ook in de volgende bestuursperiode worden voortgezet.	AS
e)	Stelt een plan op voor digitale veiligheid van onze gemeentelijke organisatie, met bijzondere aandacht voor de gegevensbescherming van onze inwoners en organisaties.					In 2023 is het nieuwe informatieveiligheidsbeleid 2023-2026 vastgesteld door het college. Het beleid schrijft voor dat jaarlijks een informatieveiligheidsplan wordt opgesteld, met verbetervoorstellen voor het nieuwe jaar. Deze zijn jaarlijks opgesteld en de maatregelen daarin worden uitgevoerd.	AS
f)	Neemt een stimulerende rol in de (Eu)regionale samenwerking.					De portefeuillehouder en de ambtelijke vertegenwoordiger zijn lid cq voorzitter van diverse (eu)regionale en grensoverschrijdende gremia binnen de EUREGIO en de 8rhk ambassadeurs. Belangrijk om te noemen zijn de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking binnen het Grenzhoppers netwerk, de verdere uitbouw van het Internationaal netwerkbureau en de inzet met betrekking tot een gezamenlijke brandweerkazerne met de Stadt Bocholt.	AS
g)	Werkt in samenwerking met de gemeente Bocholt en de VNOG aan een plan om tijdens deze bestuursperiode te komen tot een gezamenlijke brandweerkazerne Dinxperlo-Suderwick.					Samen met de gemeente Bocholt en de VNOG wordt gewerkt aan een plan om te komen tot een gezamenlijke brandweerkazerne Dinxperlo-Suderwick. Dat is in de afgelopen bestuursperiode niet meer gelukt. Wel is er al veel voorwerk verricht. Probleem is nu de selectie van een locatie voor de nieuwe kazerne. Pas als er een locatie in beeld is, kan er verder worden gewerkt aan de uitwerking. Maar dat is niet het enige lastige in dit dossier. Dat de grens er nog steeds is en de grensbelemmeringen nog steeds niet echt zijn afgenomen bemoeilijkt realisatie ook; Dat vertaalt zich in een	AS

						ingewikkeld proces en dientengevolge ook in hogere kosten; overigens ook door de noodzaak aan alle bouw- en arbeidsrechtelijke eisen van beide kanten (Nl en Dld) te voldoen. Kortom, dit alles heeft een onrendabele top tot gevolg waar we wat mee moeten. Daarvoor kijken we natuurlijk nadrukkelijk ook naar medeoverheden (regio, provincie en Rijk). Een concreet bedrag is, mede omdat de grondpositie niet duidelijk is, nog niet te geven. Qua grensoverschrijdende samenwerking is het altijd goed om de grens even weg te denken en de dan wenselijke situatie te formuleren. Als je dat in dit geval doet, dan is het natuurlijk niet meer van deze tijd dat je in een kern als Dinxperwick (Dinxperlo en Suderwick samen) twee brandweerposten hebt. Eén post is meer dan voldoende, effectief en efficiënt; Het ondersteunt daarnaast de samenwerking tussen beide brandweren en de koppeling van twee brandweersystemen. Dit vergroot ook onze weerbaarheid; van belang in (deze) onzekere tijden. Dat is dus het streefbeeld wat we willen bereiken. Met de komst van de nieuwe burgemeester van Bocholt wordt dit dossier (ook) bij hen met verve weer ter hand genomen. De verwachting is dat het nu weer in een stroomversnelling komt.	
h)	Komt met een voorstel voor een dekkend AED-netwerk in de gemeente, inclusief voorlichting, training en blijvend onderhoud.					Gemeente Aalten heeft een zeer dekkend AED-netwerk. Als gemeente stimuleren wij verschillende initiatieven om een dekkend AED-netwerk en voldoende burgerhulpverleners te behouden. In het buitengebied worden vanuit Hartveilig Wonen reanimatietrainingen gegeven. Daarnaast vindt er twee keer per jaar overleg plaats met de werkgroep en eenmaal per jaar met alle coördinatoren van de negen betrokken buurtschappen.-netwerk en voldoende burgerhulpverleners te behouden. Naast deze vaste structuur ondersteunen we ook buurtinitiatieven voor de aanschaf van een AED die buiten de bestaande buurtschappen vallen. Inwoners worden in dat geval verwezen naar buurtaed.nl en geïnformeerd over de gemeentelijke bijdrage van € 100 voor de aanschaf van een AED, mits deze in de buitenruimte wordt geplaatst. Omdat onderhoud, scholing en uitbreiding van het netwerk blijvende aandacht vragen, loopt dit onderwerp ook in de volgende bestuursperiode door.	AS
i)	Stimuleert samenwerking op het snijvlak van zorg en veiligheid en zet in op preventie.					Regionale en domeinoverschrijdende thema's op het snijvlak van zorg en veiligheid worden op een laagdrempelige manier gezamenlijk opgepakt. De samenwerking tussen zorg, veiligheid en handhaving wordt daarbij steeds intensiever, omdat de thema's in de praktijk sterk met elkaar verbonden zijn. Er vinden verschillende soorten overleggen plaats, zoals casusoverleggen, beleidsoverleggen en ad-hoc overleggen wanneer situaties daar om vragen. Daarnaast lopen er diverse preventietrajecten, bijvoorbeeld in de vorm van convenanten met scholen en sportverenigingen, campagnes tegen drugsgebruik, en aandacht voor thema's als femicide en polarisatie. Waar nodig wordt er uiteraard direct en repressief opgetreden, maar de nadruk ligt steeds meer op een preventieve en integrale aanpak. Doordat de	AS, JW, RvL

						thema's zorg en veiligheid de komende jaren naar verwachting alleen maar nauwer verbonden raken, blijft deze manier van samenwerken een belangrijk aandachtspunt in de volgende bestuursperiode.	
j)	Voert de nota Handhavingsbeleid uit en zorgt voor voldoende handhavingscapaciteit waarbij evenredigheid en de menselijke maat leidend zijn.					Op 29 augustus 2024 zijn de beleidsstukken omgevingsrecht, vergunningverlening, toezicht en handhaving vastgesteld. Concreet gaat het om de volgende stukken: *1)* Beleidsplan Omgevingsrecht, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving; *2)* BIJLAGE A (VTH beleidsplan) Uitvoeringsstrategie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving; *3)* BIJLAGE B (VTH beleidsplan) Omgevingsanalyse; *4)* Uitvoeringsprogramma 2024 Omgevingsrecht, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving; en *5)* Jaarverslag Uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving 2023. Het uitvoeringsprogramma en jaarverslag (evaluatie) omgevingsrecht, vergunningverlening, toezicht en handhaving worden jaarlijks vastgesteld.	AS
k)	Voert de openstaande punten uit het plan van aanpak integriteit uit.					De uitvoering van de meerjarige implementatieprogramma's op het gebied van de integriteit ligt op schema. Er zijn inmiddels diverse bewustwordingsactiviteiten uitgevoerd, onder andere met betrekking tot het gebruik van social media, het melden van nevenfuncties, het melden van financiële belangen en het aannemen van geschenken. Bewustwordingsactiviteiten op het gebied van grensoverschrijdend gedrag en de rol van de vertrouwenspersonen worden binnenkort uitgevoerd. Tijdens ceremoniële bijeenkomsten leggen nieuwe medewerkers de eed of belofte af. We plaatsen regelmatig een nieuwsbericht op intranet en we zorgen ervoor dat de diverse registers actueel zijn.	AS
l)	Voert de nota 'Immer Besser' uit en zorgt voor een periodieke inhoudelijke terugkoppeling.					De hierboven genoemde intergemeentelijke samenwerking werpt nog steeds zijn vruchten af. Gezamenlijk zitten de coördinatoren van de Achterhoek iedere maand namens de 8RHK bij elkaar, maar ook is er periodiek overleg met onze collega's, de Duitse coördinatoren (grenzhoppers). We houden elkaar op de hoogte van activiteiten over en weer over de grens en weten elkaar te vinden. Er is een verdeling gemaakt tussen de gemeenten en allen zijn vertegenwoordigd bij de Thematafels en individueel bij Euregionale projecten. Gemeente Aalten neemt bijvoorbeeld deel aan het EDL project waarbij er veel schooluitwisselingen tot stand zijn gekomen in het Euregiogebied. Aalten neemt ook zitting in de Mozercommissie namens de 8RHK. Bij het project Techland zijn we via de regio aangehaakt.	AS

						In 2025 heeft er weer een geanimeerde raadsuitwisseling plaatsgevonden tussen Aalten en Bocholt, voor 2026 staat deze wederom op het programma. Ook het vermelden waard waren de talloze activiteiten die in het teken stonden van 80 jaar vrede/80 Jahre Frieden. Een belangrijk gremium is ook de IBA: Internationele Beratungs Ausschuss, de adviescommissie van Aalten en Bocholt, waarin raadsleden vertegenwoordigd zijn. Vermeldenswaardig is dat de burgemeester is onderscheiden met een medaille van de Duitse Brandweervereniging voor zijn uitzonderlijke inzet in de Duits-Nederlandse samenwerking op het gebied van brand- en rampenbestrijding. De onderscheiding is een erkenning van zijn persoonlijke betrokkenheid bij de veiligheid in het grensgebied en zijn vermogen om pragmatische oplossingen te vinden voor bijzondere situaties. Naast gezamenlijke activiteiten zetten we ook in op lokale activiteiten en participeert gemeente Aalten ook in vele kleinschalige projecten, we werken veel samen met de gemeente Bocholt. Zo zijn er kleinschalige projecten in Dinxperwick zoals de Blumenzwiebelaction, Fotowettbewerb, de Walk of Freedom, activiteiten in Lernwerk Bocholt en ontKIEMT. We zijn ook betrokken bij de vele bezoeken aan het onderduikmuseum van veel Duitse scholen. Deze ‘noaberprojecten’ houden de band tussen Aalten en Bocholt warm en worden ook hooglijk gewaardeerd door onze buren. Het blijft belangrijk deze lokale band te onderhouden. De gezamenlijke aanpak van de Heelweg in Dinxperwick en de plannen van Crossfire zijn hier goede voorbeelden van.	

nog niet gestart		=	opstellen plan/notitie
in behandeling/doorlopend		=	uitvoering
Afgerond			